

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

הַזֵּהָר

הַשָּׁלֹם וְהַמִּנְקֵד
עַל חַמְשָׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרֶשֶׁת תִּזְרִיעַ

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חַמְשָׁה עָשָׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכיי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

אדם (דאינון מארי קבלה אינון לעילא), דאיהו לעילא מכלהו, אתמר ביה (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים.

דאינון מארי מתניתין תנינא, התנין הגדול, (ישעיה כז) נחש ברית, לקבל (שמות כו) הברית התיכון בתוך הקרשים, בזמנא דתנינן מארי משנה אית בהון מחלוקת, ומקשין דא לדא, בלע לחבריה. והאי איהו תלמיד זעיר שלא הגיע להוראה ומורה, חייב מיתה. ואי אינון שוין דא לדא, ואית בהון מחלוקת, וקושיא, אתמר בהון (ס"א לבסוף) (במדבר כא) את ויהב בסופה, אוקמוה אהבה בסופה. (ע"כ רע"מ).

פרשת אשה כי תזריע

וידבר יי' אל משה לאמר אשה כי תזריע וילדה

זכר וגו'. (ויקרא יב) רבי אלעזר פתח, (שיר השירים

א) על משכבי בלילות בקשתי וגו'. על משכבי, במשכבי מיבעי ליה, מהו על משכבי. אלא כנסת ישראל אמרה קמי קדשא בריך הוא, ובעאת מניה

לשון הקודש

וקשיה, נאמר בהם (לבסוף) (במדבר כא) את ויהב בסופה, ופרשוה - אהבה בסופה.

(עד כאן רעיא מהימנא)

פרשת תזריע

וידבר ה' אל משה לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. רבי אלעזר פתח, (שיר א) על משכבי בלילות בקשתי וגו'. על משכבי? במשכבי היה צריך להיות! מה זה על משכבי? אלא כנסת ישראל אמרה לפני הקדוש ברוך הוא, ומבקשת ממנו על הגלות, משום שהיא יושבת בין

יודעים לשומ, הם מתים. אבל אדם (שהם בעלי קבלה, הללו שלמעלה), שהוא למעלה מקלם, נאמר בו (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים.

שאותם מורי המשנה, התנינים, התנין הגדול, נחש ברית, כנגד והברית התיכון בתוך הקרשים, בזמן שהתנינים, בעלי המשנה, יש מחלקת ומקשים זה על זה, בולע את חברו, וזה תלמיד קטן שלא הגיע להוראה ומורה, חיה מיתה. ואם הם שוים זה לזה ויש בהם מחלקת

עַל גְּלוּתָא, בְּגִין דְּהִיא יִתְבָּא בֵּין שְׂאֵר עַמִּין עִם
בְּנֵהָ, וְשְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְעַל דְּהִיא שְׂכִיבַת בְּאַרְעָא
אַחֲרָא מִסַּאבָּא, אָמְרָה, עַל מִשְׁכְּבִי בְּעִינָא,
דְּכְאִיבָנָא (נ"א דְּשְׂכִיבָנָא) בְּגְלוּתָא, וְעַל דָּא, בְּקִשְׁתִּי אֵת
שְׂאֵהְבָה נַפְשִׁי וְלֹאֲפָקָא לִי מִנִּיהָ.

בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מִצָּאתִיו, דְּלֹא אֶרְחִיהָ לְאַזְדְּוֹנָא (דף
מב ע"ב) בִּי אֵלָא בְּהִיכְלִיהָ, קָרָאתִיו וְלֹא
עָנִי. דְּהֵא בִּינִי עַמִּין אַחֲרָנִין יִתִּיבָנָא, וְקָלִיהָ לֹא
שָׁמַעִין אֵלָא בְּנוֹי. דְּכְתִיב, (דברים ד) הִשְׁמַע עִם קוֹל
אֱלֹהִים וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, עַל מִשְׁכְּבִי בְּלִילוֹת. אָמְרָה בְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל עַל מִשְׁכְּבִי אֶתְרַעֲמָנָא קַמִּיהָ, דִּיהָ
מִזְדְּוֹג עַמִּי לְמַחְדֵּי לִי, וְלִבְרָכָא לִי, בְּחִידוֹ שְׁלִים.
דְּהִי תִנִּין דְּמִזְדְּוִינָא דְּמִלְכָּא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, בְּמָה
צְדִיקִים יִרְתּוּ יְרוּתָת אַחֲסָנָתָא קַדִּישָׁא, וְכִמָּה
בְּרָכָאן מִשְׁתַּבְּחִי בְּעֶלְמָא.

לשון הקודש

שְׂאֵר הָעַמִּים עִם בְּנֵיהָ וְשׁוֹכְבַת לְעַפְרָא. וְעַל שֶׁהִיא שׁוֹכְבַת בְּאַרְצָן טַמְאָה אַחֲרֶת, אֹמְרָת: עַל מִשְׁכְּבִי אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת, שְׂאֲנִי בּוֹאֶבֶת (שׁוֹכְבַת) בְּגְלוּת, וְעַל זֶה – בְּקִשְׁתִּי אֵת שְׂאֵהְבָה נַפְשִׁי, וְלִהְיוֹת אוֹתִי מְמֻנָּה. בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מִצָּאתִיו, שְׂאִין דְּרַבּוֹ לְהַזְדַּוֵּג עַמִּי אֵלָא בְּהִיכְלוֹ, קָרָאתִיו וְלֹא

עָנִי. שֶׁהִנֵּה בֵּין עַמִּים אַחֲרִים אֲנִי יוֹשֶׁבֶת, וְאִין שׁוֹמְעִים אֵת קוֹלוֹ אֵלָא בְּנִין, שְׂכֵתוֹב (דברים ד) הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, עַל מִשְׁכְּבִי בְּלִילוֹת – אָמְרָה בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, עַל מִשְׁכְּבִי הִתְרַעֲמָתִי לְפָנָיו, שֶׁהִנֵּה מִזְדְּוֹג עַמִּי

רַבִּי אָבָא הָיָה אָזִיל לְכַפֵּר קִנְיָא, (ס"א

בְּרַקְמָטָא) לְמַעַרְתָּא דְלֹוד. וַחֲוֹ עַמִּיָּה רַבִּי

יֹוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב, (משלי יב) אִשֶּׁת

חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ וְגו'. אִשֶּׁת חֵיל, דָּא כְּנֶסֶת

יִשְׂרָאֵל. וּבְרַקֵּב בְּעֲצֻמוֹתָיו מְבִישָׁה. אֵלִין (נ"א דָּא

מְהִימְנוּתָא דְשָׂאֵר) עַמִּין עֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא לָא יָכִיל לְמַסְבֵּל לֹון בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְאֵתְ

אָמַר, (ויקרא כ) וְאָקוּץ בָּם. כְּהֵנִי קוֹצִין וְגוֹבִין דְּדַחֲקִין

לִיה לְבַר נָשׁ וְלָא יָכִיל לְמַסְבֵּל לֹון.

אָמַר רַבִּי אָבָא, הָכִי הוּא וְדָאִי, אִשֶּׁת חֵיל, דָּא

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּהִיא גְבִירָתָא מִכְּמָה חֲזִילִין

וּכְמָה מִשְׁרִיין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּעֵלְמָא, עֲטָרַת בַּעֲלָהּ,

כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, וְכֵלָא חַד. (ל"ג וכו')

אִשֶּׁת חֵיל דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּהָא כְּזוּנָא דְּמִלְכָּא אִפִּיקַת כְּמָה חֲזִילִין כְּמָה מִשְׁרִיין

לשון הקודש

— אֵלִין (זו האמונה של שאר) הַעֲמִים עֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׂאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתָם בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא ב) וְאָקוּץ בָּם. כְּאוֹתָם קוֹצִים וְדֹרְדָרִים שְׂדוּחִקִּים אֵת הָאָדָם וְלָא יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתָם.

אָמַר רַבִּי אָבָא, כֵּךְ זֶה וְדָאִי. אִשֶּׁת חֵיל — זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַגְּבִירַת מִכְּמָה חֲזִילוֹת וּכְמָה מַחֲנוֹת שְׁנִמְצָאִים בְּעוֹלָם. עֲטָרַת בַּעֲלָהּ — כְּמוֹ שְׁנֵאמַר עֲטָרַת

לְשִׁמְחָה אוֹתִי וּלְבִרְךְ אוֹתִי בְּשִׂמְחָה שְׁלָמָה. שֶׁכֵּךְ שְׁנִינֵנו, שְׁמֻזְזוּג שֶׁל הַמֶּלֶךְ עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּמָה צְדִיקִים יִרְשׁוּ יִרְשֵׁת נִחְלָה הַקְּדוּשָׁה, וּכְמָה בְּרֻכּוֹת נִמְצָאוֹת בְּעוֹלָם.

רַבִּי אָבָא הָיָה הוֹלֵךְ לְכַפֵּר קִנְיָא (בסוחרה) לְמַעַרְתָּ לֹוד, וְהָיוּ עַמִּי רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (משלי יב) אִשֶּׁת חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ וְגו'. אִשֶּׁת חֵיל — זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּבְרַקֵּב בְּעֲצֻמוֹתָיו מְבִישָׁה

במה צדיקים בעלמא וכלהו אקרונ בנים לקודשא בריך הוא ולפנסת ישראל במה דכתיב (דברים י"ד) בנים אתם ליי' אלהיכם. עד דתווי אזלי, אמר רבי אבא כל חד לימא מלה, בפנסת ישראל.
 רבי אבא פתח ואמר. (משלי לא) אשת חיל מי ימצא,
 דא פנסת ישראל, דאיהי אשת חיל, במה דאמרן.
 מי ימצא, במה דאת אמר, אשר ימצא אתכם באחרית הימים. (ל"ג מי ימצא לאנחא ביה קרבא) מי ימצא, מאן יזכה למחוי בה בשלימו, ולאשתבחה עמה תדיר. במה דאת אמר, (תהלים כד) מי יעלה בהר יי' וגו'.

ורחוק מפנינים מכרה, מכרה, מקחה מיבעי ליה. אלא, לכל אינון דלא אתדבקן בה בשלימו, ולא שלמין בהדה, היא מכרה לון ואסגרא לון בידא דעממין אחרנין. במה דאת אמר, (שמואל א, יב) ויעזבו בני ישראל את יי' וימכור

לשון הקודש

שנאמר אשר ימצא אתכם באחרית הימים. (ל"ג מי ימצא - להגיח בו קרב) מי ימצא - מי יזכה להיות עמה בשלמות ולהמצא עמה תמיד.

ורחוק מפנינים מכרה, מכרה! מקחה הנה צריך להיות! אלא לכל אותם שלא נדבקו עמה בשלמות ולא שלמים עמה, היא מכרה אותם והסגירה אותם בידי עמים אחרים, כמו שנאמר ויעזבו בני

תפארת, והכל אחד. (ל"ג אשת חיל - זו פנסת ישראל, שחיי בזווג המלך הוציאה במה חילות, במה מחנות, במה צדיקים בעולם, וכלם נקראים בנים להקדוש ברוך הוא ולפנסת ישראל, כמו שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם) עד שהיו הולכים, אמר רבי אבא, כל אחד ואחד דבר בפנסת ישראל.

רבי אבא פתח ואמר, אשת חיל מי ימצא - זו פנסת ישראל, שהיא אשת חיל, כמו שאמרנו. מי ימצא, כמו

אותם ביד סיסרא. וכדין בלהו רחיקין מאלין
פנינים עלאין קדישין, דלא יהא חולקא בהו. הדא
הוא דכתיב ורחוק מפנינים מכרה.

רבי חייא פתח קרא אבתריה ואמר, בטח בה
לב בעלה ושלל לא יחסר. בטח בה לב
בעלה, דא קדשא בריך הוא, דבגניי בך מני לה
על עלמא, לאתדברא עלה, כל זיונין דליה אפקיד
בידהא, וכל אינון מגיחי קרבא, ועל דא, ושלל
לא יחסר.

רבי יוסי פתח קרא אבתריה, ואמר, גמלתהו טוב
ולא רע כל ימי חייה. גמלתהו טוב, היא
זמינת טב לעלמא, זמינת טב להיכלא דמלכא
ולבני היכליה. ולא רע. בגין דכתיב, (בראשית ב) ועץ
הדעת טוב ורע, טוב אימתי, בזמנא דאינון ימי
השמים, נהרין עלה, ומזדווגן עמה בדקא יאות,

לשון הקודש

להנהיג אותה, כל כלי חזון שלו הפקיד
בידיה, וכל אותם לוחמי הקרב, ועל בן
ושלל לא יחסר.

רבי יוסי פתח בפסוק אחריו ואמר,
גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה.
גמלתהו טוב, היא הזמינה טוב לעולם,
הזמינה טוב להיכל המלך ולבני היכלו.
ולא רע, משום שכתוב (בראשית ב) ועץ

ישראל את ה', ומכר אתם ביד סיסרא.
ואז התרחקו כלם מאותן פנינים עליונות
קדושות, שלא יהא חלק בהן. והו
שכתוב ורחוק מפנינים מכרה.

רבי חייא פתח בפסוק אחריו ואמר,
בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר, בטח
בה לב בעלה – זה הקדוש ברוך הוא,
שמשום בך מנה אותה על העולם

דְּאִינוּן יָמֵי חַיֶּיהָ. בְּגִין דְּעֵין חַיִּים, שָׂדֵר לָהּ חַיִּים,
וְנָהִיר לָהּ. וּבִתְחוּא זְמָנָא גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע.
אָמַר רַבִּי אֲבָא שְׁפִיר הוּא, וּבִלְהוּ קָרְאִי בְּכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל אֶתְמַרּוּ.

אֶשָׁה כִּי תִזְרִיעַ. (ויקרא יב) תַּנְיִנָן, אֶשָׁה מִזְרַעַת
תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר. רַבִּי אֲחָא אָמַר, הָא
תַּנְיִנָן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא גִזֵּר עַל חַיִּים טַפָּה, אִי
אִיהוּ דְּכָר אִי אִיהִי נִוְקְבָא, וְאֵת אִמְרַת אֶשָׁה
מִזְרַעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאִי
קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲבָחִין בֵּין טַפָּה דְּדְכוּרָא וּבֵין
טַפָּה דְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּאֲבָחִין לִיהּ, גִּזֵּר עָלֶיהָ, אִי
לְהוּי דְּכָר אוּ נִוְקְבָא.

**אָמַר רַבִּי אֲחָא, וַיֵּלְדָה זָכָר, וְכִי בֵּינוּ דְּמִזְרַעַת
יוֹלְדַת, דְּכַתִּיב, וַיֵּלְדָה (אֶלָּא), הֵאִי קָרָא חַיִּי**

לשון הקודש

שְׁנִינוּ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזֵּר עַל הַטַּפָּה
חַיִּים אִם הוּא זָכָר אִם הִיא נְקֵבָה, וְאֵתָּה
אוֹמֵר אֶשָׁה מִזְרַעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר?
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאִי שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִבְּחִין בֵּין טַפָּה שֶׁל זָכָר וּבֵין טַפָּה שֶׁל
נְקֵבָה, וּמִשּׁוּם שֶׁמִּבְּחִין בָּהּ, גִּזֵּר עָלֶיהָ
אִם תִּהְיֶה זָכָר אוּ נְקֵבָה.

אָמַר רַבִּי אֲחָא, וַיֵּלְדָה זָכָר – וְכִי בֵּינוּ
שֶׁמִּזְרַעַת יוֹלְדַת, שְׂכָתוֹב וַיֵּלְדָה? (אֶלָּא)

הַדַּעַת טוֹב וְרָע. מַתִּי טוֹב? בְּזִמְנָא שְׂאוּתָם
יָמֵי הַשָּׁמַיִם מְאִירִים עָלֶיהָ וּמִזְדוּגִים עִמָּהּ
בְּרָאוּי, שְׁהִם יָמֵי חַיֶּיהָ. מִשּׁוּם שֶׁעֵין
הַחַיִּים שׁוֹלַח לָהּ חַיִּים וּמְאִיר לָהּ, וּבִאוּתוֹ
זִמְנָא – גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע. אָמַר רַבִּי
אֲבָא, יָפָה הוּא, וְכָל הַפְּסוּקִים נִאֲמָרוּ עַל
בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל.

אֶשָׁה כִּי תִזְרִיעַ. שְׁנִינוּ, אֶשָׁה מִזְרַעַת
תַּחֲלָה, יוֹלְדַת זָכָר. רַבִּי אֲחָא אָמַר, הָרִי

מִיִּבְעֵי לִיָּהּ, אִשָּׁה כִּי תִהְיֶה וַיִּלְדָּה זָכָר. (ס"א תִּזְרִיעַ וַיִּהְיֶה זָכָר) מִחוּ, כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֶתְתָּא, מִן יוֹמָא דְאַתְעָבְרַת עַד יוֹמָא דִּיזִלְדַת לִית לָהּ בְּפֹמָא, אֶלָּא יִלְדוּ דִּילָהּ אִי לְהָנִי דְכָר, וְעַל דָּא, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר.

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ. רַבִּי חֲזַקְיָה פָתַח, (תהלים קד) מִה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ. בְּמָה סִגְיָאִין עוֹבְדוֹהִי דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא בְּעֵלְמָא, מִתַּל לְבַר נָשׁ דְּנָטִיל בִּידוֹהִי בְּמָה (דף מ"ג ע"א) מִקְטוּרִין בַּחֲדָא, וְזָרַע לֹון בְּזִמְנָא חֲדָא, וּלְבַתֵּר נָפִיק כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּי. כִּךְ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבִיד עוֹבְדוֹהִי בְּחֻכְמָה, וּבְחֻכְמָה נָטִיל כָּלָא בַּחֲדָא וְזָרַע לֹון, וּלְבַתֵּר נָפְקוּ כָּל חַד וְחַד בְּזִמְנִיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד) בָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ.

לשון הקודש

הַקְדוּשׁ בְּעוֹלָם. מְשַׁל לְאָדָם שְׁלֵקָה בִּידוּ בְּמָה זֶרַעִים יַחַד, וְזָרַע אוֹתָם בְּפַעַם אַחַת, וְאַחֵר כִּךְ יוֹצֵא כָּל אֶחָד וְאַחֵד לְבִדּוּ. כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בְּחֻכְמָה, וּבְחֻכְמָה נָטִיל הַכֹּל יַחַד וְזָרַע אוֹתָם, וְאַחֵר כִּךְ יַצְאוּ כָּל אֶחָד וְאַחֵד בְּזִמְנָו. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים קד) בָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ.

הַפְסוּק הַזֶּה כִּךְ הֵיךְ לִהְיוֹת: אִשָּׁה כִּי תִהְיֶה וַיִּלְדָּה זָכָר. (תִּזְרִיעַ וַיִּהְיֶה זָכָר) מִה זֶה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִשָּׁה, מִיּוֹם שְׁמַתַּעְבְּרַת עַד הַיּוֹם שְׁמוּלִידָהּ, אֵין לָהּ בְּפִיָּה אֶלָּא תִילוּד שְׁלָהּ אִם יִהְיֶה זָכָר, וְעַל בֵּן – אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר. אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ. רַבִּי חֲזַקְיָה פָתַח, מִה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה', בְּמָה רַבִּים מַעֲשֵׂי הַמֶּלֶךְ

אָמַר רַבִּי אָבָא, מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ, בְּמָה סְגִיאוֹן
 אֵינוֹן עוֹבְדוֹתֶי דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא, וְכִלְהוּ,
 סְתִימוֹן בְּחֻכְמָהּ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב כָּלָם בְּחֻכְמָה
 עָשִׂיתָ. כִּלְהוּ בְּחֻכְמָה כְּלִילָן, וְלֹא נִפְקִי לְבַר אֶלָּא
 בְּשִׁבְלִין יִדְעוּ, לְגַבִּי בִינָה. וּמִתַּמָּן, אֶתְעֵבִידוּ כֹּלָא
 וְאֶתְתַּקְּנוּ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (משלי כד) וְכִתְבוּנָה
 יִתְבּוֹנֵן. וְעַל דָּא כָּלָם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ, בְּבִינָה.

מִלְּאָה הָאָרֶץ, הָאָרֶץ: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּמִתַּמָּן
 אֶתְמַלֵּיא מִכְּלָא, בְּמָה דָּאֵת אָמַר (קהלת)
 א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. קִנְיִנְיָךְ. דְּהִיא
 אֶפִּיקַת לֹוֹן לְבָתֵּר, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם. בְּגִינִי
 בְּךָ מִלְּאָה הָאָרֶץ קִנְיִנְיָךְ.

לשון הקודש

בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ, בְּבִינָה.
 מִלְּאָה הָאָרֶץ. הָאָרֶץ – זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 שְׁמֶשׁ הַכֹּל מִתְמַלֵּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת)
 א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. קִנְיִנְיָךְ
 – שֶׁהִיא מוֹצֵיָא אוֹתָם אַחֵר כָּךְ. וְהוּ
 שְׁכָתוֹב (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם. מִשּׁוּם כָּךְ,
 מִלְּאָה הָאָרֶץ קִנְיִנְיָךְ.

אָמַר רַבִּי אָבָא, מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה',
 בְּמָה רַבִּים מַעֲשֵׂי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְכָלָם
 סְתוּמִים בְּחֻכְמָה. וְהוּ שְׁכָתוֹב כָּלָם
 בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ. כָּלָם כְּלוּלִים בְּחֻכְמָה,
 וְלֹא יוֹצֵאִים הַחוּצָה אֶלָּא בְּשִׁבְלִים
 יִדְעִים כִּלְפֵי הַבִּינָה, וּמִשּׁוּם נַעֲשִׂים
 הַכֹּל וְנִתְתַּקְּנִים. וְהוּ שְׁכָתוֹב (משלי כד)
 וְכִתְבוּנָה יִתְבּוֹנֵן, וְעַל זֶה – כָּלָם

תֵּא חַיִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ אֲתִי לְאַתְקַדְשָׁא
 לְאַזְדַּוְגָא בְּנוֹקְבִיָּה, (בְּכוּנָה) בְּרַעוּתָא קַדִּישָׁא
 דִּילִיָּה, אֲתַעַר עָלֶיהָ רוּחָא (אַחֲרָא) קַדִּישָׁא, כָּלִיל דְּבַר
 וְנוֹקְבָא. וְרַמְיֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד שְׁלוּחָא
 מִמָּנָא עַל עֲדוּיָהוֹן דְּבָנֵי נָשָׁא, וּמִנֵּי בִידִיהָ תַּחֲוָא
 רוּחָא, וְאוֹדַע לִיהָ, לְאֵן אֲתֵר יִפְקֹד לִיהָ. הָדָא הוּא
 דְּכִתִּיב, (אִיּוֹב ג') וְהַלִּילָהּ אָמַר הוֹרָה גִּבֹּר. הַלִּילָהּ
 אָמַר, לְתַחֲוָא מִמָּנָא, הוֹרָה גִּבֹּר מִפְּלִנְיָא, וְקוֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֶפְקִיד לִיהָ, לְתַחֲוָא רוּחָא, כָּל מַה
 דְּאַפְקִיד, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

כִּדִּין רוּחָא נִתְתָּא, וְחַד צוּלְמָא עֲמִיָּה, תַּחֲוָא
 דְּקָאִים בְּדִיוֹקְנִיָּה לְעִילָא, בְּתַחֲוָא צוּלְמָא
 אֲתַבְּרִי (ס"א אֲתַבְּרִי), בְּתַחֲוָא צוּלְמָא אָזִיל בְּתַחֲוָא עֲלָמָא.
 הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (תְּהִלִּים לט) אַךְ בְּצִלָּם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ.
 בְּעוֹד דְּתַחֲוָא צוּלְמָא אֲשַׁתְּבַּח עֲמִיָּה דְּבַר נָשׁ,

לשון הקודש

הַלִּילָהּ אָמַר לְאוֹתוֹ מִמָּנָה: הָרָה גִּבֹּר
 מִפְּלִנְיָא. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִפְּקִיד לוֹ,
 אֵת אוֹתָהּ הָרוּחַ, כָּל מַה שֶּׁמִּפְקִיד,
 וְהִנֵּה פִּרְשׁוּהָ.

אִזּוּ יוֹרֶדֶת רוּחַ, וְצִלָּם אֶחָד עִמָּה, אוֹתוֹ
 שְׁעוּמַד בְּדִיוֹקְנֵי לְמַעְלָה, בְּאוֹתוֹ צִלָּם
 נִבְרָא (הַתְּהַלֵּל), בְּאוֹתוֹ צִלָּם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וְהוּא שֶׁכֶּתוּב (תְּהִלִּים לט) אַךְ בְּצִלָּם

בֹּא רֹאֵה, בְּשַׁעֲתָא שְׁאֲדָם בָּא לְהַתְקַדֵּשׁ
 לְהַזְדַּוְגָא בְּנוֹקְבָתוֹ (בְּכוּנָה) בְּרַעְיוֹן קְדוּשׁ שְׁלוֹ,
 מִתְעוֹרְרַת עָלָיו רוּחַ (אַחֲרָת) קְדוּשָׁה,
 כָּלִילָה זָכָר וְנוֹקְבָה, וְרַמְיֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְשָׁלִיחַ אֶחָד מִמִּמָּנָה עַל הָרִיעוּנוֹת
 בְּנֵי הָאָדָם, וּמִפְּקִיד בִּידוֹ אוֹתָהּ הָרוּחַ,
 וּמוֹדִיעַ לוֹ לְאִיזָה מְקוֹם יִפְקֹד אוֹתוֹ. וְהוּ
 שֶׁכֶּתוּב (אִיּוֹב ג') וְהַלִּילָהּ אָמַר הָרָה גִּבֹּר.

בְּצוּלָמָא דִּילִיָּה קָאִים בְּהָאִי עֲלָמָא, דְּמַתְּחַבְּרָאן
בְּחֻדָּא (ס"א אֲשֶׁתִּכַּח עֲמִיה בְּרִי נֶשׁ קָאִים בְּהָאִי עֲלָמָא וְתַרְיִן אֵינֻן דְּמַתְּחַבְּרָן
בְּחֻדָּא), וְשִׁלְמָה מְלָכָא אֶזְהָר לְבָנִי נָשָׂא וְאָמַר, (שִׁיר
הַשִּׁירִים ב) עַד שְׁיִפּוֹתַי הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלָּלִים, תִּרִי.

וּבְסִפְרָא דְּחֻרְשִׁין דְּאֲשֻׁמְדָּאִי, אֲשֶׁכְּחָנָא דְּאֵינֻן
דִּידְעֵי (ס"א דְּבִעוּ) לְחֻרְשָׁא חֻרְשִׁין מִסְטֵר
שְׂמָאֵלָא, וְלֹאֲתִידְבָּקָא בְּהוּ, יְקוּם לְנִהוּרָא דְּשֻׁרְגָּא,
אוּ בְּאַתֵּר דִּיתְחֻזֹּן אֵינֻן צוּלָמִין דִּילִיָּה, וְיִימָא אֵינֻן
מְלִין דְּמַתְּקִנִי לְאֵינֻן חֻרְשִׁין, וְיִקְרִי לוֹן, לְאֵינֻן
סְטָרִין מִסְאָבִין, בְּשִׁמְחָן מִסְאָבִין דִּילְחֹן,
וְיִזְמִין (וְיִזְמִי) צוּלָמִין דִּילִיָּה לְאֵינֻן דְּקֹאֲרִי, וְיִימָא
דְּהוּא אֲתִתְקֵן בְּרַעוּתִיהָ לְהוּ לְפִקּוּדֵיהוּ, וְהָהוּא בְּרִי
נֶשׁ נָפֶק מִרְשׁוֹ דְּמֹאֲרִיָּה וּפְקֻדוֹנָא דִּילִיָּה, יְחַב
לְסִטֵּר מִסְאָבָא.

לשון הקודש

מצד השמאל ולהדבק בהם, יקום לאור
הגור או במקום שיראו אותם הצלמים
שלו, ויאמר אותם דברים שמתקנים
לאותם הכשפים, ויקרא להם לאותם
צדדים טמאים בשמות הטמאים שלהם,
ויזמין (ולשביע) הצלמים שלו לאותם
שקורא, ויאמר שהוא מתתקן ברצונו
להם למצותם, ואותו האיש יוצא מרשות
רבוננו, ופקדונו נותן לצד האחר.

יתהלך איש. בעוד שהצלם הזה נמצא
עם האדם, בצלם שלו עומד בעולם הזה,
שמתחברים באחד (נמצא עמו אדם עומד בעולם
הזה, ושנים הם שמתחברים באחד) הוא עומד בעולם
הבא, ושנים הם שמתחברים יחד. ושלמה
המלך מזהיר את בני האדם ואומר, (שיר
ה) עד שיפוח היום ונסו הצללים, שנים.
ובספר הכשפים של אשמודאי מצאנו,
שאותם שיודעים (שרוצים) לכשף כשפים

וּבְאֵינֹנִן מִלִּין דְּחָרְשִׁין דְּאִיהוּ יִימָא, וַיִּזְמִין (נ"א
 וַיִּזְמִין) לֹון לְצוֹלָמִי, אֶתְחַזֹּון תִּרִין רוּחִין
 וּמִתְתַּקְנִין בְּאֵינֹנִן צוֹלָמִין דִּילִיה, בְּחִיזוּ דְבְנֵי אִנְשָׁא,
 וּמוֹדְעִין לִיה מִלִּין לְאַבָּאשָׁא, וּמִלִּין לְאוֹטָבָא,
 לְזִמְנִין יְדִיעֹן. וְאַלִין תִּרֵי רוּחִין, דְּלֹא אֶתְבְּלִילוּ
 בְּכָלֹלָא דְגוּפָא, הִשְׁתָּא אֶתְבְּלִילֵן בְּאַלִין צוֹלָמִין,
 וּמִתְתַּקְנִין בְּחוּ וּמוֹדְעִין לִיה לְבַר נָשׁ מִלִּין
 לְאַבָּאשָׁא, וְדָא הוּא דְנָפִיק מִרְשׁוּתָא דְמֵאֲרִיה,
 וּפְקֻדָּנָא דִילִיה, יְהִיב לְסֵטֶר מְסַבָּא.

תָּא תָּזִי, אָסִיר לִיה לְבַר נָשׁ לְאַשְׁדָּאָה מָאֲנִי
 דְּבִיתָא, וְלֹא־פְקֻדָּא לִיה לְסֵטֶרָא אַחְרָא, דְּלֹא
 אֶצְטְרִיךְ, אוּ מָלָה אַחְרָא דְכּוּוֹתִיָּה, (ס"א דְּבִיתִיָּה לְקַבְּלָא
 לִיה) דְּהָא כְּמָה גְרִדִּינִי גִימוּסִין וְזִמְנִין לְהֵהוּא מָלָה
 לְקַבְּלָא לִיה, וּמִתְהוּא זְמָנָא, לָא שָׂאֲרוּ עָלִיה
 בְּרַבָּאן, דְּהָא מְסַטְרָא אַחְרָא הוּא. כָּל שְׂכָן מָאן

לשון הקודש

לְאָדָם דְּבָרִים לְהִרְע, וְזֵהוּ שְׂיוּצָא מִרְשׁוֹת
 רְבוּנוּ, וּפְקֻדָּנוּ נוֹתֵן לְצַד הַטָּמֵא.
 בָּא רָאָה, אָסִיר לְאָדָם לְזֹרֵק כְּלֵי הַבֵּית
 וּלְהַפְקִידוֹ לְצַד הָאַחֵר, שְׁלֹא צְרִיךְ, אוּ
 דְּבַר אַחֵר שְׂכֻמוֹתוֹ (שֶׁל בֵּיתוֹ לְקַבֵּל אוֹתוֹ), שְׁתַּהֲרִי
 כְּמָה שׁוֹמְרֵי הַכְּלָלִים מְזַמְּנִים לְדְּבַר
 הַהוּא לְקַבֵּל אוֹתוֹ, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא שׁוֹרִים
 עָלָיו בְּרַכּוֹת, שְׁתַּהֲרִי הוּא מְצַד אַחֵר. כָּל

וּבְאוֹתָם דְּבוּרִים שֶׁל כְּשָׁפִים שֶׁהוּא
 יֹאמֵר וַיִּזְמִין (וַיִּשְׁבִּיעַ) אוֹתָם לְצִלָּמִים, גְּרָאִים
 שְׁתֵּי רוּחֹת, וּמִתְתַּקְנִים בְּאוֹתָם צִלָּמִים
 שֶׁלּוֹ בְּמִרְאָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּמוֹדִיעִים לוֹ
 דְּבָרִים לְהִרְע וּדְבָרִים לְהִיטִיב לְזִמְנִים
 יְדוּעִים. וְאַלּוֹ שְׁתֵּי הַרוּחֹת שֶׁלֹּא נִכְלְלוּ
 בְּכָלֹל שֶׁל גּוּף, עֲכָשׁוּ נִכְלָלִים בְּצִלָּמִים
 הִלְלוּ, וּמִתְתַּקְנִים בָּהֶם וּמוֹדִיעִים לוֹ

דְּאֻמִּין בְּרַעוּתֶיהָ עַל הַהוּא טִיבוּ עֲלָאָה דִּילִיהּ,
לְאַחֲרָא וּלְסַטְרָא אַחֲרָא. דְּהָא, מִתְּהוּא דְּאֻמִּין
לִיהּ חַיִּי.

וְכַד קָרִיבוּ יוֹמִין דְּבַר נָשׁ לְנַפְקָא מִחַאי עֲלֻמָּא,
הַהוּא צוּלְמָא עֲלָאָה דִּיהִבִּי לִיהּ, אֲתֵיָא הַהוּא
רוּחָא בִישָׁא דְּהָזָה מִתְּדַבֵּק בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא, וְנָטִיל
לִיהּ לְהַהוּא צוּלְמָא, וְאֲתַתְּקֵן בֵּיהּ וְאָזִיל לִיהּ, וְלֹא
אֲתַחֲזֹר בֵּיהּ בְּכַד נָשׁ לְעֻלְמִין. כְּדִין יִגְדַע דְּהָא
אֲתַדְחִיָא הוּא מִכְּלָא.

תָּא חַיִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמָתָא נַחְתָּא לְאַעֲלָא לִיהּ
בְּחַאי עֲלֻמָּא, נַחְתָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֵן דְּאַרְעָא,
וְחֻמָּאת יִקְרָא דְּרוּחִיָּהוּן דְּצַדִּיקֵיָא קִיָּמִין שׁוּרִין
שׁוּרִין. לְבַתָּר אֲזִילָא לְגִיָּהֶנָּם, וְחֻמָּאת לְהוּ לְרַשִּׁיעֵיָא
דְּצוּחִין וְיִי וְיִי, וְלֹא מִרְחָמִי עָלֵיהוּ. וּבְכָלֹא אִסְחִידוּ
בָּהּ סִתְרוּתָא, וְהַהוּא צוּלְמָא קַדִּישָׁא קִיָּמָא עָלִיהּ,
עַד דְּנַפִּיק לְעֻלְמָא. (דף מ"ג ע"ב).

לשון הקודש

בו והולך לו, ולא חוזר לאדם לעולמים.
אז ידע שְׁהָרִי הוא נדחה מן הכל.
בֹּא רֹאֵה, בְּשַׁעָה שְׁהַנְשָׁמָה יוֹרֶדֶת
לְהַכְנֵם לוֹ בְּעוֹלָם חַזָּה, יוֹרֶדֶת לְגֻן הָעֵדֵן
שֶׁל הָאָרֶץ, וְרוֹאֶה אֶת כְּבוֹדָם שֶׁל רוּחוֹת
הַצַּדִּיקִים עוֹמְדִים שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת. אַחֵר
כִּד הוֹלֶכֶת לְגִיָּהֶנָּם, וְרוֹאֶה אֶת הַרְשָׁעִים

שֶׁבֶן מִי שֶׁמִּמִּין בְּרַצּוֹנוֹ עַל אוֹתוֹ הַטּוֹב
הָעֲלִיּוֹן שְׁלוֹ, לְאַחֵר וְלַצַּד הָאַחֵר, שְׁהָרִי
הוּא מֵאוֹתוֹ שֶׁהוּמִין אוֹתוֹ.
וּבְשִׁנְרָבִים יְמֵי הָאָדָם לְצִאת מִן הָעוֹלָם
חַזָּה, אוֹתוֹ הַעֲלִיּוֹן שְׁנוֹתָנִים לוֹ,
בָּאָה אוֹתָהּ רוּחַ רַעָה שְׁהִיָּה נִדְבֵּק בָּהּ
בְּכָל יוֹם, וְנוֹטֶלֶת אוֹתוֹ הַעֲלִיּוֹן, וּמִתְּתַקֵּן

כִּד נָפִיק לְעֶלְמָא, אֲזִדְמֵן הָהוּא צוֹלְמָא לְגַבִּיהַ, וְאַשְׁתַּתַּף בְּהִדְיָה, וְאַתְרַבִּי עֲמִיה. כְּמָה דְאַתְבֹּר, (תהלים לט) אֵךְ בְּצֻלָּם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וּבְהָהוּא צֻלָּם אֲשַׁתְּתַּפּוּ (אשְׁתַּכְּחוּ) יוֹמוֹי דְּבֵר נָשׁ, וְתַלְיִין בֵּיתָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַ כִּי צֶל יָמִינוּ עָלֵי אֶרֶץ. כִּי צֶל יָמִינוּ וְדָאֵי. וּמֵן יוֹמָא דְמַתְעַבְרָא אַתְתָּא עַד יוֹמָא דְאוּלִּידַת, לֹא יִדְעִין בְּנֵי נָשָׁא עוֹבְדֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה אֵינוֹן רַבְרַבִּין, וְכְמָה אֵינוֹן עֲלָאִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד) מַה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ וְגו'.

תָּא חֲזִי, כָּל רוּחִין דְּעֶלְמָא כְּלִילָן דְּכֵר וְנוֹקְבָא, וְכֵד נְפָקִין, דְּכֵר וְנוֹקְבָא נְפָקִין, וְלְבַתֵּר מִתְפָּרְשֵׁן בְּאַרְחֵייהוּ, אִי זָכִי בֵר נָשׁ, לְבַתֵּר מִזְדִּיּוּגֵי כְּתָדָא. וְהֵינּוּ בֵת זִוּגוֹ, וּמִתְחַבְרֵן בְּזִוּגָא (ס"א בְּנוּגָא)

לשון הקודש

שְׂמַתְעַבְרַת הָאֶשָּׁה עַד הַיּוֹם שְׂמוּלִידָהּ, לֹא יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם אֶת מַעֲשֵׂי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמָה הֵם גְּדוּלִים וְכְמָה הֵם עֲלִיוֹנִים. וְהוּא שְׂכָתוֹב (תהלים קד) מַה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' וְגו'.

בֹּא רֵאָה, כָּל רוּחוֹת הָעוֹלָם כְּלוּלוֹת זָכֵר וְנוֹקְבָה, וּבְשִׁיּוּצָאוֹת, יוֹצְאוֹת זָכֵר וְנוֹקְבָה, וְאַחֵר כֶּךָ נִפְרָדִים בְּדִרְכֵיהֶם, אִם זֹכֵה הָאָדָם, אַחֵר כֶּךָ מִזְדִּיּוּגִים יַחַד. וְהֵינּוּ בֵת זִוּגוֹ, וּמִתְחַבְרִים בְּזִוּג (בְּנוּ) אַחֵד בְּכָל רוּחַ

שְׂצוּחִים וִי וִי, וְלֹא מִרְחָמִים עֲלֵיהֶם. וּבְכָל מַעֲדִידִים בְּהַ עֲדוּת, וְאוֹתוֹ הַצֵּלָם הַקֹּדֶשׁ עוֹמֵד עָלֶיהָ, עַד שְׁיוּצָאָתָהּ לָעוֹלָם. בְּשִׁיּוּצָאָתָהּ לָעוֹלָם, מִזְדִּמֵּן לָהּ אוֹתוֹ הַצֵּלָם, וּמִשְׁתַּתַּף עִמָּהּ, וּמִתְגַּדֵּל עִמָּהּ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר אֵךְ בְּצֻלָּם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וּבְאוֹתוֹ הַצֵּלָם מִשְׁתַּתַּפִּים (נִמְצָאִים) יָמֵי הָאָדָם וְתַלְוִיּוֹם בּוֹ. וְהוּא שְׂכָתוֹב (איוב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַ כִּי צֶל יָמִינוּ עָלֵי אֶרֶץ. כִּי צֶל יָמִינוּ וְדָאֵי. וּמִיּוֹם

חַד בְּכֹלָא, רוּחָא וְגוֹפָא. דְּכִתְיב, (בראשית א) תּוֹצֵא
הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מָאִי לְמִינָהּ. הֵחֱוָא רוּחָא
דְּבַר נֶשׁ דְּנִפְיָק זִוּגִיה דְּדָמִי לִיה.

וּמֵאִי הָאָרֶץ, בְּמָה דַּאֲתָ אָמַר, (תהלים קלט) רַקְמָתִי
בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ, וְהָא אֻקְמוּהָ. תּוֹצֵא
הָאָרֶץ וּדְאִי, דְּהָא מְנָה נִפְקִין נֶפֶשׁ חַיָּה, בְּמָה
דְּאֻקְיָמָנָא, דָּא רוּחִיה דְּאָדָם קַדְמָאָה, הֵיִינוּ
דְּכִתְיב, (בראשית ג) וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָעֵץ. וּמִפְּרִי
הָעֵץ, דָּא קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָעֵץ, אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הָאֵשָׁה, תְּנִינָן, הֵיִינוּ, אֵשָׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיֵּלְדָּה
זָכָר, בְּתִיב. וְלֹא כָּלִיל דְּבַר וְנוֹקְבָא, כְּפֹּם אֹרְחוֹי
דְּעֵלְמָא, דְּאֵינוֹן, גְּרָמוֹ לִיה, דְּלֹא מִתְחַבְּרָן, בְּמָה
דְּנִפְקִין מִלְּעִילָא זִוּגוֹת.

בְּגִין דְּאָדָם קַדְמָאָה, וְזִוּוג דִּילִיָּה, חָבוּ לְקוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא, וְעַל דָּא מִתְפָּרְשִׁין, כִּד נִפְקִין

לשון הקודש

אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָעֵץ. וּמִפְּרִי הָעֵץ - זֶה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָעֵץ -
אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָאֵשָׁה שְׁנִינֵנוּ, הֵיִינוּ אֵשָׁה
כִּי תִזְרִיעַ וַיֵּלְדָּה זָכָר כְּתוּב. וְלֹא כוֹלֵל
זָכָר וְנוֹקְבָה כְּפִי דִּירָךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵם
גְּרָמוֹ לוֹ, שְׁלֹא מִתְחַבְּרִים כְּמוֹ שְׂיוּצָאִים
מִלְּמַעְלָה זִוּגוֹת.

מִשּׁוּם שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן וְזִוּוגוֹ חָטְאוּ

וְגוֹף, שֶׁכְּתוּב (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ
חַיָּה לְמִינָהּ. מַה זֶה לְמִינָהּ? אוֹתָהּ רוּחַ
הָאָדָם שְׂיוּצָאֵת זִוּגוֹ שְׂדוּמָה לוֹ.

וּמָה זֶה הָאָרֶץ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רַקְמָתִי
בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ, וְהִנֵּה פְּרִשׁוּהָ. תּוֹצֵא
הָאָרֶץ וּדְאִי, שֶׁהִרִי מְמַנָּה יוֹצְאִים נֶפֶשׁ
חַיָּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, זֶה רוּחוֹ שֶׁל אָדָם
הָרִאשׁוֹן, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם א) וּמִפְּרִי הָעֵץ

מִלְעֵילָא, עַד דִּהְיָה רַעְוָא קַמִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אִי זָכָה בַר נָשׁ, יִהְבִּין לִיה זִוְגָתוֹ, וְאִי לֹא, מִפְּרִישִׁין
 לָהּ מִנִּיה, וְיִהְבִּין לָהּ לְאַחֲרָא, מוֹלִידִין בְּנִין דְּלֹא
 בְּדָקָא יָאוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי
 בָּאָדָם. מָאִי רוּחִי, רוּחוֹ מִיבְעִי לִיה, אֵינּוֹן תִּרִין
 רוּחִי, דְּנִפְקִי זִוְגוֹת, לֹא יִדּוֹנּוֹן בַּחֲדָא, וְעַל דָּא
 כְּתִיב, וַיֵּלֶדָה זָכָר, וְלֹא כָּלִיל דְּכַר וְנוֹקְבָא, כְּפֹּם
 אֹרְחוֹי דְּעֵלְמָא, דְּאֵינּוֹן גָּרְמוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לָאו הָכִי, דִּהָא כָּלָא, דְּכַר
 וְנוֹקְבָא בְּלִילָן בַּחֲדָא, וּמִתְפָּרְשִׁין לְבַתָּר, אֲבָל
 וַיֵּלֶדָה זָכָר, בְּלִילָן בַּחֲדָא מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְאִם
 נִקְבָּה תֵּלֶד, בְּלִילָן בַּחֲדָא נּוֹקְבָא וּדְכַר מִסְטָרָא
 שְׂמָאלָא, דְּשִׁלְטָא סִטָּר שְׂמָאלָא עַל סִטָּר יְמִינָא
 יִתִּיר, וּדְכוּרָא אֶתְכַפֵּיָא בִּימִינָא דְּלֹא שְׁלֵטָא, וּבְדִין

לשון הקודש

כתוב וילדה זכר, ולא כולל זכר ונקבה
 כפי דרך העולם, שהם גרמו.
 רבי אלעזר אמר, לא כן, שהרי הכל,
 זכר ונקבה כלולים יחד, ואחר כך
 נפרדים. אבל וילדה זכר, כלולים יחד
 מצד הימין. ואם תלד נקבה, כלולים
 באחד נקבה וזכר מצד השמאל, שיותר
 שולט צד השמאל על צד הימין, והזכר
 נכנע בימין שלא שולט, ואז אותו הזכר

לקדוש ברוך הוא, ועל כן נפרדים
 כשיוצאים מלמעלה, עד שיהיה רצון
 מלפני הקדוש ברוך הוא. אם זוכה אדם,
 נותנים לו זוגתו, ואם לא – מפרידים
 אותה ממנו, ונותנים אותה לאחר,
 מולידים בנים שלא פראוי. ועל זה כתוב
 (שם ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי בָּאָדָם. מה זה רוחי?
 רוחו הנה צריך להיות! אותן שתי רוחות
 שיוצאות זוגות, לא ידונו יחד. ועל זה

הַהוּא דְּכַר דְּנַפִּיק מִגּוֹ נִזְקָא, מִסֵּטֶר שְׂמָאֵלָא, כָּל
 אוֹרְחוֹי בְּנִזְקָא (וְלֹא אֶקְרִי דְּכַר), אֲבָל דְּכַר דְּנַפִּיק מִגּוֹ
 יְמִינָא, הוּא שְׁלֵטָא, וְנִזְקָא דְּנִפְקָא מִיָּדָא אֶתְבַּפֵּיא,
 דְּהָא סֵטֶר שְׂמָאֵלָא לֹא שְׁלֵטָא, וְעַל דָּא וַיִּלְדָּה
 זָכָר בְּתִיב.

וְכַמָּה אֵלֶּף וּרְבֵבִין נִפְקִי בְּזִמְנָא חָדָא לְעָלְמָא. וּמִן
 יוֹמָא דְּאַפְקַת לֵוִן, לֹא אֶקְרוּן נִפְשָׁן, עַד
 דְּאַתֵּי יִשְׁבֵּן בְּגוּפָא. וְכַמָּה הוּא, שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשָׁה
 יָמִים. הֵינֵנו דְּכַתִּיב, וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְגו'.

וְטַמְאָה שְׁבַעַת יָמִים, דְּהָא כָּל שְׁבַעַת יָמִים לֹא
 עָאֲלִין רוּחִין לְגַבָּה, לְאַתְקַשְׁרָא בָּהּ, וְכָל אֲלִין
 שְׁבַעַת יָמִים, רוּחָא אֲזֵלָא בְּגוּפָא, לְאַשְׁבַּחָא אֶתְרִיָּה.
 וּבְדִין בְּתִיב, (וַיִּקְרָא כב) וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אֲמוֹ.

לשון הקודש

בגוף. וכמה הוא? שלשים ושלשה ימים.
 הינו שבתוב ושלשים יום ושלשת ימים
 וגו'. וטמאה שבעת ימים, שהרי כל
 שבעת ימים לא נכנסים אליה רוחות
 להתקשר בה, וכל שבעת הימים הללו
 הרוח הולכת בגוף למצא את מקומה,
 ואז פתוב (ויקרא כב) והיה שבעת ימים
 תחת אמו.

שיוצא מן הנקבה מצד השמאל, כל
 דרכיו כמו נקבה (ולא נקרא זכר). אבל הזכר
 שיוצא מתוך הימין, הוא שולט, והנקבה
 שיוצאת ממנו נכנעת, שהרי צד השמאל
 לא שולט, ועל כן פתוב וילדה זכר.

וכמה אלפים ורבבות יוצאים בפעם
 אחת בעולם. ומהיום שמוציאה אותם,
 לא נקראים נפשות, עד שהן מתישבות

**וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה, אֶתְהַדְרוּ רוּחָא וְגוּפָא
לְאֶתְחִזָּאָה קָמִי מְטְרוֹנִיתָא,**

וְלֹאֲתַקְשָׁרָא בָּהּ, וּבְדְכוּרָא, בְּגוּפָא וּבְרוּחָא. וּשְׁלָשִׁים
יוֹם וּשְׁלָשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דְּמִי טַהָרָה, לְאֶתִּישְׁבָּא
רוּחָא בְּגוּפָא. וּשְׁלָשֶׁת יָמִים מָאִי עֲבִידִתִּיהוּ. אֵלָּא
שְׁלָשֶׁת יָמִים דְּמִילָה, דְּרַבִּינָא כָּאִיב, וְרוּחָא לָא
שְׂרִיא מְדוּרִיהּ בְּגוּפָא כְּשָׂאָר יוֹמִין, וְעַל דָּא
וּשְׁלָשִׁים יוֹם וּשְׁלָשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדְמִי טַהָרָה.

**בְּדְמִי טַהָרָה בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר יָמִי טַהָרָה. בְּדְמִי
טַהָרָה, אֵלִין, דְּמִי מִילָה, דְּמָא בַתֵּר דְּמָא
דְּאֶתִּי מִרַבִּינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נָטִיר לְאִינוּן דְּמִי
כָּל אֵלִין יוֹמִין, הָדָא הוּא דְּכֶתִיב, תֵּשֵׁב בְּדְמִי
טַהָרָה. טַהָרָה סָתָם, וְלֹא אֲדָכִיר ה"א בַּתְּרָאָה, דְּלֹא
תִּימָא טַהָרָה דְּמְטְרוֹנִיתָא, אֵלָּא טַהָרָה סָתָם, דְּמִי
טַהָרָה אֶקְרוּן אֵלִין דְּמִי דְּכִינָא.**

לשון הקודש

ושלשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדְמִי טַהָרָה.
בְּדְמִי טַהָרָה בְּרִאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּךְ יָמִי
טַהָרָה. בְּדְמִי טַהָרָה – אֵלִין דְּמִי מִילָה,
דָּם אַחַר דָּם שָׁבָא מִהִתְיַנּוֹק, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתָם דְּמִים כָּל הַיָּמִים
הַלָּלוּ. וְהוּא שֶׁכָּתוּב תֵּשֵׁב בְּדְמִי טַהָרָה,
טַהָרָה סָתָם, וְלֹא הַזְכִּיר ה"א הָאֲחֵרוֹנָה,
שֶׁלֹּא תֹאמַר הַטַּהָרָה שֶׁל הַגְּבִירָה, אֵלָּא

וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי הַזֶּה הָרוּחַ וְהַגּוּף
לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַגְּבִירָה וּלְהַקְשֵׁר עִמָּהּ,
וּבְזָכֵר, בְּגוּף וּבְרוּחַ. וּשְׁלָשִׁים יוֹם וּשְׁלָשֶׁת
יָמִים תֵּשֵׁב עַל (ב) דְּמִי טַהָרָה, שֶׁתִּתְיַשֵּׁב
הָרוּחַ בְּגוּף. וּשְׁלָשָׁה יָמִים מָה עוֹשִׂים?
אֵלִין שְׁלָשֶׁת יָמִי הַמִּילָה, שֶׁלִּתְיַנּוֹק בּוֹאֵב,
וְהָרוּחַ לֹא שָׁמָּה אֶת מְדוּרָהּ בְּגוּף
כְּבִשְׂאָר הַיָּמִים, וְעַל כֵּן – וּשְׁלָשִׁים יוֹם

רעיא מהימנא

וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ. (ויקרא יב) פְּקוּדָא דָּא, לְמַגְזֵר לְתַמְנֵיָא יוֹמִין גְּזִירוֹ דְּקִיָּמָא קַדִּישָׁא. רְזָא עֲלָאָה, דְּכַתִּיב, (תהלים כה) סוּד יֵי' לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. לְמַאן, לְאִיגוֹן יִרְאִיו אִיגוֹן דְּחִלִּי חֲטָאָה, דְּהָא רְזָא דְּקִיָּמָא קַדִּישָׁא לָא אֶתְחַזִּי לְגַלְאָה בַּר לְהוּ. וְרְזָא דְּקִיָּמָא קַדִּישָׁא, הָא אוּקְמוּהּ וְאֶתְמַר בְּכַמָּה דְּוֹכְתִין.

וְרְזָא דָּא, לְתַמְנֵיָא יוֹמִין, אִיהוּ חַיּוּבָא עַל עֲלָמָא, לְכָל עָמָא קַדִּישָׁא. דְּכַתִּיב, וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ. יוֹם הַשְּׁמִינִי, דָּא הוּא אֶת קִיָּמָא קַדִּישָׁא, וְאִיהוּ תַמְנֵיָא לְכָל דְּרַגְיָן. וּגְזִירוֹ דְּהַהוּא קִיָּמָא, לְאַעְבְּרָא הַהוּא עֶרְלָה. מִקְמֵי בְרִית.

דְּהָא בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּמַתְכַנְשֵׁי עָמָא קַדִּישָׁא לְאַעְבְּרָא הַהוּא עֶרְלָה מִקְמֵי בְרִית, קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כְּנִישׁ כָּל פְּמִלְיָא דִּילִיָּהּ, וְאֶתְגַּלִּי וְדָאי לְאַעְבְּרָא לְהַהוּא עֶרְלָה לְעִילָא, מִקְמֵי בְרִית קִיָּמָא קַדִּישָׁא. דְּהָא כָּל עוֹבְדִין דִּישְׂרָאֵל עֹבְדִין לְתַתָּא,

לשון הקודש

הָעוֹלָם, לְכָל הָעָם הַקְּדוּשׁ, שְׂכַתוֹב וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ. יוֹם הַשְּׁמִינִי – זֶהוּ אוֹת בְּרִית הַקְּדוּשׁ, וְהוּא שְׁמִינִי לְכָל הַדְּרָגוֹת, וּמִילַת אוֹתוֹ הַבְּרִית לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ עֶרְלָה מִלְּפָנֵי הַבְּרִית.

שְׁחֲרִי בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שְׂמַתְכַנְסִים הָעָם הַקְּדוּשׁ לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ הָעֶרְלָה מִלְּפָנֵי הַבְּרִית, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וּמַתְגַּלֶּה וְדָאי לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתָהּ הָעֶרְלָה לְמַעַלָּה מִלְּפָנֵי בְרִית הַקְּדוּשׁ. שְׁחֲרִי כָּל הַמַּעֲשִׂים שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים לְמַטָּה, מַעֲוָרִים מַעֲשֵׂה לְמַעַלָּה.

טְהַרָה סֶתֶם. דְּמִי טְהַרָה נִקְרָאִים יְמֵי הַטְהָרָה הַלָּלוּ.

רעיא מהימנא

וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ. מַצְוָה זוֹ לְמוֹל לְשִׁמְנָה יָמִים מִילַת בְּרִית הַקְּדוּשׁ. סוּד עֲלִיזוֹן, שְׂכַתוֹב (תהלים כה) סוּד ה' לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. לְמִי? לְאוֹתָם יִרְאִיו, אוֹתָם יִרְאִי חֲטָא, שְׁחֲרִי סוּד הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ לָא רְאוּי לְגַלּוֹת, רַק לָהֶם. וְאֶת סוּד הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ הָרִי פְּרִשׁוּהוּ, וְנִתְבָּאֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

וְסוּד זֶה לְשִׁמְנָה יָמִים הוּא חַיּוּב עַל

מִתְעַרְי עֹבְדָא לְעִילָא. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא אֲתִדְחִיָּא הָהוּא עָרְלָה, מִכָּל עָמָא קְדִישָׁא לְעִילָא. וְלַהֲהוּא עָרְלָה מִתְקַנֵּי מֵאֲנָא חָדָא בְּעַפְרָא, לְאַשְׁרָאָה הָהוּא עָרְלָה בְּגוּיָה, בְּרִזָּא דְכַתִּיב, (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוֹ, (בראשית ג) וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

מכאן, דְּלֹא אֲצַטְרִיד לְאַנְהָנָא קִלְגָּא בְּהָהוּא אַתְר, אַף עַל גַּב דְּמַעֲבְרֵי לִיה מַקְמֵי הָאֵי בְרִית, וְדוּכַתִּיה, כִּד מִתְעַפְרָא מִהָאֵי בְרִית, עַפְרָא אִידוּ, (ס"א דְהָא) דְּהָרִי בְּתֵר דְּהָהוּא נָחַשׁ אֲתַעֲבֵר מַקְמֵי אָדָם, קְדָשָׁא בְרִיד הוּא שְׂוֵי לִיה מְדוּרִיָּה בְּעַפְר, דְּכַתִּיב וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְכִיּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְרִיד הוּא כִּד אַעֲבֵר לִיה מַקְמֵי אָדָם שְׂוֵי מְדוּרִיָּה בְּעַפְרָא וְאַתְקִין לִיה, כִּד בְּהָהוּא גְּוֹנָא מִמֶּשׁ, אֲנִן צְרִיכִין כִּד מְעַבְרִין לְעָרְלָה, לְאַתְתַּקְנָא לִיה עַפְרָא, לְמַחֲוֵי בִיה מְדוּרִיָּה.

כָּל בְּר נָשׁ אֲצַטְרִיד לְקַרְבָּא הָהוּא בְּרָא קַרְבָּנָא לְקוּדְשָׁא בְרִיד הוּא, בְּחֻדוּה, בְּרַעוּ דְלָבָא, לְמִיעַל לִיה תַּחוֹת גְּדַפּוּי דְשְׂכִינְתָּא, וְאַתְחַשֵּׁב קָמִי קְדָשָׁא בְרִיד הוּא דְאִידוּ קַרְבָּנָא, שְׁלִים לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעוּא.

לשון הקודש

בְּעַפְר, שְׁכַתּוּב וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְכִיּוֹן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהַעֲבִיר אוֹתוֹ מִלִּפְנֵי אָדָם, שֶׁם מְדוּרוֹ בְּעַפְר וְהַתְקִין אוֹתוֹ, כִּד בְּאוֹתוֹ גֵּוֹן מִמֶּשׁ אֲנִי צְרִיכִים כְּשֶׁמַּעֲבִירִים אֶת הָעָרְלָה, לְהַתְקִין לָהּ עֶפֶר שִׁיחֶיהָ בּוֹ הַמְדוּר שְׁלֹו. **כָּל** אָדָם צָרִיד לְהַקְרִיב אוֹתוֹ בֶּן קֶרֶן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁמַּחֲה, בְּרַצוֹן הַלֵּב, לְהַכְנִיסוֹ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה, וְנָחַשׁ לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא קֶרֶן שְׁלֵם שִׁיתְקַבֵּל בְּרַצוֹן.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן נִדְחִית אוֹתָהּ הָעָרְלָה מִכָּל הָעָם הַקְדוּשׁ לְמַעַלָּה, וּמִתְקִינִים לְאוֹתָהּ הָעָרְלָה כְּלִי אֶחָד עִם עֶפֶר לְהַשְׁרוֹת אוֹתָהּ הָעָרְלָה בְּתוֹכוֹ, בְּסוּד הַכְּתוּב (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוֹ. (בראשית ג) וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

מכאן שְׁלֹא צָרִיד לְנַהֵג בִּזְיוֹן בְּמָקוֹם הָהוּא. אַף עַל גַּב שֶׁמַּעֲבִירִים אוֹתוֹ מִהַבְרִית הַזֶּה, וּמִקוֹמוֹ כְּאִשֶּׁר נִפְרַד מִהַבְרִית הַזֶּה הוּא עֶפֶר, (שְׁחַבָּה) שֶׁהָרִי אַחֵר שֶׁהִנָּחַשׁ הָהוּא הָעֵבֶר מִלִּפְנֵי הָאָדָם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם לוֹ אֶת מְדוּרוֹ

וְקָרְבָנָא דָא, בְּגוּוֹנָא דְקָרְבָנָא דְבַעֲיָרָא, דָּא לְתַמְנִיָּא יוֹמִין,
וְדָא לְתַמְנִיָּא יוֹמִין, דְּכַתִּיב, וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה
יִרְצָה, בְּמֵאֵי יִרְצָה. בְּמַעֲבַר עָלֶיהָ חֹדֶשׁ שַׁבָּתָא, בִּינוֹן דְּאַעְבָּר עָלֶיהָ
חֹדֶשׁ שַׁבָּתָא, בְּדִין יִרְצָה דָּא לְקָרְבָנָא, וְדָא לְקָרְבָנָא. אֲמַאי. בְּגִין
דְּאַתְדַּבֵּק וְאִנְדְּמֹן לְגַבִּי הַהוּא שַׁבָּת, רְזָא דְבְרִית קִדִּישָׁא, וְעַל
דָּא כָּלָא בְּרְזָא עַלְלָאָה אִיהוּ. (ע"כ רעיא מהימנא).

בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ וְגו' (ויקרא יב) תָּא
חֲזִי, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, נִמְלָא
מִבֵּי מַלְכָּא מְזוּנָא לְרוּחִיָּהוֹן דְּבָנֵי נָשָׂא, וְזִנְת (דף מ"ד ע"א)
לְהוּ בְּקִדּוּשָׁה. בַּר לְהַנִּי, עַד דְּאַתֵּי־שִׁבְן בְּגוּפָא
אֵינּוֹן רוּחִין. בְּתַר תְּלָתִין וּתְלַת יוֹמִין, אֲשַׁנְחַת
עָלֶיהָ כָּל יוֹמָא, דְּהָא רוּחִין מִתְקַשְּׁרֵן בְּגוּפָא
כְּשָׂאָר בְּנֵי עַלְמָא, בְּמָה דְּהִיא לָא שְׂרִיָּא אֶלָּא
בְּאַתַּר שָׁלִים, בְּךָ כָּל עוֹבְדֵי כְּהֵאֵי גְוֹוֹנָא, עַד
דְּאַשְׁתְּלִימוּ. בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע, לְאַשְׁנַחְתָּא עָלֶיהָ.

לשון הקודש

רָאָה, בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל נִמְלָת
מִבֵּית הַמֶּלֶךְ מְזוּן לְרוּחוֹת בְּנֵי הָאָדָם וְזִנְת
אוֹתָם בְּקִדּוּשָׁה, פָּרַט לְאַלְהָ, שְׁעַד
שְׁמַתֵּי־שִׁבּוֹת בְּגוּף אוֹתָן רוּחוֹת. אַחֵר
שְׁלִשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יָמִים הִיא מְשַׁנְיָה
עָלֶיהֶם כָּל יוֹם, שְׁתַּרֵּי הָרוּחוֹת נִקְשְׁרוֹת
בְּגוּף כְּשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁהִיא לֹא
שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם, כְּךָ כָּל מַעֲשֵׂיו
בְּגוֹן זֶה, עַד שְׁנִשְׁלָמִים. בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא
תִגַּע, לְהַשְׁנִיחַ עָלֶיהֶם.

וְחִקְרָבֵן הַזֶּה, כְּמוֹ קָרְבֵן הַבְּהֵמָה. זֶה
לְשִׁמְנָה יָמִים, וְזֶה לְשִׁמְנָה יָמִים, שְׁכַתּוֹב
וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה. בְּמָה יִרְצָה?
בְּזֶה שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו שַׁבָּת אַחַת. בִּינוֹן
שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו שַׁבָּת אַחַת, אִזּוּ זֶה יִרְצָה
לְקָרְבֵן, וְזֶה לְקָרְבֵן. לְמָה? מִשּׁוֹם שְׁנִדְבֵּק
וְנִדְמֵן אֶל אוֹתָהּ הַשַּׁבָּת, סוּד בְּרִית
הַקֹּדֶשׁ, וְעַל כֵּן הִכָּל הוּא בְּסוּד עֲלִיוֹן. (ע"כ)

רעיא מהימנא

בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ וְגו' בַּא

וְאִם נִקְבְּהָ תֵּלֵד. בְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּשִׁלְטָא סָטֵר
 שְׂמָאלָא יְתִיר וְאַתְכַּפֵּיָא יְמִינָא, וְעַל דָּא כֹּלָא
 עַל חַד תִּרְיִן, רְחִיקָא נִוקְבָּא, מִדְּכוּרָא, לְאַתְקַשְׁרָא
 רוּחָא בְּנוּפָא, דִּהָא שְׂמָאלָא לָא אֶתְיִישְׁבָא חָבִי
 בִּימִינָא, וְאַשְׁתַּכַּחַת בְּתוֹקְפָא יְתִיר.

אֵשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיֵּלְדָה זָכָר וְגו'. (ויקרא יב) רַבִּי יְהוּדָה
 פָּתַח, (שמואל א, ב) אֵין קְדוּשׁ בִּינִי כִי אֵין בְּלִתְדָּ
 וְאֵין צוּר בְּאַלְהֵינוּ, הֵאֵי קָרָא קְשִׁיָּא, אֵין קְדוּשׁ בִּינִי,
 מִשְׁמַע דְּאִיבָא קְדוּשׁ אַחְרָא, בְּגִין דְּכְתִיב בִּינִי, וְאֵין
 צוּר בְּאַלְהֵינוּ, מִשְׁמַע דְּאִיבָא צוּר אַחְרָא.

אֵלָא וְדָאֵי, אֵין קְדוּשׁ בִּינִי, דְּכַמְה קְדִישִׁין נִינְהוּ,
 קְדִישִׁין לְעִילָא, דְּכְתִיב, (דניאל ד) וּמַאמֵּר
 קְדִישִׁין שְׁאַלְתָּא. יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין נִינְהוּ,
 דְּכְתִיב, (ויקרא יט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ. וְכִלְהוּ קְדִישִׁין, וְלֹאוּ
 קְדִישִׁין בִּינִי. וּמַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּכְתִיב, כִּי אֵין

לשון הקודש

אֵין בְּלִתְדָּ וְאֵין צוּר בְּאַלְהֵינוּ. הַפְסוּק הַזֶּה
 קָשָׁה, אֵין קְדוּשׁ בְּה', מִשְׁמַע שְׁנֵישׁ קְדוּשׁ
 אַחֵר, מִשּׁוּם שְׁכָתוּב בְּה'. וְאֵין צוּר
 בְּאַלְהֵינוּ, מִשְׁמַע שְׁנֵישׁ צוּר אַחֵר.

אֵלָא וְדָאֵי, אֵין קְדוּשׁ בְּה', שְׁכַמְה
 קְדוּשִׁים הֵם, קְדוּשִׁים לְמַעְלָה, שְׁכָתוּב
 (דניאל ד) וּמַאמֵּר קְדִישִׁין שְׁאַלְתָּא. יִשְׂרָאֵל
 הֵם קְדוּשִׁים, שְׁכָתוּב (ויקרא יט) קְדוּשִׁים

וְאִם נִקְבְּהָ תֵּלֵד. כְּמוֹ שֶׁבִּארְנוּ, שִׁיּוּתֵּר
 צִד הַשְּׂמָאל שׁוֹלֵט, וְהַיְמִין נִבְּנֶה. וְעַל כֵּן
 הַבֵּל, עַל כָּל אַחַד שְׁנַיִם, רְחוּקָה הַנִּקְבָּה
 מִן הַזָּכָר לְהַקְשֵׁר הָרוּחַ בְּגוֹף, שְׁהָרִי
 הַשְּׂמָאל אֵינוֹ מְתִישֵׁב בְּדָ כְּמוֹ הַיְמִין,
 וְנִמְצָא יוֹתֵר בְּתַקְפָּה.

אֵשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיֵּלְדָה זָכָר וְגו'. רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח, (שמואל א-ב) אֵין קְדוּשׁ בְּה' כִּי

בְּלֶתֶד. מֵאִי, כִּי אֵין בְּלֶתֶד, אֶלָּא קְדָשָׁה דְּקוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא בְּלֶתִי קְדוּשָׁא דְּלֶהוֹן, דְּהוּא לֹא
אַצְטְרִיד לְקְדוּשָׁה דְּלֶהוֹן. אֲבָל אֵינוֹן, לֹא אֵינוֹן
קְדִישִׁין בְּלֶתֶד, וְדָא הוּא, כִּי אֵין בְּלֶתֶד, אֵין
קְדָשָׁה דְּלֶהוֹן, בְּלֶתֶד.

וְאֵין צוּר בְּאַלְהֵינוּ. בְּמָה דְּאוּקְמוּתָהּ, דְּקוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא צֶר צוּרָה בְּגוּ צוּרָה, וְתִקֵּין לִיהּ,
וְנִפְח רוחָא דְּחַיִּי, וְאַפִּיק לִיהּ לְאוּרָא דְּעֶלְמָא, דְּבָר
אַחֵר, וְאֵין צוּר בְּאַלְהֵינוּ. אֵית צוּר, דְּאַקְרִי צוּר,
(ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתָם. (שמות יז) וְהַפִּיתָ
בְּצוּר. הִנְנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחוּרְבָּא.
וּבְלֶהוּ אֶקְרוּן צוּר, וְאֵין צוּר בְּבִלְהוּ בְּאַלְהֵינוּ, דִּילִיָּה
שׁוֹלְטָנוּ וּמַלְכוּתָא עַל כֻּלָּא.

לשון הקודש

תְּהִי. וְכֻלָּם קְדוּשִׁים, וְלֹא קְדוּשִׁים כֹּה. וּמָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂכָתוֹב כִּי אֵין
בְּלֶתֶד. מָה זֶה כִּי אֵין בְּלֶתֶד? אֶלָּא
קְדָשָׁה דְּקוּדְשָׁה בְּרִידָה הוּא בְּלֶתִי הַקְדָּשָׁה
שְׁלֵהֶם, שֶׁהוּא לֹא צְרִידָה אֶת הַקְדָּשָׁה
שְׁלֵהֶם. אֲבָל הֵם אֵינָם קְדוּשִׁים בְּלֶתֶד,
וְהוּא כִּי אֵין בְּלֶתֶד, אֵין הַקְדָּשָׁה שְׁלֵהֶם
בְּלֶתֶד.
וְאֵין צוּר בְּאַלְהֵינוּ. כִּמוֹ שְׂבָאֲרוּהָ,

שֶׁהַקְדוּשָׁה בְּרִידָה הוּא צֶר צוּרָה בְּתוֹךְ
צוּרָה וּמִתְקִין אוֹתָהּ, וְנִפְח רוח חַיִּים,
וּמוֹצִיא אוֹתָהּ לְאוּרָא דְּעוֹלָם. דְּבָר אַחֵר
וְאֵין צוּר בְּאַלְהֵינוּ – יֵשׁ צוּר שְׁנִקְרָא צוּר,
(ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתָם. (שמות יז)
וְהַפִּיתָ בְּצוּר. הִנְנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל
הַצּוּר בְּחוּרְבָּא. וְכֻלָּם נִקְרָאִים צוּר, וְאֵין צוּר
בְּכֻלָּם בְּאַלְהֵינוּ, שְׁלוֹ הַשְּׁלֹטוֹן וְהַמַּלְכוּת
עַל כֻּלָּא.

רַבִּי חֵיָא אָחָא הוּוּ יִתְבִּי לִילֵיא חַד קַמִּיה
 דְּרַבִּי אָבָא. קָמוּ בְּפִלְגוֹת לִילֵיא לְמַלְעִי
 בְּאוֹרֵיתָא. עַד דְּנִפְקוּ לְבַר, חָמוּ חַד כִּכְבָּא דְּהוּה
 בְּטִשׁ תִּלַּת זְמָנִי בְּכִכְבָּא אַחְרָא וְסָתִים נְהוּרִיה.
 אֲדַחְכִּי שָׁמְעוּ תִּרִי קָלִי בְּתִרִי סְטָרִי, קָלָא חַד
 לְסִטְר צָפוֹן לְעֵילָא, וְקָלָא ^(דף מ"ד ע"ב) חַד לְתַתָּא.
 וְהָוָא קָלָא אַכְרִיז וְאָמַר, עוֹלוּ וְאַתְּבְּנִישׁוּ
 לְאַתְרֵיכוּ, הַשְׁתָּא אִסְתְּמְרוּתָא דְּנוֹקְבָא פְּתִיחָא,
 קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא עָאֵל לְמִיילָא בְּגִנְתָּא,
 לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקֵיא דִּי בְּגִנְתָּא, אַעֲבַר הָהוּא
 קָלָא וְשָׁכִיד.

אַחֲדָרוּ רַבִּי אָחָא וְרַבִּי חֵיָא, אָמְרוּ, הָא וַדַּאי
 עֵדָן רְעוּתָא, דְּאַתְעָרוּתָא דְּכִנְסַת
 יִשְׂרָאֵל ^(עֵדָן) הוּא לְאַתְחַבְרָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, אָמַר
 רַבִּי אָחָא, וַדַּאי, לֹא ^(אַתְחַבְרָת) אֲנִיגִידַת לָהּ כִּנְסַת

לשון הקודש

וְהַתְּכַנְסוּ לְמִקְוָמְכֶם, עֲבָשׁוּ הַשְׁתְּמָרוֹת
 שֶׁל נִקְבָּה פְּתוּחָהּ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִכְנָס לְמִיָּל בְּגִן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים
 שְׂבִנָּן. עֲבַר אוֹתוֹ הַקּוֹל וְשָׁכֵד.

חֲזָרוּ רַבִּי אָחָא וְרַבִּי חֵיָא. אָמְרוּ, הִנֵּה
 וַדַּאי עֵת רְצוֹן, שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל כִּנְסַת
 יִשְׂרָאֵל ^(זכר) הִיא לְהַתְּחַבֵּר עִם הַמַּלְאָךְ
 הַקְדוּשׁ. אָמַר רַבִּי אָחָא, וַדַּאי לֹא ^(מִתְחַבְרָת)

רַבִּי חֵיָא אָחָא הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָה
 אַחַד לְפָנֵי רַבִּי אָבָא. קָמוּ בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה
 לַעֲסֹק בְּתוֹרָה. עַד שֶׁיֵּצְאוּ הַחוּצָה, רָאוּ
 בּוֹכָב אַחַד שֶׁהָיָה מִכָּה שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים
 בְּבוֹכָב אַחֵר וּמִסְתִּיר אוֹרוֹ. בִּינְתָּים
 שָׁמְעוּ שְׁנֵי קוֹלוֹת בְּשְׁנֵי צַדִּידִים, קוֹל אַחַד
 לְצַד צָפוֹן לְמַעְלָה, וְקוֹל אַחַד לְמַטָּה,
 וְהַקּוֹל הַהוּא מְכַרִּיז וְאוֹמֵר: הַכְּנִסּוּ

יִשְׂרָאֵל בְּקוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא אֵלָּא מִגּוֹ שִׁירְתָּא, מִגּוֹ
שְׁבַחָא דִּילָּה לְגַבִּיּוּתָא.

עַד דְּאֵתִי צַפְרָא, וְאוֹשִׁיט לָהּ מִלְכָּא חוּטָא דְחֶסֶד,
וְרִזָּא דְמִלְכָּה בְּכָה דְאַמְרִינָן, (אסתר ה) וַיֹּשֶׁט
הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבִּיט הַזֶּהב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וְגו'.

וְלֹא תִימָא דְלָהּ בְּלַחֲוֹדָהּ אוֹשִׁיט לָהּ מִלְכָּא דָּא,
אֵלָּא לָהּ, וְלִכְל אֵינֻן דְּמִתְחַבְּרִין בָּהּ. תָּא וְנִתְחַבֵּר
בְּחֶדָא. יִתְבּוּ.

פֶּתַח רַבִּי אָחָא וְאָמַר, (בראשית ב) וַיֹּאמֶר יי' אֱלֹהִים
לֹא טוֹב הֵיئֶת הָאָדָם לְבִדּוֹ וְגו'. אֲמַאי פֶּתַח
קָרָא חָבִי, אֵלָּא הָא אֶתְמַר, דְּעַל דָּא לֹא כְּתִיב, כִּי
טוֹב בְּשָׁנִי, בְּגִין דְּזִמִּין אָדָם לְאַתְפָּרְשָׁא, וּכְתִיב, לֹא
טוֹב הֵיִיִת הָאָדָם לְבִדּוֹ.

לשון הקודש

וְלִכְל אוֹתָם שְׁמֵת־חַבְרִים עָמְהָ. בֹּא
וְנִתְחַבֵּר יַחַד. יְשׁוּבוּ.

פֶּתַח רַבִּי אָחָא וְאָמַר, (בראשית ב) וַיֹּאמֶר ה'
אֱלֹהִים לֹא טוֹב הֵיִיִת הָאָדָם לְבִדּוֹ וְגו'.
לְמָה פֶּתַח הַפְּסוּק כֹּדֶךְ? אֵלָּא הִנֵּה
נִתְבָּאֵר, שְׁעַל זֶה לֹא כְּתוּב כִּי טוֹב בְּשָׁנִי,
מִשּׁוּם שְׁעֵתִיד אָדָם לְהַפְרֹד, וְכְתוּב לֹא
טוֹב הֵיִיִת הָאָדָם לְבִדּוֹ.

מִשְׁפַּעַת לָהּ בְּנִסָּת יִשְׂרָאֵל עִם הַקּוֹדֶשׁ
בְּרִידָה הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ שִׁירָה וּמִתּוֹךְ
הַשְׁבַּח שְׁלָהּ אֱלֹיָו.

עַד שְׂבָא הַבְּקָר, וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ חוּט
שֶׁל חֶסֶד, וְסוּד הַדְּבָר כְּמוֹ שְׁאַמְרִנּוּ, (אסתר
ה) וַיֹּשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבִּיט
הַזֶּהב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וְגו'. וְאַל תֵּאמַר שְׁלָהּ
לְבִדָּה מוֹשִׁיט הַמֶּלֶךְ אֶת זֶה, אֵלָּא לָהּ,

וְכִי לְבָדוּ הָיָה, וְהָא בְּתִיב, (בראשית ה) זָכָר וּנְקֵבָה
 בְּרָאם. וְתַנִּינָן אָדָם דּוּ פְרָצוּפִין אֲתַבְרִי, וְאֵת
 אֲמֶרֶת, לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ. אֲלֹא דְלֹא
 אֲשֶׁת־דֵּל בְּנוֹקְבִיָּה, וְלֹא תוֹת לִיָּה, סָמָךְ לְקַבְלִיָּה,
 בְּגִין דְּתוֹת בְּסִטְרוֹי, וְהוּוּ בְּחֶדָא מֵאַחֲזָרָא, וּבְדִין
 הָיָה הָאָדָם לְבָדוּ.

אֲעֵשֶׂה לוֹ עֶזֶר בְּנִגְדּוֹ. מַהוּ בְּנִגְדּוֹ, לְקַבֵּל אֲנָפּוּי,
 לְאֲתִדְבָּקָא דָּא בְּדָא אֲנָפִין בְּאַנְפִין, מָה
 עֶבֶד קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נָסֵר לִיָּה וְנָטִיל נּוֹקְבָא
 מִיָּה, הָדָא הוּא דְבְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת
 מִצִּלְעוֹתָיו. מַהוּ אֶחָת. דָּא נּוֹקְבָא דִּילִיָּה. בְּמָה
 דְּאֵת אָמֵר, (שיר השירים ו) אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי.
 וַיְבִיֶּאֱהָ אֶל הָאָדָם, אֲתַקִּין לָהּ כְּכֹלָה וְאִיִּיתִי לָהּ
 לְמַחְוֵי לְקַבִּיל אֲנָפּוּי נְהִירִין אֲנָפִין בְּאַנְפִין. וּבְעוֹד
 דְּהָיָה מֵתִדְבָּקָא נּוֹקְבָא בְּסִטְרוֹי, הָיָה הָאָדָם לְבָדוּ.

לשון הקודש

בְּנִגְדּוֹ פָּנָיו, לְהִדְבֵּק זֶה עִם זֶה פָּנִים
 בְּפָנִים. מַה עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? נָסֵר
 אוֹתוֹ וְנָטִל הַנְּקֵבָה מִמֶּנּוּ, זֶהוּ שְׂכָתוֹב
 וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו. מַה זֶה אֶחָת? זֶה
 הַנְּקֵבָה שָׁלוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמֵר אֶחָת הִיא
 יוֹנְתִי תַמְתִּי. וַיְבִיֶּאֱהָ אֶל הָאָדָם, הַתְּקִינָהּ
 כְּכֹלָה, וְהִבִּיא אוֹתָהּ לְהִיָּת בְּנִגְדּוֹ פָּנָיו
 הַמְּאִירוֹת פָּנִים בְּפָנִים. וּבְעוֹד שְׁהִיָּתָהּ

וְכִי לְבָדוּ הָיָה? וְהָרִי כְּתוּב (שם ה) זָכָר
 וּנְקֵבָה בְּרָאם. וְשַׁנִּינוּ, אָדָם דּוּ פְרָצוּפִים
 נִבְרָא, וְאֵתָה אָמֵר לֹא טוֹב הָיִיתָ
 הָאָדָם לְבָדוּ? אֲלֹא שְׁלֹא הִשְׁתַּדֵּל עִם
 נְקֵבָתוֹ, וְלֹא הִיָּתָה לוֹ עֶזֶר בְּנִגְדּוֹ, מִשּׁוּם
 שְׁהִיָּתָה בְּעָדוֹ, וְהָיוּ יַחַד מֵאַחֲזָר, וְאִזּוּ
 הָיָה הָאָדָם לְבָדוּ.

אֲעֵשֶׂה לוֹ עֶזֶר בְּנִגְדּוֹ. מַה זֶה בְּנִגְדּוֹ?

לְבַתָּר, סְלִיקוּ תִרְיָן, וְקָמוּ שִׁבְעַ בַּחֲדָא.

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְכַּנֵּשׁ (ס"א דְּאַתְתַּקְנַת) לְגַבִּי אָדָם,
קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיךְ לֹוֹן, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (בראשית א) וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים. בַּחֲזוֹן דְּמִבְּרִיךְ
לְכַלָּה בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, חָתָן וְכַלָּה,
בִּיּוֹן דְּאַתְבָּרְכֵן בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת אֶתְדַּבְּקֵן בַּחֲדָא,
בְּדוּגְמָא דְלַעֲיָלָא.

וְעַל דָּא מָאן דְּאַתִּי לְאַתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוּ דְאַחֲרָא,
הָא פָּגִים זְוֹנָא, (בְּכִיכּוּל עֲבִיר ב' רְשׁוּיֹת לְעִילָא) דְּהָא
זְוֹנָא דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, בִּיהַּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחֲדוּי, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ בְּרַחֲמִי, וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ
בְּדִינָא. תָּא חַוִּי, מָאן דְּמִתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוּ דְאַחֲרָא,
כְּאִילוּ מְשַׁקֵּר בִּיהַּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְכִנְסַת
יִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא מְכַפֵּר לִיהַּ

לשון הקודש

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁבָּא לְהִתְחַבֵּר עִם אִשָּׁה שֶׁל
שָׁל אַחֵר, הֵנָּה פּוֹגֵם אֶת הַזְּוֹנָה, (בְּכִיכּוּל עוֹשֶׂה
שְׁמִי רְשׁוּיֹת לְמַעַלָּה) שֶׁחֲרִי הַזְּוֹנָה שֶׁל כִּנְסַת
יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ,
בְּזִמְנָן שֶׁהוּא בְּרַחֲמִים וּבְזִמְנָן שֶׁהוּא בְּדִין.
בֹּא רֵאשִׁי, מִי שֶׁמִּתְחַבֵּר לְאִשָּׁה שֶׁל אַחֵר,
כְּאִילוּ מְשַׁקֵּר בְּקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
וּבְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא מְכַפֵּר לוֹ בַּתְּשׁוּבָה, וְהַתְּשׁוּבָה

דְּבוּקָה הַנִּקְבָּה בְּצִדּוֹ, הִיזָה הָאָדָם לְבַדּוֹ.
אַחֵר כִּךְ עָלוּ שְׁנַיִם, וְקָמוּ שִׁבְעַ יַחַד.
בֹּא רֵאשִׁי, בְּשַׁעְתָּא שֶׁנִּכְנְסָה (שֶׁהִתְחַקְנָה) אֶצְלָא
אָדָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיךְ אוֹתָם, וְזֶהוּ
שְׁכִתוּב (שם א) וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים, בַּחֲזוֹן
שֶׁמִּבְּרִיךְ אֶת הַכַּלָּה בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת. מִכָּאן
לְמַדְנָה, חָתָן וְכַלָּה, בִּיּוֹן שְׁמִתְבָּרְכִים
בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת, נִדְּבָקִים יַחַד, כְּמוֹ דְּגִמְא
שְׁלֻמְעָלָה.

בְּתִשׁוּבָהּ, וּתְשׁוּבָה תִּלְיָא עַד דְּיִסְתַּלַּק מִעֲלָמָא,
הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ישעיה כב) אִם יִכּוּפֵּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם
עַד תִּמּוֹתוֹן. וְאִימָתִי, בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵל בְּתִשׁוּבָה
לְהֵהוּא עֲלָמָא, וְאִית לִיה לְקַבְּלָא עוֹנְשָׁא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מָאן דְּמִשְׁקַר בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל,
לֹא יִתְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה, עַד דְּיִתְדֹן בְּדִינָא
דְּגִיּהָנָם. כָּל שָׂכֵן, מָאן דְּמִשְׁקַר בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
וּבְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכָל שָׂכֵן אִי אֶמְרַח לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּ דְּיוֹקְנָא דְּמִמּוֹר בְּאַנְתּוּ
דְּאַחֲרָא, וְאַכְחִישׁ פּוּמְבִי דְּמַלְכָּא.

רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (משלי כח) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו'.
אָבִיו, דָּא קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִמּוֹ, דָּא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. מָאִי גּוֹזֵל. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (ישעיה ג) גּוֹזֵלֵת
הָעֲנִי בְּבִתֵּיכֶם. וּמָאן אִיהוּ, מָאן דְּחָמִיד אֶתְתָּא
אַחֲרָא דְּלֹא אִיהִי בֵּת זוּגִיָּה.

לשון הקודש

בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל וּבְקוּדֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
וְכָל שָׂכֵן אִם מְמַרִּיחַ אֶת הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַעֲשׂוֹת דְּמוּת שֶׁל מִמּוֹר בְּאַשְׁתּוֹ שֶׁל
הָאַחַר וּמְכַחֵשׁ אֶת פְּרָסוֹם הַמֶּלֶךְ.

רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (משלי כ) גּוֹזֵל אָבִיו
וְאִמּוֹ וְגו'. אָבִיו – זֶה הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
אִמּוֹ – זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מָה גּוֹזֵל? כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) גּוֹזֵלֵת הָעֲנִי בְּבִתֵּיכֶם. וּמִי

תְּלוּיָה עַד שְׂיִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ישעיה כב) אִם יִכּוּפֵּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם
עַד תִּמּוֹתוֹן. וּמָתִי? בְּשַׁעֲהַ שְׁנִכְנִם
בְּתִשׁוּבָה לְעוֹלָם הַהוּא, וְיֵשׁ לוֹ לְקַבֵּל
עוֹשׁ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִי שֶׁמִּשְׁקַר בְּכִנְסַת
יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה עַד שְׂיִדּוֹן
בְּדִין שֶׁל גִּיּוֹהָנָם. כָּל שָׂכֵן מִי שֶׁמִּשְׁקַר

תָּמֹן תַּגִּינוּ, כָּל הַנֶּהֱנָה מִן הָעוֹלָם הִזָּה בְּלֹא בִרְכָה, בָּאלוּ גּוֹזֵל לְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו'. כָּל הַנֶּהֱנָה מִן הָעוֹלָם הִזָּה, כָּלֵל דָּא, אִיהוּ אֵינְתוּ. מָאן דְּאִתְדַבֵּק בְּאַנְתּוֹ לְמַהְיֵי מְנָה, וְאַף עַל גַּב, דְּאִיהִי פְנוּיָה, וְאַהְיֵי מְנָה בְּלֹא בִרְכָה, בָּאלוּ גּוֹזֵל קְדֻשָּׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מָאי טַעְמָא, בְּגִין דְּזוּזָא דְלַחֲוֹן, בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת הוּא. וְיָמָּה עַל פְּנוּיָה כֵּךְ, מָאן דִּיתְדַבֵּק בְּאַנְתּוֹ דְּאַחֲרָא, דְּקָאִים כְּזוּזָא דְלַעִילָא, בְּזוּזָא דְשִׁבְעַת בְּרָכוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

חֵבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית, (משלי כח) דָּא יִרְבְּעָם, כַּמָּה דְּאוּקְמוּהָ, וְאִמֵּר אֵין פֶּשַׁע דְּאִמֵּר הָא פְּנוּיָה הִיא, אִמֵּי אָסוּר. בְּגִין דָּא גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ הָיִי. וְלֹא עוֹד אֵלָּא דְחֵבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית. מָאן הוּא

לשון הקודש

גּוֹזֵל אֶת הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַזּוּז שֶׁלָּהֶם הוּא בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת. וְיָמָּה עַל פְּנוּיָה כֵּךְ – מִי שֶׁנִּדְבֶּק בְּאַשְׁתּוֹ שֶׁל אַחֵר, שְׁעוּמֵד כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, בְּזוּז שֶׁל שִׁבְעַת בְּרָכוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

חֵבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית – זֶה יִרְבְּעָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה, וְאִמֵּר אֵין פֶּשַׁע, שְׁאוּמֵר הִנֵּה הִיא פְּנוּיָה, לָמָּה אָסוּר? מִשּׁוּם זֶה

הִיא? מִי שֶׁחֹמֶד אִשָּׁה אַחֲרֵת שְׂאִינָה בֶּת זִוְגוֹ.

שָׁם שְׁנִינוּ, כָּל הַנֶּהֱנָה מִן הָעוֹלָם הִזָּה בְּלֹא בִרְכָה, בָּאלוּ גּוֹזֵל אֶת הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו'. כָּל הַנֶּהֱנָה מִן הָעוֹלָם הִזָּה, כָּלֵל זֶה הוּא הָאִשָּׁה. מִי שֶׁנִּדְבֶּק בְּאַשָּׁה לְהִנּוּת מְמָנָה, וְאַף עַל גַּב שֶׁהִיא פְּנוּיָה, וְנִהְיָה מְמָנָה בְּלֹא בִרְכָה, בָּאלוּ

אִישׁ מִשְׁחִית. דְּפָגִים דִּיּוֹקְנָא וְתִקּוּנָא דְלַעִילָא. כָּל שָׁבֵן מֵאֵן דְּחָמִיד לְאַנְתּוּ דְּחִבְרִיהּ לְאַתְדַּבְקָא (ס"א וְאַתְדַּבֵּק בָּהּ) (דף מ"ה ע"א) בָּהּ, דְּפָגִים יִתִּיר. וְעַל דָּא אֲתִפְגִּים הוּא לְעֵלְמִין. אִישׁ מִשְׁחִית, דְּפָגִים לַעִילָא, וּפָגִים לְתַתָּא, וּפָגִים לְנַפְשִׁיהּ, דְּכַתִּיב מִשְׁחִית, וּכְתִיב, (משלי) מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה. (1)

רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר וְגו'. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, וְכִי עֶקֶד הָיָה בִידֵיהּ דִּיעֶקֶב. אֶלָּא זַבְּאִין אֵינּוּן צְדִיקָיָא, דְּקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא חָס עַל יִקְרָא דְלַהוֹן, וְלֹא שָׁבִיק לֹון לְעֵלְמִין. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. וְהָא כְּתִיב, (בראשית לב) וַתִּקַּע בָּהּ יָרֵךְ יַעֲקֹב.

לשון הקודש

רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר וְגו'. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, וְכִי קָשׁוּר הָיָה בִידּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב? אֶלָּא אֲשֶׁרִייהֶם הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל כְּבוֹדָם וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָם לְעוֹלָמִים. וְהוּא שֶׁכְּתוּב (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. וְהִנֵּה כְּתוּב, וַתִּקַּע בָּהּ יָרֵךְ יַעֲקֹב.

הוּא גּוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁחֶבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית. מִי הוּא אִישׁ מִשְׁחִית? שְׁפּוּגִים הַדְּמוּת וְהַתְקוּן שֶׁל מַעֲלָה. כָּל שָׁבֵן מִי שֶׁחוֹמֵד אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁל חֶבֶר לְהַדְבִּיק (וְהַדְבִּיק בָּהּ) עֲמֻה, שְׁפּוּגִים יוֹתֵר, וְעַל זֶה הוּא נִפְגָּם לְעוֹלָמִים. אִישׁ מִשְׁחִית – שְׁפּוּגִים לְמַעֲלָה, וּפּוּגִים לְמַטָּה, וּפּוּגִים אֶת נַפְשׁוֹ, שֶׁכְּתוּב מִשְׁחִית, וּכְתוּב (משלי ו) מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה.

אֵלָא לְדִידִיהָ גָבַהּ. וְהָא אֶתְמַר, כְּתִיב (בראשית לב) וְהוּא לֶן בְּלִילָה הָהוּא בַּמַּחֲנֶה. וְכְתִיב וַיִּקְחֻם וַיַּעֲבִירֻם אֶת הַנַּחַל מֵאִי הָזֶה דַּעֲתִיהָ דִּיעֲקֹב, לְמַעַבְרָא לְחוּן בְּנַחֲלָא בְּלִילְיָא. אֵלָא חָמָא מְקַטְרָגָא אָזִיל בֵּין מִשְׁרִיָּא דִּילִיהָ, אָמַר יַעֲקֹב אַעֲבֹר לְגִיסָא אַחֲרָא דְנַהֲרָא, דְּלָמָא לֹא יִשְׁתַּבַּח עֲרַבּוּבִיָּא.

מֵאִי קָא חָמָא. חָמָא שְׁלֵהוּבָא דְאֶשָׁא מְלַהֲטָא, אֲזִילָא וְטָאם בֵּין מִשְׁרִיָּתִיהָ אָמַר יַעֲקֹב מוּטָב לְנַטְלָא מִהֲכָא, וְנַהֲרָא פָסִיק בְּגוּוֹן, וְלֹא יִשְׁתַּבַּח עֲרַבּוּבִיָּא. מִיָּד וַיִּקְחֻם וַיַּעֲבִירֻם אֶת הַנַּחַל. וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ, מִכָּאן אֲזִילְפִנָּא מָאן דְּאֶשְׁתַּבַּח בְּלַחֲדוּי בְּבֵיתָא בְּלִילְיָא, אוּ בִימָמָא בְּבֵית מִיַּחְדָּא, כָּל שָׁבֵן בְּלִילְיָא, מָאִי מִיַּחְדָּא. מִיַּחְדָּא מִשְׁאָר בֵּיתִין. אוּ מָאן דְּאָזִיל בְּלַחֲדוּי בְּלִילְיָא יָכִיל לְאַתְזָקָא.

לשון הקודש

אולי לא ימצא ערבוביה. מַה רָאָה? רָאָה שְׁלֵהָבֵת שֶׁל אֵשׁ לוֹהֶטֶת, הוֹלֶכֶת וְטֹסָה בֵּין מַחֲנוֹתָיו. אָמַר יַעֲקֹב, מוּטָב לְנָסֵעַ מִכָּאן, וְנַהֲרָא מִפְּסִיק בִּינִינוּ, וְלֹא תִמָּצֵא עֲרַבּוּבִיָּה. מִיָּד – וַיִּקְחֻם וַיַּעֲבִירֻם אֶת הַנַּחַל. וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ, מִכָּאן לְמַדְנוּ, מִי שֶׁנִּמְצָא לְבָדּוֹ

אֵלָא אֶת שְׁלוֹ גָבַהּ. וְהִנֵּה נִתְבָּאֵר, כְּתוּב (בראשית לב) וְהוּא לֶן בְּלִילָה הָהוּא בַּמַּחֲנֶה. וְכְתוּב וַיִּקְחֻם וַיַּעֲבִירֻם אֶת הַנַּחַל. מַה הִיָּתָה דַּעֲתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְהַעֲבִירֻם בְּנַחַל בְּלִילָה? אֵלָא רָאָה אֶת הַמְקַטְרָג הוֹלֵךְ בֵּין הַמַּחֲנֶה שְׁלוֹ, אָמַר יַעֲקֹב, אַעֲבֹר לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַנַּהֲרָא,

תֹּא חַי וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ, בְּדִין וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ
וְגו'. תִּנִּינָן מִסְטָרָא דְדִינָא קָא אָתִי, וְשׁוֹלְטָנִיה
בְּסִטְרָא לִילִיָּא. מָאִי בְּסִטְרָא לִילִיָּא. לְאַעְלָא
גְּלוּתָא (נ"א בְּגְלוּתָא) בִּינּוֹן דְּסָלִיק נְהוֹרָא, תָּשִׁשׁ חִילִיָּה,
וְאַתְגַּבֵּר עָלֶיהָ חִילִיָּה דְיַעֲקֹב. (נ"א הוּא) דְּהָא מִסְטָרָא
דְּלִילִיָּא קָא אָתִי, וּבִזְמָנָא דְהָהָא לִילִיָּא לָא הָוָה
יְכִיל בֵּיהָ יַעֲקֹב. כֹּד סָלִיק נְהוֹרָא אֶתְתַּקֵּף חִילָא
דְיַעֲקֹב, וְאַחִיד בֵּיהָ, וְאַתְגַּבֵּר עָלֶיהָ. חָמָא לִיהָ יַעֲקֹב
דְּהָא שְׁלִיחָא הוּא.

אָמַר לִיהָ שְׂבוּק לִי דְלָא יְכִילָנָא לָךְ. מָאִי טַעְמָא
לָא יְכִיל לִיהָ. בְּגִין דְּהָהָא סָלִיק נְהוֹרָא,
וְאַתְגַּבֵּר חִילָא דִידִיָּה, דְכַתִּיב, (איוב לח) בָּרֶן יַחַד כְּכִבִּי
בְּקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מָאִי וַיִּרְיעוּ. דְאַתְגַּבֵּרוּ

לשון הקודש

יעקב, (הוא) שְׁחָרִי מַצַּד הַלִּילָה הוּא בָּא.
וּבִזְמַן שְׁהִיָּה לִילָה, לֹא הִיָּה יְכוּל לֹא
יעקב. כְּשַׁעְלָה הָאוּר, הַתְחַזֵּק הַכַּחַשׁ שֶׁל
יעקב וְאַחֲזוּ בּוֹ, וְהַתְגַּבֵּר עָלָיו. רָאָה אוֹתוֹ
יעקב שֶׁהִנֵּה הוּא שְׁלִיחַ.

אָמַר לוֹ, עֹזב אוֹתָךְ, שְׂאִינִי יְכוּל לָךְ. מָה
הַטַּעַם לֹא יְכִיל לֹא? מִשּׁוּם שְׁהִיָּה עוֹלָה
הָאוּר, וְנִשְׁבֵּר הַכַּחַשׁ שֶׁלּוֹ, שְׁכַתוֹב (איוב לח)
בָּרֶן יַחַד כְּכִבִּי בְּקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי

בְּבִית בְּלִילָה, אוֹ בַּיּוֹם בְּבִית מִיָּחָד, כָּל
שְׂכֵן בְּלִילָה, מַה זֶה מִיָּחָד? מִיָּחָד מִשְׁאָר
הַבָּתִּים, אוֹ מִי שְׁהוֹלָךְ לְבָדּוֹ בְּלִילָה,
יְכוּל לְהִנָּזֵק.

בָּא רָאָה, וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ, אִזּוֹ – וַיֵּאָבֶק
אִישׁ עִמּוֹ וְגו'. שְׂנִינָן, הוּא בָּא מַצַּד הַדִּין,
וְשִׁלְטוֹנוֹ בְּצַד שֶׁל הַלִּילָה. מַה זֶה בְּצַד
הַלִּילָה? לְהַכְנִס לְגָלוּת (בְּגָלוּתָם). בִּינּוֹן שַׁעְלָה
הָאוּר, תָּשִׁשׁ כַּחַשׁ, וּמִתְגַּבֵּר עָלָיו הַכַּחַשׁ שֶׁל

כָּל אֵינוֹן דְּאַתִּיּוֹן מִסְטָרָא דְּדִינָא. בְּדִין אֶתְתַּקַּף
יַעֲקֹב וְאַחִיד בֵּיהּ.

אָמַר לִיה שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר, מָטָא זְמָנָא
לְשַׁבְחָא שְׁבַחָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא,
וְלֹאֲתַבְנִישָׁא. וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בִּרְכַּתְנִי,
אִם תְּבָרַכְנִי מִיבְעִי לִיה, מָאִי אִם בִּרְכַּתְנִי. אֶלָּא
אָמַר לִיה יַעֲקֹב, וְדָאִי אָבָא בְּרִיד לִי אֵינוֹן בְּרַכָּאן
דְּבָעָא לְבָרַכָּא לְעֵשׂוֹ, וּמִסְתַּפִּינָא מִנָּךְ, עַל אֵינוֹן
בְּרַכָּאן, אִי אוֹדִית עָלַיִיהוּ, (א) אִי לָאוּ, אוֹ תִשְׁתַּבַּח
עָלַי מְקַטְרָנָא בְּגִינִיהוֹן.

מִיָּד אָמַר לִיה, וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שְׂמֵךְ.
מָאִי קָאֵמַר לִיה, אֶלָּא הָכִי קָאֵמַר לִיה, לָאוּ
בְּחִימוֹ, וְלָאוּ בְּעוֹקְבָא (דִּילָךְ), רְוֹחַת לְאֵינוֹן בְּרַכָּאן,
לֹא יֹאמַר עוֹד שְׂמֵךְ יַעֲקֹב, דִּהָא לָאוּ בְּעוֹקְבָא הוּא,

לשון הקודש

וְדָאִי שְׂאָבָא בְּרִיד אוֹתִי אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת
שְׂרָצָה לְבְּרִיד אֶת עֵשׂוֹ, וְאִנִּי פוֹחֵד מִמֶּךָ
עַל אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת, אִם תּוֹדָה לִי עֲלִיהֶן (א)
אִם לָאוּ, אוֹ שְׂמִינָא עָלַי מְקַטְרָנָא בְּגִלְלָם.
מִיָּד אָמַר לוֹ, וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמַר
עוֹד שְׂמֵךְ. מָה אָמַר לוֹ? אֶלָּא כִּד אָמַר
לוֹ, לֹא בְּהִתְחַבְּמוֹת וְלֹא בְּעֻקְבוֹת (שְׁלָךְ)
הַרְוַחַת אֶת אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת, לֹא יֹאמַר

אֱלֹהִים. מָה זֶה וַיִּרְעֵעוּ? שֶׁשָּׁפְרוּ כָּל
אוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד הַדִּין. אוֹ הַתַּחֲזוֹק
יַעֲקֹב וְאַחֲזוּ בוֹ.

אָמַר לוֹ, שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר, הִגִּיעַ
הַזְמַן לְשַׁבַּח אֶת שְׁבָחוֹ שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְלִהְתְּבָנָם. וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם
בִּרְכַּתְנִי אִם תְּבָרַכְנִי הִנֵּה צְרִיד לְהִיּוֹת!
מָה זֶה אִם בִּרְכַּתְנִי? אֶלָּא אָמַר לוֹ יַעֲקֹב,

כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי אוּדֵי עֲלָךְ, וּמִנִּיה
נִפְקוּ בִּרְכָאן, בְּגִין דְּאַנְתָּ אַחִיד בֵּיה, וְעַל דָּא, אָנָּא
וְכָל שְׂאָר אוֹכְלוּסִין, אוּדִינָא עַלֵּיהּוּ.

כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעִם אֲנָשִׁים וַתּוֹכֵל, עִם
אֱלֹהִים כָּל אֵינוֹן דְּאַתֵּיין מִסְטָרָא דְּדִינָא
קִשְׂיָא. וְעִם אֲנָשִׁים, דָּא עֲשׂוּ וְאוֹכְלוּסִין דִּילִיה.
וַתּוֹכֵל, יְכִילַת לְהוֹן, וְאֵינוֹן לָא יְכָלִין לָךְ. וְלֹא
שָׁבִיק לִיָּה יַעֲקֹב, עַד דְּאוּדֵי לִיָּה עַל אֵינוֹן בִּרְכָאן,
הָדָא הוּא דְּכֹתִיב וַיִּבְרַךְ אוֹתוֹ שָׁם.

תָּא חַיִּי, בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק נְהוּרָא, אַתְּכַפֵּיין כָּל
אֵינוֹן מְאָרֵי דְּדִינִין, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִי, וּפְנִסְתָּ
יִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּעֵי בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְהָיָא
שַׁעְתָּא עֵידָן דְּרַעְוָא הוּא לְכָלֵּא, וְאוֹשִׁיט לָהּ
מִלְכָּא וְלָכֵל אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּכְּחִי עִמָּה, שְׂרָבִיטָא

לשון הקודש

וְהֵם לֹא יָכְלוּ לָךְ. וְלֹא עֲזַב אוֹתוֹ יַעֲקֹב עַד
שֶׁהוֹדָה לוֹ עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת. וְהוּא שֶׁכְּתוּב
וַיִּבְרַךְ אוֹתוֹ שָׁם.

בֹּא רָאָה, בְּשַׁעָה שַׁעְלָה הָאוּר, נִכְנָעִים
כָּל אוֹתָם בְּעֵלֵי הַדִּינִים וְאֵינָם נִמְצָאִים,
וּבְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל מִסְפֶּרֶת עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וְאוֹתָהּ הַשַּׁעָה הִיא עֵת רְצוֹן לְכָל,
וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ וְלָכֵל אוֹתָם שְׁנִמְצָאִים
עִמָּה שְׂרָבִיט שֶׁל חוּט שֶׁל חֶסֶד, לְהַמְצֵא

עוֹד שֶׁמֶךְ יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי לֹא בַעֲקֻבוֹת זֶה
הָיָה, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, וְדָאֵי יִשְׂרָאֵל הוֹדָה
עָלֶיךָ וּמִמֶּנּוּ יֵצְאוּ הַבְּרָכוֹת, מִשּׁוּם
שֶׁאַתָּה אַחֲזוּ בּוֹ, וְעַל זֶה אָנִי וְכָל שְׂאָר
הָאוֹכְלוּסִין הוֹדִינוּ עֲלֵיהֶן.

כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְאִם אֲנָשִׁים וַתּוֹכֵל.
עִם אֱלֹהִים – כָּל אוֹתָם שְׁבָאִים מִצַּד
הַדִּין הַקָּשֶׁה. וְעִם אֲנָשִׁים – זֶה עֲשׂוּ
וְהָאוֹכְלוּסִים שָׁלוּ. וַתּוֹכֵל – יְכִילַת לָהֶם,

דְּחוּטָא דְּחֶסֶד, לְאַשְׁתְּכָחא בְּשִׁלְמוֹ בְּמִלְכָּא
קַדִּישָׁא, וְהָא אֶתְמַר.

תָּא חַיִּי, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶשְׁתְּכַח בָּהּ
בְּבִנְסַת יִשְׂרָאֵל, בְּאֵינוֹן וּמִנִּין דְּאַשְׁתְּכַח עִמָּה,
וְהִיא מִתְעַרַת רְעוּתָא לְגַבִּיהּ בְּקַדְמִיתָא, וּמִשְׁכַּאת
לִיהּ לְגַבִּיהּ, בְּסִגְיָאוֹת חֶבְתָּא וְתִיאוּבְתָא, בְּדִין
אַתְּמִלְיָא מִסְטָרָא דִּימִינָא, וּבְכַמָּה אוּכְלוּסִין
מִשְׁתַּכְּחִי בְּסְטָרָא דִּימִינָא, בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. וְכֵד
קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶתְעַר חֲבִיבוּתָא וְרְעוּתָא
בְּקַדְמִיתָא, וְהִיא ^(דף מ"ה ע"ב) אֶתְעַרַת לְבַתָּר, וְלֹאוּ
בְּזִמְנָא דְּאִיהּ אֶתְעַר, בְּדִין כֹּלָא בְּסְטָרָא דְּנוֹקְבָא
אַשְׁתְּכַח, וְשִׁמְאָלָא אֶתְעַר, וּבְכַמָּה אוּכְלוּסִין קִיּוּמִי
וּמִתְעַרִי בְּסְטָרָא דְּשִׁמְאָלָא בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. כְּהִיא
גְּוֹוְנָא כְּתִיב, ^(נ"א הָדָא הוּא דְּכְתִיב) אֶשָׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָּה
זָכָר וּגּו'. מָאִי טַעְמָא. תַּנִּינָן, עֲלִמָּא תַתָּאָה כְּגְוֹוְנָא

לשון הקודש

בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וּכְשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מַעִיר חֲבִיבוֹת וְרָצוֹן בְּרָאשׁוֹנָה, וְהִיא
מַעִירָה אַחֵר כֵּךְ, וְלֹא בְּזִמְנָן שֶׁהוּא מַעִיר,
אִזּוּ הַכֹּל נִמְצָא בְּצַד הַנִּקְבָּה, וְהַשְׁמָאל
מִתְעוֹרֵר, וּבְכַמָּה אוּכְלוּסִים עוֹמְדִים
וּמִתְעוֹרְרִים בְּצַד הַשְׁמָאל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.
כֵּךְ גַּם כְּתוּב, ^(וְהוּא שְׁכֵתוֹב) אֶשָׁה כִּי תִזְרִיעַ
וְיִלְדָּה זָכָר וּגּו'. מָה הַטַּעַם? שְׁנֵינּוּ, הָעוֹלָם

בְּשִׁלְמוֹת עִם הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, וְהִנֵּה
נִתְבָּאֵר.

בֹּא רֵאֵה, בְּשַׁעָה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִמְצָא עִם בִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, בְּאוֹתָם הַזִּמְנִים
שֶׁנִּמְצָא עִמָּה, וְהִיא מַעֲרֶרֶת רָצוֹן אֵלָיו
בְּרָאשׁוֹנָה, וּמוֹשְׁכַת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ בְּרַב
חֶבֶה וְתִשְׁקוּקָה, אִזּוּ מִתְמַלֵּאת מִצַּד הַיָּמִין,
וּבְכַמָּה אוּכְלוּסִים נִמְצָאִים בְּצַד הַיָּמִין

דַּעֲלָמָא עֲלָאָה אֶשְׁתַּבַּח, וְדָא כְּדוּגְמָא דְדָא.

וְעַל דָּא, קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא גִזֵּר דְּכַר אוּ נִיקָבָא,
לְאַשְׁתַּבְּחָא רַעוּתָא בְּעֲלָמָא. וּבְכָלֹא בְּעִי בִר
נָשׁ לְאַתְדַּבְּקָא רַעוּתָא לְעִילָא לְגַבִּי קְדָשָׁא בְּרִידָה
הוּא, לְאַשְׁתַּבְּחָא רַעוּנוֹן בְּעֲלָמָא. וּפְאָה חוֹלְקִיחוֹן
דְּצַדִּיקִיָּא, דְּאִינוֹן יַדְעִין לְאַדְבָּקָא רַעוּתָהוֹן לְגַבִּי
מִלְכָּא קְדִישָׁא, עֲלִייהוּ כְּתִיב, (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם חַיִּים.

אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוּ סִפְתָּת אוּ
בִּהְרָת וְגו'. (וִיקְרָא יג) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח
וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) אֵל תִּרְאֹנִי שְׂאֲנִי שְׁחִרְחוֹרֶת
שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ, הָאִי קָרָא אֶתְמֹר, אֲבָל בְּשַׁעֲתָא
דְּסִיחָרָא אֶתְכַפֵּיָא בְּגִלּוּתָא, הִיא אֲמָרָה, אֵל
תִּרְאֹנִי. לָאוּ דְּאִיְהִי פְקִידַת דְּלָא לְמַחְמִי לָהּ, אֵלֹא

לשון הקודש

עֲלֵיהֶם כְּתוּב, (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי
אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם חַיִּים.

אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוּ
סִפְתָּת אוּ בִּהְרָת וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח
וְאָמַר, (שִׁיר א) אֵל תִּרְאֹנִי שְׂאֲנִי שְׁחִרְחוֹרֶת
שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ. הַפְּסוּק הַזֶּה נִתְבָּאָר,
אֲבָל בְּשַׁעֲתָא שְׁחִלְבְּנָה מִתְכַּפֵּיָת בְּגִלּוּת,
הִיא אוֹמְרָת, אֵל תִּרְאֹנִי. לָא שְׁחִיָּא מְצוּהָ

הַתְּחִתוֹן נִמְצָא כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְזֶה
בְּדִגְמָא שֶׁל זֶה.

וְעַל זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזֵּר זִכָּר אוּ
נִקְבָּה, שְׂיִמְצָא רְצוֹן בְּעוֹלָם. וּבְכָל צְרִידָה
אָדָם לְהַדְּבִיק רְצוֹן לְמַעְלָה אֵל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׂיִמְצָאוּ רְצוֹנוֹת בְּעוֹלָם.
אֲשֶׁרִי חֲלָקֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם יוֹדְעִים
לְהַדְּבִיק אֶת רְצוֹנָם אֵל הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ,

בְּגִין דְּאִיהִי חָמַת תִּיאַוּבְתָּא דִּישְׂרָאֵל לְגַבְהָ, לְמַחְמִי
נְהוֹרָהָ, הִיא אַמְרַת אֵל תִּרְאוּנִי, לָא תִיכְלוּן
לְמַחְמִי לִי. אֵל תִּרְאוּנִי וְדָאִי. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין
שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֻרַת, בְּגִין דְּאַנָּא בְּקַדְרוּתָא.

מָאִי שְׁחַרְחֻרַת, שְׁחַרְחֻרַת מִיבְעִי לִיה. אֶלָּא, תִּרִין
קַדְרוּתִי, חַד שְׁשׁוּפְתָנִי הַשְׁמֵשׁ, דְּאַסְתַּלֵּק
מִנִּי שְׂמֵשָׁא, לֹאֲנַהֲרָא לִי, וְלֹאֲסַתְכְּלָא בִי. וְחַד דְּבִנִּי
אִמִּי נַחְרוּ בִי.

שְׁשׁוּפְתָנִי, שְׁשׁוּפְתָנִי מִיבְעִי לִיה. אֶלָּא רָמֵז הוּא
דְּקָא רָמִיז, בְּשֵׁשׁ. דְּכַד נַהֲרָא שְׂמֵשָׁא
בְּשֵׁשׁ נְהוֹרִין נָהִיר, וְכַד אַסְתַּלֵּק, כָּל אֵינוֹן שִׁית
נְהוֹרִין אַסְתַּלְקוּ. בְּנִי אִמִּי, אֵלִין אֵינוֹן דְּאַתִּינִין
מִסְטָרָא דְּדִינָא קִשְׂיָא. נַחְרוּ בִי, כְּמָה דְּאַתְּ
אָמַר (תהלים סט) נַחַר גְּרוֹנִי, חָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איכה ה) עַל

לשון הקודש

הַשְׁמֵשׁ לְהָאִיר לִי וְלְהַסְתַּכֵּל בִּי, וְאַחַת –
שְׂבִנִי אִמִּי נַחְרוּ בִי.
שְׁשׁוּפְתָנִי? שְׁשׁוּפְתָנִי הִיא צְרִיף לְהִיּוֹת!
אֶלָּא רָמֵז הוּא רִמְזוּ, בְּשֵׁשׁ. שְׂבִנִי אִמִּי,
מֵאִיר הַשְׁמֵשׁ, בְּשֵׁשׁ אִירוֹת הוּא מֵאִיר,
וְכַשְׁמַסְתַּלֵּק, כָּל אוֹתָם שֶׁשֶׁת הָאִירוֹת
מִסְתַּלְקִים. בְּנִי אִמִּי – אֵלוּ הֵם שְׂבִנִי
מִצַּד הַדִּין הַקָּשָׁה. נַחְרוּ בִי, כְּמוֹ שְׂבִנִי
נַחַר גְּרוֹנִי. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (איכה ה) עַל צוּאֲרֵנוּ

שְׂלֹא לְרֹאוֹת אוֹתָהּ, אֶלָּא מְשׁוּם שֶׁהִיא
רוֹאֶה אֶת תְּשׁוּקָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵלֶיהָ,
לְרֹאוֹת אֶת אוֹרָהּ, הִיא אוֹמְרַת אֵל
תִּרְאוּנִי, לֹא תוֹכְלוּ לְרֹאוֹת אוֹתִי. אֵל
תִּרְאוּנִי וְדָאִי. מָה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׂאֲנִי
שְׁחַרְחֻרַת, מְשׁוּם שְׂאֲנִי בְּקַדְרוּת.

כְּמָה זֶה שְׁחַרְחֻרַת? שְׁחַרְחֻרַת הִיא צְרִיף
לְהִיּוֹת! אֶלָּא שְׁתֵּי קַדְרִיּוֹת, אַחַת –
שְׁשׁוּפְתָנִי הַשְׁמֵשׁ, שֶׁהַסְתַּלֵּק מִמִּנִּי

צֹאֲרָנוּ נִרְדָּפְנוּ דְּכַד הָווּ עֵילִין יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא,
הָווּ אֲזָלִי יְדֵיהֶו מִהֲדָקָן לְאַחֻרָא, וְרִיתִין עַל
צֹאֲרִיהוֹן, וְלֹא יָכִילוּ לְאַפְתָּחָא פּוּמָא.

שְׁמוֹנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, לְמַהֲךְ בְּגָלוּתָא,
לְנִטְרָא לְשָׂאָר עַמִּין בְּגִיגְהוֹן דִּישְׂרָאֵל.
כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, דִּהָא לֹא יָכִילְנָא לְנִטְרָא
לְהוֹן כַּד בְּקַדְמִיתָא. בְּקַדְמִיתָא נְטִירְנָא כְּרָמִי שְׁלִי,
וּמִנִּיה אֶתְנַטְרוּ שְׂאָר כְּרָמִין. הִשְׁתָּא נְטִירְנָא שְׂאָר
כְּרָמִין בְּגִין כְּרָמִי שְׁלִי דְלַחֲוִי נְטִיר בִּינֵיהֶו.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ אֲזָלִי בְּאוֹרְחָא, כַּד מָטוּ
חַד בִּי חֲקַל, חָמוּ חַד דְּפִטִּירָא דְקִיטָפָא בִּין
אֲרַחָא לְסִטְר יְמִינָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָא
דְּקוּטָרָא בְּעֵינִין שְׂכִיחַ, לִית לָן רִשּׁוּ לְמַחְמִי
בְּחִדּוּתָא, מִיּוֹמָא דְאַתְחָרִיב בִּי מִקְדָּשָׁא.

לשון הקודש

נִשְׁמְרוּ שְׂאָר הַכְּרָמִים. עֲכָשׁוּ אֲנִי שׁוֹמֶרֶת
אֶת שְׂאָר הַכְּרָמִים בְּשִׁבִּיל כְּרָמִי שְׁלִי
שִׁיעִיחַ שְׁמוֹר בִּינֵיהֶם.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ הוֹלָכִים בְּדֶרֶךְ.
כְּשֶׁהֲגִיעוּ לְשֹׂדֶה אַחַת, רָאוּ עֵץ
אֲפֻרְסָמוֹן אֶחָד בְּצַד יְמִין הַדֶּרֶךְ. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָה שֶׁל עֵשֶׂן מְצוּיָה
בְּעֵינַיִם, אֵין לָנוּ רְשׁוֹת לְרֹאוֹת בְּשִׁמְחָה
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

נִרְדָּפְנוּ. שֶׁכַּאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים
לְגָלוּת, הָיוּ הוֹלָכִים יְדֵיהֶם מִהֲדָקוֹת
לְאַחֹר, וְרַחֲמִים עַל צֹאֲרָם, וְלֹא יָכִלוּ
לְפַתַּח אֶת הַפֶּה.

שְׁמוֹנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, לְלָכֶת
לְגָלוּת, לְשֹׁמֵר אֶת שְׂאָר הָעַמִּים בְּשִׁבִּיל
יִשְׂרָאֵל. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, שֶׁחָרִי לֹא
יָכִלְתִּי לְשֹׁמֵר אוֹתָם כְּבִרְאשׁוֹנָה.
כְּרִאשׁוֹנָה שְׁמֵרְתִּי אֶת כְּרָמִי שְׁלִי, וּמִמֶּנּוּ

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לַיְי' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבֵּל
וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, בֵּינוֹן דָּאָמַר לַיְי' הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָהּ, אֲמַאי תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, וְכִי תִבֵּל לָאוּ מִן
אַרְעָא הוּא. אֵלֶּא הָכִי קָאָמַר, לַיְי' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ,
דָּא אַרְעָא קַדִּישָׁא, דְּאֶקְרִי אֶרֶץ חַתִּיִּים. תִּבֵּל
וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, דָּא שְׂאָר אַרְעָאן, בְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים
ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצֶדֶק, וְתִבֵּל בְּצֶדֶק תִּלְיָא,
וְכָלֹא חַד מַלְא.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, לַיְי' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. הָאָרֶץ תִּינַח,
וּמְלוֹאָהּ מָאי הִיא. אֵלֶּא אֵלִין נִשְׁמַתִּין
דְּצַדִּיקִיָּא. תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, תִּבֵּל: דָּא אַרְעָא
דְּלִתְתָּא. וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ: אֵלִין אֵינוֹן בְּנֵי נָשָׂא. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי בְּמַאי אוֹקִימָנָא כִּי הוּא עַל יָמִים
יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה. אָמַר לִיה וְדַאי הָכִי הוּא,
דְּהִתִּיא אֶרֶץ חַתִּיִּים עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת

לשון הקודש

בְּצֶדֶק, וְהַכֵּל דְּבַר אַחֵר.
רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ,
מִלָּא הָאָרֶץ, מַה זֶה וּמְלוֹאָהּ? אֵלֶּא אֵלוּ
נִשְׁמֹת הַצַּדִּיקִים. תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ. תִּבֵּל
— זֶה הָאָרֶץ שְׁלֹמֶטָה. וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ — אֵלוּ הֵם
בְּנֵי הָאָדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, בְּמָה
בְּאַרְנוּ כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת
יְכוּנְנָה? אָמַר לוֹ, וְדַאי כֵּן זֶה, שְׂאוֹתָהּ

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ
תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ. בֵּינוֹן שְׂאָמַר לַה' הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָהּ, לְמָה תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ? וְכִי תִבֵּל
אֵינוֹנָה מִן הָאָרֶץ? אֵלֶּא כֵּן אָמַר, לַה'
הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ — זֶה הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
שְׁנִקְרָאת עֵץ חַתִּיִּים. תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ —
אֵלוּ שְׂאָר הָאֲרָצוֹת, בְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם ט)
וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצֶדֶק, שְׁתִּבֵּל תְּלוּיָהּ

יְבוֹנְנָהּ, דְּכִלְהוּ נַפְקֵי מִתְּהוּא נָהָר עֲלָאָה דְּנָגִיד
וְנָפִיק מֵעֵדָן, וּבָחוּ אֶתְתַּקְנַת לְאֶתְעַטְרָא בְּמִלְכָּא
קַדִּישָׁא, וְלִמְיֻזָּן עֲלִמְיֻזָּן. (וּבְגִין כֶּה).

מִי יַעֲלֶה בְּהַר יִי' וְגו', נָקִי כַפִּים וּבֶר לֵבב אֲשֶׁר
לֹא נָשָׂא לְשׁוֹא נַפְשִׁי וְגו'. נַפְשׁוֹ בְּתִיב, מֵהוּ
נַפְשִׁי וְנַפְשׁוֹ. אֶלָּא כֻּלָּא חַד מִלָּה, בְּמָה דְּאֵת
אָמַר (עֲמוּס 1) נִשְׁבַּע אֲדָנִי יְהוָה בְּנַפְשׁוֹ (שְׁמוּאֵל א,
ב) בְּאֲשֶׁר בְּלִבִּי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. וְדוּד מִלְכָּא
אֶתְאַחִיד בְּתֵהוּא לֵב וּבְתֵהוּא נַפְשׁוֹ, וְעַל דָּא לֹא
נָשָׂא לְשׁוֹא נַפְשׁוֹ.

עַד דִּתְהוּ אֲזִלִּי, אֶעֱרַעוּ בְּחַד בֶּר נָשׁ, וְאַנְפּוּי מְלִיִּין
מִבְּתָשִׁין, וְהָיָה קָם מִתְּחִילת אֵילָנָא חַד,
אֶסְתַּבְּלוּ בֵּיתָהּ, וְחָמוּ (דף מ"ו ע"א) אַנְפּוּי סוּמְקִין בְּאֵינוֹן
מִבְּתָשִׁין. אָמַר רַבִּי חֲזִיא מָאן אַנְתָּ. אָמַר לִיה
יּוֹדָאי אָנָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי חֲטָאָה הוּא, דָּאִי לָאוּ

לשון הקודש

דְּבַר אַחֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עֲמוּס 1) נִשְׁבַּע
אֲדָנִי יְהוָה בְּנַפְשׁוֹ. (שְׁמוּאֵל-א ב) בְּאֲשֶׁר
בְּלִבִּי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. וְדוּד הַמֶּלֶךְ נֶאֱחָז
בְּאוֹתוֹ לֵב וּבְאוֹתָהּ נַפְשׁוֹ, וְעַל כֵּן לֹא
נָשָׂא לְשׁוֹא נַפְשׁוֹ.

בְּעוֹדָם הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאִישׁ אֶחָד, וּפָנְיוּ
מִלְּאוֹת בְּמַכּוֹת, וְהָיָה קָם מִתְּחִילת אֵילָן
אַחֵר. הִסְתַּבְּלוּ בּוֹ, וְרָאוּ פָנָיו אֲדָמוֹת

אֶרֶץ הַחַיִּים עַל יָמִים יְסָדָהּ וְעַל גְּהֻרֹת
יְבוֹנְנָהּ, שֶׁכֵּלָם יוֹצֵאִים מֵאוֹתוֹ הַנֶּהָר
הָעֲלִיִּין שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדָן, וּבָהֶם
מִתְתַּקְנַת לְהִתְעַטֵּר עִם הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
וְלִזְנוֹן אֶת הָעוֹלָמוֹת. (וּמִשּׁוֹם כֶּה)

מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגו', נָקִי כַפִּים וּבֶר
לֵבב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא נַפְשִׁי וְגו'. נַפְשׁוֹ
כְּתוּב, מֵה זֶה נַפְשִׁי וְנַפְשׁוֹ? אֶלָּא הַכֹּל

הָכִי, לֹא אֶתְרָשִׁימוּ אַנְפּוּי בְּאֵלֶיךָ מִרְעִין בִּישׁוּן,
וְאֵלֶיךָ לֹא אֶקְרוּן יִסּוּרִין דְּאַהֲבָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא
הָכִי הוּא וַדָּאי, דִּי־יִסּוּרִין דְּאַהֲבָה מִתְחַפֵּיין אֵינוּן
מִבְּנֵי נֶשָׂא.

תָּא חֲזִי, דְּכִתִּיב אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת
אוֹ סִפְחָת אוֹ בִּהְרָת. הָא תִּלְתּוּ זִינִין הָכָא,
וְכִלְהוּ אֶקְרוּן נִגְעַ צָרַעַת, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב וְהָיָה
בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ צָרַעַת. מָאי נִגְעַ צָרַעַת. סְגִירוֹ.
סְגִירוֹ בְּכֻלָּא, וְכִתִּיב וְהוּבָא אֶל אַחֲרֵן הַכֹּהֵן וְגו'.
אַבְל אֵינוּן דִּיתְחִזּוּן לְבַר כְּתִיב, וְרָאִהוּ הַכֹּהֵן
וְטָמֵא אוֹתוֹ. דִּהָא וַדָּאי אֵינוּן דִּיתְחִזּוּן לְבַר בְּבִנֵּי
נֶשָׂא, מִסְטָרָא דְּמִסְאָבָא קָא אַתִּיין, וְלֹא יִסּוּרִין
דְּאַהֲבָה נִינְהוּ.

לשון הקודש

שְׁלֹשָׁה מִינִים בָּאן, וְכֻלָּם נִקְרָאִים נִגְעַ
צָרַעַת. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ
לְנִגְעַ צָרַעַת. מַה זֶה נִגְעַ צָרַעַת? הַסְּגִירָה,
הַסְּגִירָה בְּכָל, וְכָתוּב וְהוּבָא אֶל אַחֲרֵן
הַכֹּהֵן וְגו'. אַבְל אוֹתָם שְׁיִרְאוּ לַחוּץ,
כְּתוּב וְרָאִהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אוֹתוֹ. שְׁהָרִי
וַדָּאי אוֹתָם שְׁיִרְאוּ בַחוּץ בְּבִנֵּי אָדָם,
הֵם בָּאִים מִצַּד הַטְּמֵאָה, וְאֵינָם יִסּוּרִים
שֶׁל אַהֲבָה.

בְּאוֹתָן הַמִּכּוֹת. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מִי אַתָּה?
אָמַר לוֹ, אֲנִי יְהוּדִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חוּטָא
הוּא, שְׂאֵם לֹא כָד, לֹא נִרְשָׁמוּ פָנָיו בְּאֵלּוֹ
הַחֲלָאִים הָרָעִים, וְאֵלּוֹ לֹא נִקְרָאִים
יִסּוּרִים שֶׁל אַהֲבָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כָּד
הוּא וַדָּאי, שְׁיִסּוּרִים שֶׁל אַהֲבָה מְכַסִּים
הֵם מִבְּנֵי אָדָם.

בֹּא רָאֵה, שְׁכָתוּב אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר
בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סִפְחָת אוֹ בִּהְרָת. הִנֵּה

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵנָּא לָן. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא,
דְּכַתִּיב, (משלי כז) טוֹבָה תּוֹכַחַת מִגּוֹלָה
מֵאַהֲבָה מְסַתֶּרֶת. אִי הָיָא תּוֹכַחַת מֵאַהֲבָה (ס"א
אֵינְהוּ תּוֹכַחַת מֵאַהֲבָה כִּד אֵיחָי), מְסַתֶּרֶת מִבְּנֵי נָשָׂא. בְּגוֹזָנָא
דָּא מָאן דְּאוֹכַח לְחֻבְרִיָּה בְּרַחֲמֵימוֹתָא, בָּעִי
לְאַסְתָּרָא מַלּוּי מִבְּנֵי נָשָׂא, דְּלֹא יִכְסּוּף מִנֵּיהּ
חֻבְרִיָּה, וְאִי מַלּוּי אֵינּוֹן בְּאַתְגַּלְיָא קָמִי בְּנֵי נָשָׂא,
לָאוּ אֵינּוֹן בְּרַחֲמֵימוֹתָא.

כִּד קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כִּד אוֹכַח לְבַר נָשׁ, בְּכֹלָא
אוֹכַח בְּרַחֲמֵימוֹתָא, בְּקִדְמִיתָא מַחֵי לִיה
בְּגִרְמִיָּה דְּלָגוּ. אִי חָדַר בֵּיהּ, מוֹטָב. וְאִי לָאו
מַחֵי לִיה תַּחֲוֹת תּוֹתִבִּיָּה, וְאַלִּין (בְּעוּרֹ) אֶקְרוּן
יְסוּרִין דְּאַהֲבָה, אִי חָדַר בֵּיהּ מוֹטָב, וְאִי לָאו
מַחֵי לִיה בְּאַתְגַּלְיָא בְּאַנְפּוּי, קָמִי כֹלָא, בְּגִין
דִּיסְתַּכְּלוֹן בֵּיהּ, וַיִּנְדָּעוֹן דְּהָא חֲטָאָה אֵיחָו, וְלָאו
רַחֲמֵימוֹ דְּמֵאֲרִיָּה הוּא.

לשון הקודש

וְאִם דְּבָרֵיו הֵם בְּגִלּוּי לִפְנֵי בְּנֵי אָדָם,
 אֵינָם בְּאַהֲבָה.

כִּד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׁמוּכִית אֵת
הָאָדָם, בְּכֹל הוּא מוֹכִיחַ בְּאַהֲבָה.
בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּה אוֹתוֹ בְּגוֹפּוֹ בְּפָנִים. אִם
חֹזֵר בּוֹ – מוֹטָב, וְאִם לֹא – מִכָּה אוֹתוֹ
תַּחַת לְבוּשׁוֹ, וְאַלּוֹ (בְּעוּרֹ) נִקְרָאִים יְסוּרִים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִנֵּין לָנוּ? אָמַר רַבִּי
חֲזִיָּא, שְׁכָתוּב (משלי כז) טוֹבָה תּוֹכַחַת
מִגּוֹלָה מֵאַהֲבָה מְסַתֶּרֶת. אֵיזוּהִי תּוֹכַחַת
מֵאַהֲבָה? (זוֹהִי תּוֹכַחַת מֵאַהֲבָה כַּאֲשֶׁר הִיא) מְסַתֶּרֶת
מִבְּנֵי אָדָם. כְּמוֹ זֶה מִי שְׁמוּכִית אֵת
חֵבְרוֹ בְּאַהֲבָה, צָרִיד לְהַסְתִּיר דְּבָרָיו
מִבְּנֵי אָדָם, שְׁלֹא יִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם חֵבְרוֹ.

אָמַר לֹזֶן הֵהוּא בַר נָשׁ, בְּקִיטָרָא דְעֵיטָא חַד
 אֶתִּיתָן גַּבְאִי, וְדָאִי לָאוּ אֶתָּן אֶלָּא מֵאִינוֹן
 דְּדִיּוּרִיהוֹן בְּבִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי דְלֹא דַחֲלִין
 מִכְּלָא. אִי בְנֵי דְאַתְיִין אֲבִתְרָאִי יְקַטְרְגוּ בְכוּ, אִיךְ
 מְלִיכּוּ בְּאַתְגְּלִיָּא. אָמַר לִיה אֲוִרִיָּתָא הָכִי הוּא,
 דְּכַתִּיב, (משלי א) בְּרֹאשׁ הַזֵּמִיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים
 בְּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹּאמַר. וְכֹה אִי בְּמִלִּי דְּאֲוִרִיָּתָא אָנֹן
 דַּחֲלִי מִקְמָךְ, הָא נִשְׁתַּכַּח בְּכַסּוּפָא קָמִי קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּאֲוִרִיָּתָא בְּעֵי צַחוּתָא.
 פִּתַּח הֵהוּא גַבְרָא וְאָמַר (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךְ נוֹשֵׂא
 עוֹן וְגו'. אָרִים יְדוּי וּבְכָה. אֲדִהָכִי מָטוֹן בְּנוֹי. אָמַר
 בְּרִיה זַעִירָא סִיעֶתָא דְשִׁמְיָא הָכָא.

פִּתַּח וְאָמַר (קהלת ז) אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בִימֵי הַבְּלִי
 יֵשׁ צַדִּיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מַאֲרִיךְ

לשון הקודש

בְּרֹאשׁ הַזֵּמִיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים
 בְּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹּאמַר. וְכֹה אִם בְּדַבְרֵי
 תוֹרָה אָנוּ פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיךְ, הָרִי נִפְצָא
 בְּבוֹשָׁה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
 עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַתוֹרָה צְרִיכָה צַחוּת. פִּתַּח
 אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךְ
 נוֹשֵׂא עוֹן וְגו'. הָרִים יְדוּי וּבְכָה. בִּינְתָיִם
 הִגִּיעוּ בְּנוֹי. אָמַר בְּנוֹ הַקָּטָן, יֵשׁ בָּאֵן
 סִיעֵעַ שְׁמִימִי.

פִּתַּח וְאָמַר, (קהלת ז) אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בִימֵי

שֶׁל אֲהֶבֶת. אִם חֹזֵר בּוֹ – מוֹטָב, וְאִם לֹא
 – מַכָּה אוֹתוֹ בְּגִלּוּי בְּפִנְיּוֹ, לִפְנֵי כָלֶם,
 כְּדֵי שִׁסְתַּכְּלוּ בּוֹ וַיִּדְעוּ שֶׁהִנֵּה הוּא
 חוֹטֵא, וְלֹא אֲהוּב שֶׁל רַבּוֹנוֹ הוּא.

אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּקֶשֶׁר שֶׁל עֲצָה
 אַחַת בָּאתֶם אֵלַי, וְדָאִי אֵינְכֶם אֶלָּא
 מֵאוֹתָם שְׁדִיּוּרָם בְּבֵית רַשָּׁב"י, שֶׁלֹּא
 פּוֹחֲדִים מִהַכֹּל. אִם בְּנֵי שְׂבָאִים אַחֲרֵי
 יִתְגַּרוּ בָכֶם, אִיךְ דְּבָרֵיכֶם בְּגִלּוּי? אָמַר
 לוֹ, הַתוֹרָה כֵּךְ הִיא, שְׂכָתוֹב (משלי א)

בְּרַעְתּוֹ. הֵאֵי קָרָא אוֹלִיפְנָא בִּי רַבִּי דּוֹסֶתַּאי
 סָבָא, דִּהְיוּה אָמַר מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי יִיסָא סָבָא. אֶת
 הַבַּל רָאִיתִי בִּימֵי הֶבְלִי, וְכִי שְׁלֹמֹה מִלָּבָא דִּהְיוּה
 חֲבִים עַל כֻּלָּא, אֵיךְ אָמַר הָכִי דְאִיהוּ חָמָא כֻּלָּא
 בְּזִמְנָא דְאִיהוּ אָזִיל בְּחִשּׁוּבֵי עֲלָמָא דְהָא כָּל מָאן
 דְאֶשְׁתַּדַּל בְּחִשּׁוּבֵי עֲלָמָא, לָא חָמִי מִדִּי, וְלָא
 יָדַע מִדִּי.

אֵלָּא הָכִי אֶתְמַר, בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֹמֹה מִלָּבָא, קִיָּימָא
 סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוֹתָא, וְאַתְחַכֵּם שְׁלֹמֹה עַל
 כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וּבְדִין חָמָא כֻּלָּא, וַיָּדַע כֻּלָּא. וּמֵאִי
 חָמָא. חָמָא כ"ל, דְלָא אַעֲדֵי מִן סִיְהָרָא. וְהָיוּ נָהִיר
 לָהּ שְׂמִשָּׁא (ס"א לִיָּה בְּשִׁמְשָׁא). הָדָא הוּא דְכִתִּיב אֶת
 הַבַּל רָאִיתִי בִּימֵי הֶבְלִי. מָאן הֶבְלִי. דָּא סִיְהָרָא
 דְאַתְבָּלִילַת מִן כֻּלָּא, מִן מִיָּא וְאַשָּׁא וְרוּחָא בְּחָדָא.
 בְּהֶבֶל דְנַפִּיק מִן פּוּמָא, דְכָלִיל מִכֻּלָּא.

לשון הקודש

העולם, לא רואה דבר ולא יודע דבר?
 אלא כך נתבאר, בימי שלמה המלך
 עמדה הלבנה בשלמותה, ושלמה
 התחכם על כל בני העולם, ואז ראה
 הכל וידע הכל. ומה ראה? ראה כ"ל,
 שלא זו מן הלבנה, והיה מאיר לה
 השמש (לה בשמש). והו שכתוב את הכל
 ראיתי בימי הבל. מה זה הבל? זו

הכלי יש צדיק אבד בצדקו ויש רשע
 מאריך ברעתו. הפסוק הזה למדנו בבית
 רבי דוסתאי סבא, שהיה אומר משמו
 של רבי ייסא סבא. את הכל ראיתי
 בימי הבל, וכי שלמה המלך שהיה חכם
 על הכל, איך אמר כך שהוא ראה הכל
 בזמן שהוא הלך בחשכים של העולם?
 שהרי כל מי שמשתדל בחשכים של

וְהוּא חָמָא כ"ל, בְּהֵחֳוֹא הֶבֶל דִּילִיָּה, דְּאֶחִיד בֵּיהּ.
 יֵשׁ צַדִּיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, תָּא חַזִּי, בּוֹמָנָא
 דְּאֶסְגִּיאוֹ וּפְאִין בְּעֵלְמָא, הָאִי כ"ל לָא אַעֲדִי מִן
 סִיְהָרָא לְעֵלְמִין, וְהָאִי כ"ל נָטִיל כָּל מְשִׁחַ וּרְבוּ וַיְחַדּוּ
 דְּלַעֲיִלָּא, וְאֶתְמַלִּי (ס"א יְדִי וְרוֹי) וַיְחַדִּי וּרְבִי, בְּגִין
 לְאֻדְוֹנָא בְּסִיְהָרָא, וְהוּא רְיוּחַ בְּגִינָה.

וּבּוֹמָנָא דְּאֶסְגִּיאוֹ חֲזִיבִין בְּעֵלְמָא, וְסִיְהָרָא
 אֶתְחַשְׁבֶּת, בְּדִין צַדִּיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ,
 צַדִּיק נֶאֱבֵד לָא בְּתִיב, אֶלָּא צַדִּיק אוֹבֵד, דְּהָא לָא
 אֶתְחַזִּי (נ"א אֶתְחַבֵּר) בְּסִיְהָרָא, וְלָא נָטִיל מְשִׁחַ וּרְבוּ
 וַיְחַדּוּ לְמַלְיָא לָהּ, וְלְאֻדְוֹנָא עֲמָהּ. וְעַל דָּא צַדִּיק
 אוֹבֵד, בְּצַדְקוֹ, דָּא סִיְהָרָא, דְּבְגִין סִיְהָרָא דְּלָא
 אֶשְׁתַּבַּחַת לְאֻדְוֹנָא עֲמִיָּה, הוּא אָבִיד, דְּלָא שְׂאִיב
 מִיְחִידוֹ כְּמָה דְּהָזָה עָבִיד. וּבְדִין כָּל סֵטֶר שְׂמָאֵלָא

לשון הקודש

והוא מְרוּיָח בְּשִׁבְלָהּ.
 וּבּוֹמָנָא שְׂמַתְרַבִּים הֶרְשָׁעִים בְּעוֹלָם
 וְהֶלְבְּנָה נְחֻשְׁכַת, אִזְ הַצַּדִּיק אֵבֵד בְּצַדְקוֹ.
 לֹא כְּתוּב צַדִּיק נֶאֱבֵד, אֶלָּא צַדִּיק אֵבֵד,
 שֶׁהִרִי לֹא נִרְאָה (מִתְחַבֵּר) בְּלִבָּנָה, וְלֹא נוֹטֵל
 שְׁמֵן וּמִשְׁחָה וְשִׁמְחָה לְמַלְא אוֹתָהּ
 וְלְהַזְדוּג עִמָּהּ. וְעַל זֶה צַדִּיק אֵבֵד בְּצַדְקוֹ,
 זֶה הֶלְבְּנָה, שֶׁבְּגִלְל הֶלְבְּנָה שְׂלֵא נִמְצְאָת
 לְהַזְדוּג עִמּוֹ, הוּא אוֹבֵד, שְׂלֵא שׂוֹאֵב
 מִהַשְׁמָחָה כְּמוֹ שֶׁהִזָּה עוֹשֶׂה. וְאִזְ מִתְעוֹרֵר

הֶלְבְּנָה שֶׁנִּכְלָלָת מִן הֶבֶל, מִמִּים וְאֵשׁ
 וְרוּחַ יַחַד. כְּהֶבֶל שִׁיּוּצָא מִן הַפֶּה שֶׁכָּלוּל
 מִן הֶבֶל.

וְהוּא רָאָה כ"ל, בְּאוֹתוֹ הֶהָבֵל שֶׁלּוֹ
 שְׂאֵחֻזּוֹ בּוֹ. יֵשׁ צַדִּיק אֵבֵד בְּצַדְקוֹ, בֹּא
 וְרָאָה, בּוֹמָנָא שְׂמַתְרַבִּים הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם,
 הַכ"ל הִזָּה לֹא זֶה מִהֶלְבְּנָה לְעוֹלָמִים,
 וְהַכ"ל הִזָּה נוֹטֵל כָּל שְׁמֵן וּמִשְׁחָה
 וְשִׁמְחָה שְׁלִמְעֵלָה, וּמִתְמַלֵּא (דִּידִי וְרוּחַ)
 וְשִׁמְחַ וְנִגְדֵל, כְּדִי לְהַזְדוּג עִם הֶלְבְּנָה,

אֶתְעַר, וְחִיָּיִבִין מֵאֲרִיכִין בְּשִׁלּוֹה (דף מ"ו ע"ב) בְּעֶלְמָא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ. מָאִי
בְּרַעְתּוֹ בְּהָהוּא סֵטֶר (נ"א בְּהֵחִיא רַעְה) דְּאֶתְדַּבֵּק בֵּיהּ.

תּוֹ יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, דְּכַד חִיָּיִבִין סְגִיאוֹ
בְּעֶלְמָא, וְדִינָא תִלְיָא (בְּחוּבִייהוּ) צְדִיק אוֹבֵד
בְּצַדְקוֹ, אִיהוּ אֶתְפֶּס בְּחוּבִייהוּ, בְּגוֹן אָבָא דְאֶתְפֶּס
בְּחוּבִייהוּ דְּבָנֵי מֵאֲתִיָּה, דְּחֻוּ כְּלָחוּ חֲצִיפִין (לְנִבִּיָּה),
וְהוּא לָא אֶסְתִּיד בְּהוּ וְלָא אֶכְסִיף לְהוּ לְעֶלְמִין,
וּמַחֵי בִידָן, דְּלָא נִתְגַּרֵּי בְּהוּ בְּרִשְׁיַעֲנָא (נ"א וְלָא מַחֵי
בִּידִיהוֹן דְּלָא מִתְגַּרֵּי בְּהוּ). וְהָהּ אָמַר לָן, (תְּהִלִּים לז) לְדָוִד אֶל
תִּתְחַר בְּמִרְעִים אֶל תִּקְנֵא בְּעֵשִׂי עוֹלָה. אָמַר
אָבוֹי, וְדָאִי קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶעְנִישׁ לִי בְּדָא,
דְּהָא הָהּ רְשׁוּ בִידִי לְמַחָאָה בִּידֵייהוּ, וְלָא
עֲבָדִית, וְלָא אֶכְסִיפְנָא (נ"א אוֹכִיפְנָא) לְהוּ, לָא בְּטָמִירוֹ,
וְלָא בְּאֶתְגַּלְיָא.

לשון הקודש

עִירוֹ, שְׂכָלָם הָיוּ חֲצוּפִים (אֶלִּין), וְהוּא לָא
הִתְרָה בָּהֶם וְלָא בִּישׁ אוֹתָם לְעוֹלָמִים,
וּמַחָה בִּידֵינוּ שְׁלָא נִתְגַּרָּה בְּרִשְׁעִים (וְלָא
מַחָה בִּידֵם שְׁלָא לְהִתְגַּרָּת בָּהֶם), וְהָיָה אוֹמַר לָנוּ,
(תְּהִלִּים לז) לְדָוִד אֶל תִּתְחַר בְּמִרְעִים אֶל
תִּקְנֵא בְּעֵשִׂי עוֹלָה. אָמַר אָבוֹי, וְדָאִי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעֵנִישׁ אוֹתִי בְּזָה,
שְׁהָרִי הָיְתָה רְשׁוֹת בִּידִי לְמַחֹת בִּידֵיהֶם

כָּל צֶדֶד הַשְּׂמָאל, וְהַרְשָׁעִים מֵאֲרִיכִים
בְּשִׁלּוֹה בְּעוֹלָם. וְהוּ שְׂכָתוֹב וַיֵּשׁ רָשָׁע
מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ. מַה זֶה בְּרַעְתּוֹ? בְּאוֹתוֹ
הַצֵּד (בְּאוֹתָהּ רַעְה) שְׁנֵד בֶּק בּוּ.

עוֹד יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, שְׂפָאֶשֶׁר
הַרְשָׁעִים רַבִּים בְּעוֹלָם וְהָדִין תְּלוּי
(בְּחֻטְאֵיהֶם), הַצְדִּיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, הוּא נִתְפֶּס
בְּחֻטְאֵם, כְּמוֹ אָבָא שְׁנִתְפֶּס בְּחֻטְאֵי בָנֵי

תוֹ פֶתַח בְּרִיָּה אַחֲרָא וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים, בְּתֵרֵי יוֹדִין, בְּתֵרִין יִצְרִין, יִצֵּר טוֹב וַיִּיצֶר רָע, חֵד לְקַבֵּל מִיָּא, וְחֵד לְקַבֵּל אִשָּׁא. יי' אֱלֹהִים, שֵׁם מָלֵא. אֶת הָאָדָם, כָּלִיל דְּכַר וְנוֹקְבָא. עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה, דָּא עֶפְרָא דְאַרְעָא קַדִּישָׁא, דְּמִתְפָּן אֶתְבָּרִי, וְהוּא אֶתֶר דְּבִי מְקַדְשָׁא.

וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשָׁמַת חַיִּים, דָּא נְשָׁמַתָּא קַדִּישָׁא, דְּאֶתְמַשְׁכָּא מֵאִינוֹן חַיִּים דְּלַעִילָא. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם אֶתְכַלִּיל בְּנֶפֶשׁא קַדִּישָׁא, מִחַיָּה עֲלָאָה דְאַפִּיקַת אֶרְעָא דְכַתִּיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ דְּחַיָּא חַיָּה עֲלָאָה.

לשון הקודש

שְׁמֶשֶׁם נִבְרָא, וְהוּא מְקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשָׁמַת חַיִּים – זוֹ הַנְּשָׁמָה הַקְדוּשָׁה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת מֵאוֹתָם הַחַיִּים שְׁלֹמֶעֱלָה. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם נִכְלָל בְּנֶפֶשׁ הַקְדוּשָׁה, מִהַחַיָּה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהוֹצִיָּאה הָאָרֶץ, שְׂכַתוֹב (שם א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַחַיָּה הָעֲלִיוֹנָה הַהִיא.

וְלֹא עָשִׂיתִי, וְלֹא בִישָׁתִי (הוֹכַחְתִּי) אוֹתָם לֹא בִּסְתֵר וְלֹא בְּגִלּוֹי.

עוֹד פֶּתַח בְּנוֹ אַחֵר וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים, בְּשֵׁנֵי יוֹדִי"ם, בְּשֵׁנֵי יִצְרִים, יִצֵּר טוֹב וַיִּיצֶר רָע, אֶחָד כְּנֻגַּד מִים וְאֶחָד כְּנֻגַּד אִשׁ. ה' אֱלֹהִים – שֵׁם מָלֵא. אֶת הָאָדָם – כוֹלֵל זָכָר וְנוֹקְבָה. עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה – זֶה עֶפֶר הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה,

השלמה מההשמטות (סימן ו)

דְּכַתִּיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דְּהָהוּא חַיָּה
עֲלָאָה. וּבְגִין דְּהָאֵי נֶפֶשׁ חַיָּה אִיהִי
קַדִּישָׁא עֲלָאָה, כִּד אֲרַעָא קַדִּישָׁא מְשַׁכָּא לָהּ בְּגוּוּה
וְאַתְּכִלִּילתָּ בָּהּ, בְּדִין קָרִינָן לָהּ נִשְׁמָה.

וְתָא חַיָּי, בְּכָל זְמָנָא דְּבַר נֶשׁ אָזִיל בְּאוּרַח קְשׁוּט,
וּפּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה מְמַלְלָן מִלִּין קַדִּישִׁין
בְּצִלּוֹתָא, בְּאוּרִייתָא. הָאֵי נִשְׁמָתָא אֶתְדַּבְּקַת בֵּיהּ,
רְחִימָא הוּא דְּמֵאֲרִיָּה. כְּמָה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיָּה מְכָל
סְטָרִין. רְשִׁימָא הוּא לְטָב לְעִילָא וְתַתָּא וּשְׁכִינְתָּא
קַדִּישָׁא שְׂרִיָּא עֲלוּי. וְדָא הִיא דְּסִלְקָא לְעִילָא
וּמְמַלְלָא קָמִי מְלָכָא קַדִּישָׁא וְעִילָא בְּכָל תְּרַעִין
וְלִית דִּימְחִי בִידְהָא. וְעַל דָּא אֶתְקָרִי רוּחַ מְמַלְלָא.
דְּהָא כָּל שְׂאָר נִפְשָׁתָא (נִפְשָׁתָא) לִית לֹון רְשׁוֹ לְמַלְלָא
קָמִי מְלָכָא בָּר הָאֵי.

לשון הקודש

קְדוּשִׁים, בְּתַפְלָה וּבְתוֹרָה, הַנִּשְׁמָה הוּא
נִדְבָקַת בּוֹ, הוּא אֲהוּב שְׁל רַבּוֹנּוּ, כְּמָה
שׁוֹמְרִים שׁוֹמְרִים עָלָיו מְכָל הַצְּדִיקִים,
רְשׁוּם הוּא לְטוֹב לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,
וְהַשְׁכִּינָה הַקְדוּשָׁה שׁוֹרָה עָלָיו. וְזוּהִי
שְׁעוּלָה לְמַעְלָה וּמִדְּבַרְתָּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְדוּשׁ, וְנִכְנָסֶת לְכָל הַשְּׁעָרִים, וְאִין מִי
שִׁימְחָה בִּידְהָ. וְעַל זֶה נִקְרָאת רוּחַ

השלמה מההשמטות סימן ו'

שְׁכִינָתוֹב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ
שְׁל אוֹתָהּ חַיָּה עֲלִיוֹנָה, וּמְשׁוּם שְׁהַנֶּפֶשׁ
חַיָּה הוּא הִיא קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה, כְּשֶׁהָאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה מוֹשְׁכַת אוֹתָהּ לְתוֹכָהּ וְנִכְלָלַת
בָּהּ, אֲזִי קוֹרְאִים לָהּ נִשְׁמָה.

וּבֵּא רָאָה, בְּכָל זְמַן שְׂאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ
אֲמֶת, וּפְיֹו וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים

וּבְזִמְנָא דְּאִיהּ אֶסְמִי אוֹרְחוּי וְשִׁפּוֹנוֹתֶיהָ וְלִישָׁנֶיהָ
מִמְלָלָן מִלִּין בִּישׁוּן, שְׂכִינְתָּא אֶסְתַּלְקַת
מִנִּיהּ וְנִשְׁמַתָּא קִדִּישָׁא אֶתְעַבְרַת מִנִּיהּ וְלֹא
אֶתְדַבְּקַת בִּיהּ. וּמִסְטָרָא דְּחַוְיָא בִּישָׁא תִּקִּיפָא
אֶתְעָר רוּחָא חָדָא דְּשֵׁט וְאַכִּיל בְּעֵלְמָא, דְּלֹא
שְׂרִיָּא אֵלָא בְּאַתָּר דְּקִדּוּשָׁה עֲלָאָה אֶסְתַּלַּק מִתַּמָּן.
וְאִינוּן מִלִּין סְלָקִין לְאַתָּר דְּחַוְיָא בִּישָׁא, דְּכֹלָא
לְאַתְרִיהּ אֶתְחַדָּר. וּבִשְׁעַתָּא דְּסְלָקִין, כֹּלָא מְכַרְיָזִין
וְאִמְרִין אֶסְתַּלְקוּ סוּחַרְגִּיָּה דְּמִלָּה בִּישָׁא דְּפִלְגִּיָּא.
פִּנּוּן אֶתָּר לְאַרְחִיָּה דְּחַוְיָא תִּקִּיפָא.

וְהָיָא נִשְׁמָה סְלָקָא בְּכִסּוּפָא, בְּעָאקוּ דְּכֹלָא. וְלֹא
יַהֲבִין לָהּ אֶתָּר לְמִלָּלָא כְּמִלְקָדְמִין. וּכְדִין
חַוְיָא אֲזַדְמִן. וְכֵד הָיָא מִלָּה בִּישָׁא סְלָקָא

לשון הקודש

הַסְתַּלְקָה מָשָׁם. וְאוֹתָם דְּבוּרִים עוֹלִים
לְמָקוֹם הַנֶּחֱשׁ הָרַע, שֶׁהִכַּל חוּזֵר לְמָקוֹמוֹ.
וּבִשְׁעָה שִׁמְעֵלִים, הַכֹּל מְכַרְיָזִים
וְאוֹמְרִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיבוֹ שֶׁל הַדְּבוּר
הָרַע שֶׁל פִּלּוּגִי! פִּנּוּ מָקוֹם לְדָרְכוֹ שֶׁל
הַנֶּחֱשׁ הַקָּשָׁה!

וְאוֹתָהּ נִשְׁמָה עוֹלָה בְּבוּשָׁה וּבְצִרַת
הַכֹּל, וְלֹא נוֹתְנִים לָהּ מָקוֹם לְדַבֵּר
כְּמִקְדָּם, וְאִזּוּ מְזַדְמֵן הַנֶּחֱשׁ. וּבִשְׁאוֹתוֹ
הַדְּבוּר הָרַע עוֹלָה בְּדָרְכִים יְדוּעוֹת

מִדְּבַרְתָּ, שֶׁהָרִי לְכָל שְׂאֵר הַנֶּפֶשׁוֹת
(נִפְשׁוֹתֵינוּ) אֵין רִשּׁוֹת לְדַבֵּר לְפָנַי הַמְּלָךְ
פָּרַט לִזוּ.

וּבְזִמְנָן שֶׁהוּא מִסְטָה אֶת דְּרָכָיו,
וְשִׁפּוֹתוֹתָיו וְלִשְׁוֹנוֹ מִדְּבָרִים דְּבוּרִים
רָעִים, הַשְׂכִּינָה מִסְתַּלְקַת מִמֶּנּוּ, וְהַנִּשְׁמָה
הַקִּדּוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וְלֹא נִדְּבַקַת בּוֹ.
וּמִצַּד שֶׁל הַנֶּחֱשׁ הָרַע הַקָּשָׁה מִתְעוֹרְרַת
רוּחַ אַחַת שֶׁמְשׁוּטְטֶת וְאוֹכֶלֶת בְּעוֹלָם,
שֶׁאֵין שׁוּרָה אֵלָא בְּמָקוֹם שֶׁקִּדְּשָׁה עָלֶיהָ

בְּאוֹרְחֵי יָדִיעָאן וְשֹׁאֲרֵי קָמִי דְחַוְיָא תִּקְיָא כְּמָה
רוֹחִין מִתְעָרִין בְּעִלְמָא וְרוּחָא נִחְתָּא מִהֶהוּא סְטָרָא,
וְאִשְׁבַּח דְּהֶהוּא בַּר נָשׁ אֶתְעָר לִיה בְּמִלָּה בִּישָׁא.
וְהָא רוּחָא מְמַלְלָא קִדִּישָׁא אֶתְעַבְרַת מְנִיָּה, בְּדִין
שְׂרִיָּא עֲלוּי וְסָאִיב לִיה, וּבְדִין הוּא סָגִיר וְאֶתְפָּגִים
בְּבִשְׂרִיָּה בְּחִיזוּ דְאַנְפּוּי בְּכִלְא. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי
כא) שׁוֹמֵר פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ. נַפְשׁוֹ
וְדָאִי, הֵהִיא דְּהוּה מְמַלְלָא אֶתְעַבְדַּת מִשְׁתּוּקָא
בְּגִין מְלוּלָא בִּישָׁא וּכְמָה דְּעוֹנֶשָׁא דְּבַר נָשׁ בְּהֵאִי,
בְּגִין מְלָה בִּישָׁא, כִּדְ עוֹנֶשִׁיָּה בְּגִין מְלָה טָבָא (דְּאֵתִי
לִידִיָּה דִּיכִיל לְמַלְלָא וְלֹא מְלִיל). (עד כאן מההשמות).

תָּא חַוְיָ, בְּכָל זְמָנָא דְּהֵאִי נִשְׁמָתָא קִדִּישָׁא,
אֶתְדַבְּקַת בֵּיה בְּבַר נָשׁ. רְחִימָא הוּא
דְּמֵאֲרִיָּה. כְּמָה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיה מְכָל סְטָרִין,

לשון הקודש

נַפְשׁוֹ וְדָאִי. אוֹתָהּ שְׁהִיָּתָה מְדַבְּרַת,
נַעֲשֶׂתָה מִשְׁתַּקַּת מִשׁוּם דְּבוּר רָע. וּכְמוֹ
שֶׁעָנְשׁוּ שֶׁל אָדָם בָּזָה מִשׁוּם אוֹתוֹ דְּבוּר
רָע, כִּדְ עָנְשׁוּ בְּגִלְל דְּבוּר טוֹב (שְׂבָא לְדוּ שִׁיבֵל
לְדַבֵּר וְלֹא דַבֵּר). ע"כ מההשמות.

בָּא רָאָה, בְּכָל זְמַן שֶׁהִנֵּשְׁמָה הַקְדוּשָׁה
הַזֶּה נִדְבַקַת בְּאָדָם, אֲהוּב רְבוּנוֹ הוּא.
כְּמָה שׁוֹמְרִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מְכָל

וְשׁוֹרָה לִפְנֵי הַנֶּחֱשׁ הַקָּשָׁה, כְּמָה רוּחוֹת
מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרֶדֶת מֵאוֹתוֹ
הַצַּד, וּמוֹצֵאת שְׁאוֹתוֹ אָדָם עוֹרֵר אוֹתָהּ
בְּדְבוּר רָע, וְהֵרִי הָרוּחַ הַמְדַבְּרַת
הַקְדוּשָׁה עֲבָרָה מִמֶּנּוּ, אִזּוֹ שׁוֹרָה עָלָיו
וּמִטְמֵאת אוֹתוֹ, וְאִזּוֹ הוּא סָגִיר, וְנִפְגָּם
בְּשָׂרוֹ בְּמֵרָאָה פָּנָיו בְּכָל, וְעַל זֶה כְּתוּב
שׁוֹמֵר פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ,

רְשִׁימָא הוּא לְטַב לְעִילָא וְתַתָּא, וְשְׂכִינְתָא קַדִּישָׁא
שְׂרִיא עֲלוּי.

וּבְזִמְנָא דְאִיהוּ אֶסְטִי אֲרַחוּי, שְׂכִינְתָא אֶסְתַּלְקַת
מִיָּה, וְנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא לָא אֶתְדַבְּקַת
בֵּיתָה. וּמִסְטָרָא דְחֻיָּא בִישָׁא תְקִיפָא, אֶתְעַר רוּחָא
חַד, דְּשָׁט וְאָזִיל בְּעֵלְמָא, דְּלֹא שְׂרִיא אֱלָא בְּאַתְר
דְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֶסְתַּלַּק מִתַּמָּן. וּבְדִין אֶסְתַּבַּב בַּר
נֶשׁ, וְאֶתְפָּגִים בְּבִשְׂרִיה, בְּחִיזוּ דְאֲנַפּוּי בְּכָלָא.

וְתַא חֲזִי, בְּגִין דְּהֵאִי נֶפֶשׁ חָיָה אִיהִי קַדִּישָׁא
עֲלָאָה, בַּד אֲרַעָא קַדִּישָׁא מִשְׁבָּא לָהּ,
וְאֶתְבְּלִילַת בְּגִוּוּה, בְּדִין קָרִינָן לָהּ נִשְׁמָה. וְדָא הִיא
דְּסִלְקָא לְעִילָא, וּמִמְלָלָא קָמִי מִלְכָּא קַדִּישָׁא,
וְעִיילָא בְּכָל תַּרְעִין, וְלִית דִּימְחִי בִידְהָא. וְעַל דָּא
אֶתְקַרִי רוּחָא מִמְלָלָא, דְּהֵא כָּל שְׂאֵר נִפְשָׁתָא לִית
לוֹן רֶשׁוּ לְמִלְלָא קָמִי מִלְכָּא, בַּר הֵאִי.

לשון הקודש

הַאִישׁ נִטְמָא, וְנִפְגָּם בְּבִשְׂרוֹ בְּמַרְאָה
פָּנָיו בְּכָל.

וּבֹא רָאָה, מִשּׁוּם שְׁנַפְשׁ חָיָה הוּוּ הִיא
קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה, כְּשִׁמוּשְׁכַת אוֹתָהּ הָאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה וְנִבְלָלַת בְּתוֹכָהּ, אִזּוּ קוֹרְאִים לָהּ
נִשְׁמָה, וְזוֹ הִיא שְׁעוּלָה לְמַעְלָה וּמִדְּבַרְת
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, וְנִכְנָסַת בְּכָל
הַשָּׁעֲרִים, וְאִין מוֹחָה בִּידָהּ, וְעַל כֵּן

הַצְדָּדִים, רְשׁוּם הוּא לְטוֹב, לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה, וְהַשְׂכִּינָה הַקְדוּשָׁה שׁוֹרָה עָלָיו.

וּבְזִמְנָן שְׁהוּא מִסְטָה אֶת דְּרָבּוּ, הַשְׂכִּינָה
מִסְתַּלְקַת מִמֶּנּוּ, וְהַנִּשְׁמָה הַקְדוּשָׁה לֹא
נִדְבָקַת בּוֹ. וּמִצַּד הַנֶּחֱשׁ הָרַע הַתַּקִּיף
מִתְעוֹרְרַת רוּחַ אַחַת שְׁמִשׁוּטְטַת וְהוֹלְכַת
בְּעוֹלָם, שְׁלֹא שׁוֹרָה אֱלָא בְּמָקוֹם
שֶׁהַקְדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה הַסְתַּלְקָה מִשָּׁם, וְאִזּוּ

וְעַל דָּא אֲזִירִיתָא אַבְרִיזַת וְאַמְרַת, (תהלים לד) נִצּוֹר
 לְשׁוֹנְךָ מִרַּע וְגו', וּכְתִיב (משלי כא) שׁוֹמֵר פִּי
 וּלְשׁוֹנוֹ וְגו', בְּגִין דְּאִי שְׂפּוֹתֶיהָ וְלִישָׁנֶיהָ מְמַלְלָן
 מַלְיָן בִּישׁוּן, אֵינּוֹן מַלְיָן סִלְקִין לְעִילָא, וּבִשְׁעַתָּא
 דְּסִלְקִין, כֹּלָא מַכְרִיזִין וְאַמְרִין אֶסְתַּלְקוּ מִסּוֹחֲרֵנִיהָ
 דְּמַלְהָ בִישָׂא דְּפִלְגִיָּא, פִּנּוֹן אֶתֶר לְאַרְחִיָּה דְּחַוְיָא
 תְּקִיפָא. כְּדִין נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׂא אֶתְעַבְרָא מִנִּיהָ
 וְאַסְתַּלְקַת, וְלֹא יִכְלָא לְמַלְלָא, כִּמְה דְּאֵת
 אָמַר (תהלים לט) נֶאֱלַמְתִּי דּוּמִיָּה חֲחִשִּׁיתִי מִטּוֹב.

וְהֵיא נִשְׁמַתָּא סִלְקָא בְּכַסּוּפָא, בְּעָאקוּ דְּכֹלָא,
 וְלֹא יִהְבִּין לָהּ אֶתֶר בְּמַלְקַדְמִין. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, שׁוֹמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ
 וְדִאי חֵהִיא דַּחֲוֹת מְמַלְלָא, אֶתְעַבִּידַת מִשְׁתּוּקָא,

לשון הקודש

פִּנּוֹן מְקוֹם לְדַרְכּוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף! אִזּוּ
 הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה עוֹבֶרֶת מִפִּנּוֹ
 וּמִסְתַּלְקֶת וְלֹא יִכּוֹלָה לְדַבֵּר, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לט) נֶאֱלַמְתִּי דּוּמִיָּה
 חֲחִשִּׁיתִי מִטּוֹב.

וְאוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה עוֹלָה בְּבוֹשָׁה, בְּצֶרֶה
 שֶׁל הַכֹּל, וְלֹא נֹתֵנִים לָהּ מְקוֹם כְּמַקְדָּם.
 וְעַל זֶה כָּתוּב, שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר
 מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ וְדִאי. אוֹתָהּ
 שֶׁהִיתָה מְדַבֶּרֶת, נַעֲשֶׂתָה מִשְׁתַּקָּת

נִקְרָאת רוּחַ מְמַלְלָא, שֶׁהָרִי לְכָל שְׂאֵר
 הַנְּפִשּׁוֹת אֵין רְשׁוּת לְדַבֵּר לְפָנֶי הַמֶּלֶךְ,
 פָּרַט לָזוּ.

וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה מַכְרִיזָה וְאוֹמְרַת: (תהלים
 לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנְךָ מִרַּע וְגו', וּכְתוּב (משלי כא)
 שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִשּׁוּם שֶׁאִם
 שְׂפָתָיו וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים,
 אוֹתָם הַדְּבוּרִים עוֹלִים לְמַעַלָּה, וּבִשְׁעָה
 שֶׁעוֹלִים, הַכֹּל מַכְרִיזִים וְאוֹמְרִים:
 הִסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב הַדְּבוּר הָרַע שֶׁל פְּלוֹנִי!

בְּגִין מְלוּלָא בִישָׁא. וּבְדִין חוּיָא אֲזִדְמֵן, דְּכָלָא
לְאַתְרִיהּ אֶתְהַדֵּר, וְכַד הָחִיא מְלָה בִישָׁא סְלָקָא
בְּאוֹרְחִין יְדִיעֵן, וְשָׂאֲרֵי קַמִּיָּה דְּחוּיָא תַּקִּיפָא, כְּמָה
רוּחִין מִתְעָרִין בְּעֵלְמָא, וְרוּחָא נִחְתָּא מִתְהוּא
סְטָרָא, וְאַשְׁכַּח דְּתִהוּא בַר נָשׁ אֶתְעַר לִיהּ בְּמִלָּה
בִישָׁא, וְהָא רוּחָא מְמַלְלָא קַדִּישָׁא אֶתְעַבְרָא מִנִּיהּ,
כְּדִין שְׂרִיָּא עֲלוּי וְסָאִיב לִיהּ, וּבְדִין הוּא סְגִיר.

כְּמָה דְּעוֹנָשָׁא דְּהָאִי בַר נָשׁ בְּגִין מְלָה בִישָׁא. כִּד
עוֹנָשִׁיהּ בְּגִין מְלָה טָבָא, דְּקֵאֲתִי לִידִיהּ,
וְיָכִיל לְמַלְלָא, וְלֹא מְלִיל. בְּגִין דְּפָגִים לְתִהוּא רוּחָא
מְמַלְלָא, דְּהִיא אֶתְתַּקְנַת לְמַלְלָא לְעִילָא, וְלְמַלְלָא
לְתַתָּא, וְכָלָא בְּקִדּוּשָׁה. כָּל שָׁבֵן אִי עָמָא אֲזִלִּין
בְּאוֹרְחָא עֲקִימָא, וְהוּא יָכִיל לְמַלְלָא לְהוּ וְלֹאֻכְחָא
לְהוּ, וְשִׁתִּיק וְלֹא מְלִיל, כְּמָה דְּאַמִּינָא דְּכְתִיב,
נֶאֱלַמְתִּי דּוּמִיָּה חֲחִשִׁיתִי מִטּוֹב וּכְאַבִּי נֶעֱפַר.

לשון הקודש

וּמִטְמָאֵת אוֹתוֹ, וְאִזּוּ הוּא סְגִיר.
כְּמָה שֶׁעָנְשׁוּ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה מִשּׁוֹם דְּבוּר
רָע, כִּד עָנְשׁוּ מִשּׁוֹם דְּבוּר טוֹב, שֶׁבָּא
לִידּוֹ וְיָכֵל לְדַבֵּר וְלֹא דִבֵּר. מִשּׁוֹם שֶׁפָּגַם
אוֹתָהּ הָרוּחַ הַמְּמַלְלֵת, שֶׁהִיא מִתְקַנֶּת
לְדַבֵּר לְמַעַלָּה וּלְדַבֵּר לְמַטָּה, וְהַכֵּל
בְּקִדּוּשָׁה. כָּל שָׁבֵן אִם הָעֵם הוֹלֵכִים בְּדֶרֶךְ
עֲקָמָה, וְהוּא יָכֹול לְדַבֵּר לָהֶם וּלְהוֹכִיחַ

מִשּׁוֹם הַדְּבוּר הָרָע. וְאִזּוּ מִזְדְּמֵן הַנְּחָשׁ,
שֶׁהַכֵּל חוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ, וּכְשֶׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר
הָרָע עוֹלָה בְּדַרְכִּים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָיו
הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף, כְּמָה רוּחוֹת מִתְעוֹרְרוֹת
בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרֵדֶת מִהֶצֶד הַהוּא,
וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ הָאִישׁ מִעוֹרֵר אוֹתוֹ
בְּדְבוּר רָע, וְהָרוּחַ הַמְּמַלְלֵת הַקְּדוּשָׁה
הַזֶּה עוֹבְרֶת מִמֶּנּוּ. אִזּוּ שׁוֹרָה עֲלוּי

נֶעֱכָר בְּמִכְתָּשִׁין דְּמִסְאָבוּתָא, וְדָא הוּא דְאָמַר
דְּיֹד (דף מ"ז ע"א) **מִלְכָּא אֱלָקִי בְּהָאִי, וְאַתְּפִנִי**
מִנִּיה, דְּכְתִיב, פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי. מַהוּ פְּנֵה
אֵלַי. בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (במדבר יב) **וַיִּפֹּן אַהֲרֹן. נִחְתּוּ רַבִּי**
חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי, וְנִשְׁקִיחוּ. אֲזִדְּוֹגּוּ בַּחֲדָא כָּל תַּחֲוָא
אוֹרְחָא, קָרָא רַבִּי חֵיָא עַל־יֵיהּ, (משלי ד) וְאַרְחַ
צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

נִגְעַ צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. (ויקרא
 יג) **אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִי נִגְעַ, כָּל גְּוֹוִנִין דִּילִיָּה**
אַתְּעֶרוּ בְּהוּ חֲבֵרִיָּא, וְכִתְּנָא הָוָה יָדַע בְּהוּ לְדַכִּיָּא
וּלְמִסְאָבָא, הָוָה יָדַע, אֵינּוֹן דִּתְּוּ יְסוּרִין
דְּרַחֲמִימוּתָא, אוֹ אֵינּוֹן דְּאַשְׁתִּכְחוּ בְּמָאן דְּמָאִים בֵּיה
מְאֲרִיָּה וְרַחֲקִין בֵּיה, דִּהָא לְפּוּם אֲרַחוּי דְּפֶר נֶשׁ
גָּרִים נִגְעַ בְּעָלְמָא.

לשון הקודש

כְּאוֹר נִגְה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.
נִגְעַ צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל
 הַכֹּהֵן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַנִּגְעַ הָוָה בְּכָל
 הַגְּוִנִים שְׁלוֹ הַתְּעוּרָו הַחֲבֵרִים, וְהַכֹּהֵן
 הִיָּה יוֹדַע בָּהֶם לְטַהֵר וּלְטַמֵּא, הִיָּה יוֹדַע
 אוֹתָם שֶׁהֵיוּ יְסוּרִים שֶׁל אַהֲבָה, אוֹ
 אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמִי שֶׁמָּאֵס בּוֹ רַבּוֹנוֹ
 וְהִרְחִיק אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לְפִי דְרַבִּי הָאִישׁ
 גָּרִים נִגְעַ בְּעוֹלָם.

אוֹתָם, וְשׁוֹתֵק וְלֹא מְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ
 שֶׁכְּתוּב נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב
 וּבְכֹאכִי נֶעֱכָר.

נֶעֱכָר בְּמִכְוֹת שֶׁל טְמֵאָה. וְהוּא שֶׁאִמַּר
 דְּיֹד הַמֶּלֶךְ, מִלְכָּה בְּזָה וּמִתְפַּנֵּה מִמֶּנּוּ,
 שֶׁכְּתוּב (תהלים פו) **פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי. מַה זֶה**
פְּנֵה אֵלַי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) **וַיִּפֹּן**
אַהֲרֹן. יָרְדוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקִיחוּ.
 הַתְּחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ. קָרָא
 עֲלֵיהֶם רַבִּי חֵיָא, (משלי ד) **וְאַרְחַ צְדִיקִים**

בְּתִיב (תהלים קמא) **אֶל תֵּט לְבִי לְדָבָר רָע לְהִתְעוֹלֵל**
 עֲלִילוֹת בְּרָשָׁע, מִכָּאן תִּנְיֵן בְּאַרְחָא דְּבַר
 נָשׁ בָּעֵי לְמִיחָד בָּהּ מִדְּבָרִין לִיה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 הָאִי קָרָא קִשְׁיָא, וְכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסִי לִיה
 לְבַר נָשׁ לְמִחָד בְּאַרְחָ חֲטָאָה, וְלִמְעַבַּד עוֹבְדִין
 בִּישׁוּן, אִי הָכִי לִית דִּינָא בְּעָלְמָא דָּא, וְלֹא בְּעָלְמָא
 דְּאַתִּי, וְאוֹרִייתָא לָא אֶתְתַּקְנַת, דְּבְתִיב בָּהּ אִם
 תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע.

אֶלָּא דְּוָד אֶזְהַר לְלִבִּיהּ, לְדַבְרָא לִיה בְּאוֹרַח
 קָשׁוּט, בְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹתָ אֶל
 לְבָבְךָ. מָאִי וְהִשְׁבוֹתָ. אֶלָּא זְמַנָּא חַד, וְתַרִּין, וְתַלְתָּ,
 לְאַהֲדָרָא לְקַבְּלִיהּ, וְלְדַבְרָא, וְלְאַזְהָרָא לִיה. וְהָכִי
 קָאָמַר לִיה, אֶל תֵּט לְבִי לְדָבָר רָע, לְלִבִּיהּ קָאָמַר
 דְּוָד (בְּלוֹמַר) אֶל תֵּט לְדָבָר רָע דְּהָא דְּבַר (נ"א וְהָכִי קָאָמַר
 לִיה, לְבִי, אֶל תֵּט לְדָבָר רָע דְּהָא דְּבַר) רָע גָּרִים נִגַּע בְּעָלְמָא, וְדִינָא

לשון הקודש

לֹא מִתְקַנַּת, שְׂכָתוֹב בָּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם
 לֹא תִשְׁמַע!

אֶלָּא דְּוָד הִזְהִיר אֶת לְבוֹ לְהִנְהִיגוּ בְּדֶרֶךְ
 אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹתָ אֶל
 לְבָבְךָ. מַה זֶה וְהִשְׁבוֹתָ? אֶלָּא פַּעַם אַחַת
 וּפַעַמַיִם וְשָׁלֹשׁ לַחֲזוֹר כְּנִגּוּדוֹ, וְלְהוֹלִיךְ
 וְלְהִזְהִיר אוֹתוֹ. וְכֵן אָמַר לוֹ: אֶל תֵּט לְבִי
 לְדָבָר רָע. לְלִבּוֹ אָמַר דְּוָד, (בְּלוֹמַר) אֶל תִּמְסָה

פְּתוּב (תהלים קמא) **אֶל תֵּט לְבִי לְדָבָר רָע**
 לְהִתְעוֹלֵל עֲלִילוֹת בְּרָשָׁע. מִכָּאן שְׁנִינּוּ,
 בְּדֶרֶךְ שְׁבִיה רֹצֵחַ אָדָם לְלָכֶת, בָּהּ
 מְנַהִיגִים אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק
 הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַמָּה
 אֶת הָאָדָם לְלָכֶת בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲטָא
 וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים רָעִים? אִם כֵּן, אֵינִן דִּין
 בְּזֶה הָעוֹלָם וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא, וְהִתּוֹרָה

שְׂרִיא בְּעֶלְמָא, וְהֵינּוּ נִגַּע צִרְעַת.

נִגַּע צִרְעַת, הָא אֶתְעֵרוּ חֲבֵרִיא, אֲבָל צִרְעַת
בְּתַרְגּוּמוֹ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי בְּתַרְגּוּמוֹ.
סְגִירוֹ, דְּסְגִיר וְלֹא פִתַּח, וְכַד סְגִיר הוּא וְלֹא פִתַּח,
נִגַּע הוּא דְּאֶקְרִי. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דִּלָּא מִסְתַּפְּקִין
אֲבָתָן, כֹּל שְׁכֵן בְּנִין. וְהֵינּוּ דְּכִתִּיב נִגַּע צִרְעַת בִּי
תִּהְיֶה בָאָדָם, בָּאָדָם מִמָּשׁ, וּמִכָּאן נָחִית לְמָאן
דְּנָחִית, אֲשֶׁתִּבַּח נִגַּע לְכֹלָא, מִתְּהוּא סְגִירוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאִי דָא הוּא רָזָא דְּמִלְּהָ,
דְּכִתִּיב, (אִיכָה ב) נָאֵר מִקְדָּשׁוֹ. מָאִי טַעְמָא.
מִשּׁוּם דְּבָנִי עֲלֵמָא גִרְמוֹ הָאִי, דְּכִתִּיב, (במדבר יט) אֶת
מִקְדָּשׁ יְיָ טַמֵּא, טַמֵּא מִמָּשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
טַמֵּא, מִשּׁוּם דְּאֶסְתַּלְקַת (שְׂכִינְתָא מְגִינָה) מָאן דְּאֶסְתַּלְקַת,
וְחֵוִיא תְּקִיפָא שְׂרִיא, וְאֶטִּיל זִוְהָמָא, וְסָאִיב לְמָאן

לשון הקודש

צִרְעַת בִּי תִהְיֶה בָאָדָם, בָּאָדָם מִמָּשׁ,
וּמִכָּאן יוֹרֵד לְמִי שְׁיִוֵּרֵד. נִמְצָא נִגַּע לְכֹל
מֵאוֹתָהּ הַהִסְגָּרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאִי זֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
שְׂכֵתוֹב (אִיכָה ב) נָאֵר מִקְדָּשׁוֹ. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שְׂכֵנֵי הָעוֹלָם גִּרְמוֹ אֶת זֶה, שְׂכֵתוֹב
(במדבר יט) אֶת מִקְדָּשׁ ה' טַמֵּא, טַמֵּא מִמָּשׁ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טַמֵּא, מִשּׁוּם
שְׁהִסְתַּלְקָה (הַשְׂכִּינָה מִמְּנוֹ) מִי שְׁהִסְתַּלְקָה,

לְפִי דְּרַבִּי הָאָדָם (וְכָךְ אָמַר לוֹ: לְבִי, אֵל תֵּט לְדָבָר רַע.
שְׁחִי דָבָר) רַע גִּוְרִם נִגַּע בְּעוֹלָם, וְהִדִּין שׁוֹרָה
בְּעוֹלָם, וְהֵינּוּ נִגַּע צִרְעַת.

נִגַּע צִרְעַת, הִנֵּה הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים,
אֲבָל צִרְעַת בְּתַרְגּוּמוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
מָה זֶה בְּתַרְגּוּמוֹ? הַסְגָּרָה, שְׁסוּגִר וְלֹא
פּוֹתַח. וּכְשֶׁהוּא סוּגֵר וְלֹא פּוֹתַח, הוּא
נִקְרָא נִגַּע. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁאִין הָאֲבוֹת
נִהְיִים, כֹּל שְׁכֵן הַבָּנִים, וְהֵינּוּ שְׂכֵתוֹב נִגַּע

דְּסָאִיב, וְכִלְהוּ בְּגִין חוּבֵי עֲלָמָא.

תֵּאֲנִי, כִּד שְׂאָרֵי חוּיָא (תק"פא) לְאַתְנַלְאָה, מִסְתַּלְקִין
 כְּמִכִּין וּבְנֵי־נִין וּמִתְעַבְרִין, וְאַתִּי חוּיָא
 תְּקִיפָא וְאַטִּיל זִוְהָמָא, וּכְדִין אֲשַׁתְּבַח מִקְדָּשָׁא
 מִסָּאב, מָאן מִקְדָּשָׁא. כְּמָה דְאַתְמַר (ויקרא יד) וְנִתַּתִּי
 נֶגַע צֶרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶּם. וְכָתִיב (בראשית
 א) וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חֵית הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה
 יי' אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה. אֵל הָאִשָּׁה מִמֶּשׁ,
 דְּאַתֵּר מִקְדָּשָׁא אֶתְאַחִיד בְּגִיּוּהָ, וְהֵינִנוּ אֶת מִקְדָּשׁ
 יי' טָמֵא בְּגִין חוּבֵי, מִשּׁוֹם דְּאַתְנַלְיָא חוּיָא תְּקִיפָא.

מָאן חוּבֵי. דָּא לִישָׁנָא בִישָׂא, דְּבְגִין לִישָׁנָא
 בִישָׂא, חוּיָא אֲזִדְמֹן, בֵּין לְעִילָא בֵּין לְתַתָּא,
 דְּכָתִיב, (במדבר כא) וַיִּשְׁלַח יי' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים
 הַשָּׂרְפִים. הַשָּׂרְפִים אִו הַשָּׂרְפִים לָא כָתִיב, אֵלָא

לשון הקודש

וְהִנָּחֵשׁ הַתְּקִיף שְׂרוּי וּמִטִּיל זִוְהָמָא, וּמִטְמֵא אֶת מִי שְׂמִטְמָא, וְכֻלָּם מִשּׁוֹם
 חֲטָאֵי הָעוֹלָם.

לְמַדְנֹה, כְּשִׁמְתַּחִּיל הִנָּחֵשׁ (החוק)
 לְהַתְנַלּוֹת, מִסְתַּלְקִים הַבְּנֵי־נִים וְהַעֲמוּנִים
 וְעוֹבְרִים, וְכָא הִנָּחֵשׁ הַתְּקִיף וּמִטִּיל
 זִוְהָמָא, וְאִזּוּ נִמְצָא הַמִּקְדָּשׁ טָמֵא. מִי
 הַמִּקְדָּשׁ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְנִתַּתִּי נֶגַע צֶרַעַת
 בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶּם. וְכָתוּב (בראשית א)

וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חֵית הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
 עָשָׂה ה' אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה. אֵל
 הָאִשָּׁה מִמֶּשׁ, שְׂמִקּוֹם הַמִּקְדָּשׁ נִאָּחַז
 בְּתוֹכָהּ, וְהֵינִנוּ אֶת מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא, מִשּׁוֹם
 חֲטָאוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁהִתְנַלְּהָ הִנָּחֵשׁ הַתְּקִיף.
 מַה חֲטָאוֹ? זֶה לְשׁוֹן הָרַע, שֶׁבְּגִלָּל לְשׁוֹן
 הָרַע הִנָּחֵשׁ מִזְדְּמֹן, בֵּין לְמַעְלָה בֵּין
 לְמַטָּה, שְׂכָתוּב (במדבר כא) וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם
 אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים. הַשָּׂרְפִים אִו

הַשָּׂרְפִים, מֵאֵן שָׂרְפִים. דְּכָתִיב (תהלים עד) רֹאשִׁי
תִּנְיָנִים (תְּרִי, מִד אֶתְאֲחִיד לְעִילָא, וְחִד לְתַתָּא) (ס"א תְּרִי, מִד אֶתְחַנּוּ
לְזַמְנִין) וְכָתִיב (ישעיה ו) שָׂרְפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ,
מִמַּעַל לוֹ וְדָאִי, בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (איוב א) לְהַתִּיצֵב עַל
יְי', וְכִדִּין סָגִירוּ בְּכָלָא, וְלִית מֵאֵן דְּפַתַּח, וְעַל דָּא
כְּתִיב (משלי ל) בֶּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָה וּמַחְתָּה
פִּיהָ וְגו', מָאִי מְנַאֲפֶת. מְנַאֲפֶת מִמַּשׁ וְדָאִי, אֲכָלָה
וּמַחְתָּה פִּיהָ וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֲנִי.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּרַעֲיוֹתָא דְכָלָא
לֹא אֲשַׁתְּבַּח לְתַתָּא, אֶלָּא בְּגִין דְּאֲשַׁתְּבַּח
לְעִילָא. וְלְעִילָא לֹא אֲשַׁתְּבַּח, אֶלָּא כִּד אֲשַׁתְּבַּח
לְתַתָּא בְּחֻבֵּי עֲלָמָא, דִּילְפִינָן דְכָלָא תִלְיָא הֵאִי
בְּהֵאִי, וְהֵאִי בְּהֵאִי.

וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ וְגו'. (ויקרא יג) רַבִּי חֲזִיָּא פִתַּח
וְאָמַר (קהלת ב) וְרָאִיתִי אֲנִי שָׂיֵשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה

לשון הקודש

זֶה מְנַאֲפֶת? מְנַאֲפֶת מִמַּשׁ וְדָאִי, אֲכָלָה
וּמַחְתָּה פִּיהָ וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֲנִי.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּרַעֲיוֹן
שֶׁל הַכֹּל לֹא נִמְצָא לְמַטָּה, אֶלָּא מִשּׁוֹם
שֶׁנִּמְצָא לְמַעְלָה. וְלְמַעְלָה לֹא נִמְצָא,
אֶלָּא כִּשְׁנִמְצָא לְמַטָּה בְּחֻטְאֵי הָעוֹלָם,
שֶׁלְמִדְּנוּ שֶׁהַכֹּל תִּלְוִי זֶה בְּזוֹה, וְזוֹה בְּזוֹה.
וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ וְגו'. רַבִּי חֲזִיָּא

הַשָּׂרְפִים לֹא כְּתוּב, אֶלָּא הַשָּׂרְפִים. מִי
הַשָּׂרְפִים? שְׂכָתוּב (תהלים עד) רֹאשִׁי תִנְיָנִים,
(שְׁנַיִם. אֶחָד נֶאֱחָז לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה) (שְׁנַיִם, אֶחָד חוֹזְרִים
לְפַעֲמִים) וְכָתוּב (ישעיה ו) שָׂרְפִים עֹמְדִים מִמַּעַל
לוֹ, מִמַּעַל לוֹ וְדָאִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב א)
לְהַתִּיצֵב עַל ה', וְאִזְּ הַסִּגְרָה בְּכָל, וְאִין מִי
שְׁפוֹתֶיהָ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ל) בֶּן דֶּרֶךְ
אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָה וּמַחְתָּה פִּיהָ וְגו'. מִה

מִן הַסְּכָלוֹת וְגו', בְּכֶמֶה אֶתֶר אֶסְתַּכְּלֶנָּה בְּמִלּוֹי
 דְּשִׁלְמָה מְלָכָא, וְאַשְׁנַחְנָא בְּחֻכְמָתָא ^(דף מ"ז ע"ב) סְגִיָּא
 דִּילִיָּה, וְאַסְתִּים מִלּוֹי בְּגוּ, לְגוּ הֵיכְלָא קְדִישָׁא. הָאִי
 קָרָא אֵית לְאֶסְתַּכְּלָא בֵּיה, אֲמַאי אָמַר וְרֵאִיתִי אֲנִי,
 וְכִי שָׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא לָא יָדְעִי וְלֹא חֲמָאן דָּא.
 אֲפִילוּ מָאן דְּלֹא יָדַע חֻכְמָתָא מִן יוֹמָיו, וְלֹא אֲשַׁנַּח
 בָּהּ, יָדַע הָאִי שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֻכְמָה מִן הַסְּכָלוֹת
 בִּיתְרוֹן הָאֹר מִן הַחֲשָׁד. וְהוּא שָׁבַח גְּרָמִיָּה וְאָמַר
 רֵאִיתִי אֲנִי.

אֵלָּא הָכִי תֵּאָנָא, מָאן חֲכִים בְּשִׁלְמָה דְּבִשְׁבָּעָה
 דְּרִגִּין דְּחֻכְמָה אֶתְקָרִי בְּגוֹוֹנָא דְּלֵעִילָא.
 שִׁיתָא יוֹמִין לֵעִילָא, שְׁבִיעָאָה עֲלָאָה עֲלִיָּהּ. שִׁיתָא
 יוֹמִין לְתַתָּא, שְׁבִיעָאָה עֲלִיָּהּ. שִׁיתָא דְּרִגִּין
 לְבוֹרְסִיָּא, הוּא עַל בּוֹרְסִיָּא, דְּכַתִּיב, ^{(דברי הימים א,}

לשון הקודש

את זה שיש יתרון לחכמה מן הסכלות
 בִּיתְרוֹן הָאֹר מִן הַחֲשָׁד, וְהוּא מְשַׁבַּח אֶת
 עֲצָמוֹ וְאָמַר רֵאִיתִי אֲנִי?

אֵלָּא כִּד לְמַדְנָה, מִי חָכָם כְּמוֹ שְׁלֹמֹה,
 שֶׁבִּשְׁבָּע דְּרָגוֹת שֶׁל חֻכְמָה נִקְרָא כְּמוֹ
 שְׁלֹמֹה עֲלָהּ. שֶׁשָּׂה יָמִים לְמַעַלָּה, שְׁבִיעִי
 עֲלִיוֹן עֲלֵיהֶם. שֶׁשָּׂה יָמִים לְמַטָּה, שְׁבִיעִי
 עֲלֵיהֶם. שֶׁשׁ דְּרָגוֹת לְכַסָּא, הוּא עַל
 הַכַּסָּא, שְׁכָתוֹב וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כַּסֵּא ה'

פְּתַח וְאָמַר, ^(קהלת ב) וְרֵאִיתִי אֲנִי שֵׁישׁ
 יִתְרוֹן לְחֻכְמָה מִן הַסְּכָלוֹת וְגו'. בְּכֶמֶה
 מְקוֹמוֹת הַסְּתַכְּלָתִי בְּדַבְּרֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ
 וְהַשְׁנַחְתִּי בְּחֻכְמָה הַרְבֵּה שְׁלוֹ, וְהַסְתִּיר
 דְּבָרָיו בְּתוֹכוֹ, לְתוֹדָה הֵיכָל הַקְדוּשׁ.
 בְּפֶסוּק זֶה יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, לָמָּה אָמַר
 וְרֵאִיתִי אֲנִי? וְכִי שָׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא
 יוֹדְעִים וְלֹא רוֹאִים אֶת זֶה? אֲפִילוּ מִי שְׁלֹא
 יוֹדַע חֻכְמָה מִיָּמָיו וְלֹא הִשְׁנִיחַ בָּהּ, יוֹדַע

(ט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא יְיָ לְמִלְכָּךְ. שְׁבַעַה כְּתָרִין דְּיוֹמִין לְעֵילָא, וּכְדִין לְקַבְּלִיהוֹן שְׁבַעַה שְׁמָהוֹן לְשְׁלֹמֹה. לְאַתְחֻזָּא בֵּיה חֲכַמְתָּא קַדִּישָׁא. וּבְגִין כֹּךְ אֶתְקַרִי שְׁבַע שְׁמָהוֹן: שְׁלֹמֹה. יְדִידִיָּה. אָגוּר. בֶּן יָקָה. לְמוּאֵל, אִיתִיאל, קִהְלֵת.

וְאָמַר שְׁבַעַה הֶבְלִים. וּמַה דְּאִיהוּ חֲמָא לָא חֲמָא בַּר נָשׁ אַחֲרָא, וְכֵד כְּנֵשׁ חֲכַמְתָּא וְאַסְתִּלֵּךְ בְּדַרְגִּין דְּחֲכַמְתָּא, אֶקְרִי קִהְלֵת. וְשְׁבַעַה הֶבְלִין אָמַר, לְקַבִּיל שְׁבַעַה כְּתָרִין דְּלְעֵילָא, וְכָל הֶבֶל קָלָא אֶתְעָבִיד מִנִּיהּ, וְעָלְמָא לָא מִתְקַיֵּמָא אֱלָא בְּהֶבֶל.

וְתֵאנָא מְשֻׁמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, הֶבֶל אֲפִיק קָלָא בְּרוּחָא וּמִיָּא דְּבִיָּה, וְלִית קָלָא אֱלָא בְּהֶבֶל. וְתֵאנָא בְּשְׁבַעַה הֶבְלִין אֶתְקַיֵּמִין עַלְאִין וְתַתְּאִין. וְתֵאנִי רַבִּי יִצְחָק, תָּא חַזִּי, דְּעַל הֶבֶל

לשון הקודש

וּשְׁבַעַה הֶבְלִים אָמַר, כְּנָגֵד שְׁבַעַה כְּתָרִים שְׁלֹמַעְלָה, וְכָל הֶבֶל נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ קוּל, וְהָעוֹלָם אֵינוֹ מִתְקַיֵּם אֱלָא בְּהֶבֶל. וְלְמַדְנֵנוּ מִשְׁמֹו שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵהָבֵל מוֹצִיא קוּל בְּרוּחַ וּמִים שָׂבוּ, וְאִין קוּל אֱלָא עִם הֶבֶל. וְלְמַדְנֵנוּ, בְּשְׁבַעַה הֶבְלִים מִתְקַיֵּמִים הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְלְמַד רַבִּי יִצְחָק, בֵּא תִרְאֶה שְׁעַל הֵהָבֵל

לְמִלְכָּךְ. שְׁבַעַה כְּתָרִים שֶׁל יָמִים לְמַעְלָה, וְאִין כְּנָגֵדָם שְׁבַעַה שְׁמוֹת לְשְׁלֹמֹה, לְהִרְאוֹת בּוֹ הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה. וּמִשּׁוּם כֹּךְ נִקְרָא שְׁבַעַה שְׁמוֹת: שְׁלֹמֹה. יְדִידִיָּה. אָגוּר. בֶּן יָקָה. לְמוּאֵל. אִיתִיאל. קִהְלֵת. וְאָמַר שְׁבַעַה הֶבְלִים. וּמַה שֶׁהוּא רָאָה לָא רָאָה אָדָם אַחֵר, וּבְשִׁכְנֵם חֲכָמָה וְהִתְעַלָּה לְדַרְגּוֹת הַחֲכָמָה, נִקְרָא קִהְלֵת.

מִתְקַיִּים עָלֶימָא, דְּאִלְמָלָא לָא הָוָה הֶבֶל דְּנִפִּיק
מִפּוּמָא, לָא אֶתְקַיִּים בְּר נָשׁ אֲפִילוּ שְׁעָתָא חָדָא.

בְּגִוּוֹנָא דָּא אָמַר שְׁלֵמָה מְלוֹי, דְּעָלְמָא מִתְקַיִּמָא
בָּהוּ, דִּהְיָי הֶבֶל דְּמִתְקַיִּים בִּיה עָלְמָא.
וְהָיִי הֶבֶל דְּמִתְקַיִּים בִּיה עָלְמָא, מִהֶבְלִים דְּלֵעִילָא
קִאֲתִי, חָדָא הוּא דְּכָתִיב הֶבֶל הֶבְלִים, הֶבֶל
מִהֶבְלִים דְּלֵעִילָא. וְכָל מְלוֹי הָכִי הָווּ. וּבִהֶבְלִים
דְּלֵעִילָא כְּתִיב, (דברים ח) כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי יִי יִחְיָה
הָאָדָם. מָאִי מוֹצָא פִי יִי. דָּא הֶבְלִים דְּלֵעִילָא.

וְתַנְיָא, וְרָאִיתִי אֲנִי שֵׁישׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה מִן
הַסִּבְלוֹת. מִן הַסִּבְלוֹת מִמָּשׁ, אֲתִי
תוֹעֵלְתָא לַחֲכָמָתָא, דְּאִלְמָלָא לָא אֲשַׁתְּבַּח שְׁטוּתָא
בְּעָלְמָא, לָא אֲשַׁתְּמוּדְעָא חֲכָמָתָא וּמְלוֹי. וְתַנְיָא
חִיּוּבָא הוּא עַל בְּר נָשׁ דְּאוּלִּיף חֲכָמָתָא, לְמִילָף

לשון הקודש

פְּתוּב, (דברים ח) כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי הִ' יִחְיָה הָאָדָם. מַה זֶה מוֹצָא פִי הִ' זֶה
הַהֶבְלִים שְׁלֵמָעְלָה.

וְלִמְדֵנוּ, וְרָאִיתִי אֲנִי שֵׁישׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה
מִן הַסִּבְלוֹת. מִן הַסִּבְלוֹת מִמָּשׁ בָּאָה
תוֹעֵלְתָא לַחֲכָמָה. שְׁאִלְמָלָא לָא נִמְצְאָה
שְׁטוּת בְּעוֹלָם, לָא נוֹדְעָה הַחֲכָמָה
וּדְבָרֶיהָ. וְלִמְדֵנוּ, חִיּוּב הוּא עַל אָדָם
שְׁלֵמָד חֲכָמָה לְלַמֵּד מַעַט מִן הַשְׁטוּת

מִתְקַיִּים הָעוֹלָם, שְׁאִלְמָלָא לָא הָיָה הֶבֶל
שְׁיוּצָא מִן הַפֶּה, לָא הִתְקַיִּים אָדָם אֲפִילוּ
שְׁעָה אַחַת.

כְּמוֹ כֵּן אָמַר שְׁלֵמָה דְּבָרָיו, שְׁהָעוֹלָם
מִתְקַיִּים בָּהֶם, שְׁבִהֶבֶל הָזֶה מִתְקַיִּים
הָעוֹלָם. וְהִהֶבֶל הָזֶה שְׁמִתְקַיִּים בּוֹ הָעוֹלָם,
בָּא מִן הַהֶבְלִים שְׁלֵמָעְלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב
הֶבֶל הֶבְלִים, הֶבֶל מִהֶבְלִים שְׁלֵמָעְלָה,
וְכָל דְּבָרָיו הָיוּ כֵּךְ. וּבִהֶבְלִים שְׁלֵמָעְלָה

זַעִיר מִן שְׁטוּתָא, וְלִמְנַדַּע לָהּ. בְּגִין דְּאֵתִי תוּעֵלְתָא
 לְחֻכְמָתָא בְּגִינִיהּ. כְּמָה דְּאֵתִי תוּעֵלְתָא לְנִהוּרָא
 מִחֲשׁוּכָא, דְּאֶלְמָלָא חֲשׁוּכָא לֹא אֲשַׁתְּמוּדַע נִהוּרָא.
 וְלֹא אֵתִיָּא (נ"א אֶתְחִיָּא) תוּעֵלְתָא לְעֵלְמָא מְנִיָּה.

תַּנָּא שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֻכְמָה, לְחֻכְמָה סָתָם. דְּאָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֲבָא, תָּא חֲזִי רִזָּא דְּמִלְתָּה,
 לֹא נִהִיר חֻכְמָתָא דְּלַעִילָא, וְלֹא אֶתְנַהִיר, אֶלָּא בְּגִין
 שְׁטוּתָא דְּאֶתְעַר מֵאַתְרַּא אַחְרָא, וְאֶלְמָלָא הָאִי,
 נִהִירוּ וּרְבוּ סְגִיָּא וַיִּתִּיר לָא הָוָה (לְחִיטָא), וְלֹא אֶתְחִיָּא
 תוּעֵלְתָא דְּחֻכְמָתָא. וּבְגִין שְׁטוּתָא אֶתְנַהִיר יִתִּיר,
 וְנִהִירִין לִיהּ יִתִּיר, הָדָא הוּא דְּכֻתִּיב שֵׁישׁ יִתְרוֹן
 לְחֻכְמָה, לְחֻכְמָה סָתָם, מִן הַסְּכָלוֹת סָתָם. וְכֹדֶן
 לְתַתָּא, אֶלְמָלָא לֹא הָוָה שְׁטוּתָא שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא,
 לֹא הָוִי חֻכְמָתָא שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא.

לשון הקודש

שְׁמַתְעוּרְרַת מִמְּקוֹם אַחֵר, וְאֶלְמָלָא זֶה,
 אֹרֹר וּמִשְׁחָה רַבָּה וַיִּתֵּר לֹא הֵיטָה (לְחִיטָא),
 וְלֹא נִרְאָתָה תוּעֵלְתָהּ שֶׁל הַחֻכְמָה,
 וּמִשּׁוּם הַשְּׁטוּת מֵאִיר יוֹתֵר, וּמֵאִירִים לוֹ
 יוֹתֵר. זֶהוּ שְׂכַתוּב שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֻכְמָה,
 לְחֻכְמָה סָתָם, מִן הַסְּכָלוֹת סָתָם. וְכֹדֶן
 לְמִטָּה, אֶלְמָלָא לֹא הֵיטָה שְׁטוּת מְצוּיָה
 בְּעוֹלָם, לֹא הֵיטָה הַחֻכְמָה מְצוּיָה בְּעוֹלָם.

וְלִדְעַת אוֹתוֹ, מִשּׁוּם שְׂבָאָה תוּעֵלַת
 לְחֻכְמָה בְּשִׁבְלוֹ, כְּמוֹ שְׂבָאָה תוּעֵלַת
 לְאֹרֹר מִן הַחֲשֻכָּה. שְׂאֶלְמָלָא הַחֲשֻכָּה לֹא
 נוֹדַע הָאֹרֹר, וְלֹא בָּאָה (נִרְאִיתָ) לְעוֹלָם
 תוּעֵלַת מְמַנּוּ.

שְׁנֵה, שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֻכְמָה, לְחֻכְמָה סָתָם.
 שְׂאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֲבָא, בָּא וּרְאָה
 סוּד הַדְּבַר, לֹא מֵאִירָה הַחֻכְמָה שְׁלִמְעָלָה
 וְלֹא נִאֻרָה אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי הַשְּׁטוּת

וְהֵינּוּ דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כִּד הוּוּ יִלְפִין מִנִּיה
 חֲבֵרִיָּא רַזִּי דְחֻכְמָתָא, הָנָה מְסַדֵּר קַמִּיָּהּ
 פֶּרְקָא דְמַלִּי דְשִׁטּוּתָא, בְּגִין דִּיִּיתִי תוֹעֵלְתָא
 לְחֻכְמָתָא בְּגִינִיה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (קהלת י') יָקָר
 מִחֻכְמָה וּמִכְבוֹד סְכָלוֹת מְעַט, מִשּׁוּם דְּהִיא תְּקוּנָא
 דְּחֻכְמָתָא, וַיִּקְרָא דְחֻכְמָתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְלִבִּי
 נִוְהַג בְּחֻכְמָה וּלְאַחֲזוֹ בְּסְכָלוֹת.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר יָקָר מִחֻכְמָה וּמִכְבוֹד, כְּלוּמַר
 יִקְרָא דְחֻכְמָתָא וְגוֹי דִּילָהּ, וַיִּקְרָא דְכְבוֹד
 דְּלַעִילָא, מָאִי הִיא. סְכָלוֹת מְעַט. זַעִיר דְשִׁטּוּתָא
 אַחֲזִי וְגַלִּי יִקְרָא דְחֻכְמָתָא וְכְבוֹד דְּלַעִילָא, יִתִּיר
 מִכָּל אֲרֻחִין דְּעֵלְמָא.

כִּי־תִרְוֶן הָאֹר מִן הַחֹשֶׁךְ, תוֹעֵלְתָא דְנִהוּרָא לָא
 אֲתֵיָא (נ"א אֲתַחֲזִיא) אֵלָא מִן חֲשׁוּבָא. (וּלְעוֹלָם)

לשון הקודש

וְהֵינּוּ שְׂרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיוּ
 לְוֹמְדִים מִמֶּנּוּ הַחֲבֵרִים סוּדוֹת הַחֻכְמָה,
 הָיָה מְסַדֵּר לִפְנֵיהֶם פֶּרֶק שֶׁל דְּבָרֵי
 שְׁטוּת, כִּדִּי שֶׁתָּבֹא תוֹעֵלֶת לְחֻכְמָה
 בְּשִׁבְלוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (קהלת י') יָקָר
 מִחֻכְמָה וּמִכְבוֹד סְכָלוֹת מְעַט, מִשּׁוּם
 שֶׁהִיא הַתְּקוּן שֶׁל הַחֻכְמָה וְכְבוֹד
 הַחֻכְמָה. וְעַל זֶה כְּתוּב, וְלִבִּי נִוְהַג
 בְּחֻכְמָה וּלְאַחֲזוֹ בְּסְכָלוֹת.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יָקָר מִחֻכְמָה וּמִכְבוֹד,
 כְּלוּמַר, כְּבוֹד הַחֻכְמָה וְהַגּוֹי שֶׁלָּהּ וְהַיָּקָר
 שֶׁל הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעֲלָה מֶה הוּא? סְכָלוֹת
 מְעַט, מְעַט שֶׁל שְׁטוּת, מִרְאָה וּמַגֵּלָה אֶת
 כְּבוֹד הַחֻכְמָה וְהַכְּבוֹד שֶׁל מַעֲלָה יוֹתֵר
 מִכָּל דְּרָכֵי הָעוֹלָם.
 כִּי־תִרְוֶן הָאֹר מִן הַחֹשֶׁךְ, תוֹעֵלֶת הָאֹר

תִּקְוֶנָּה דְחִוּרָא מָאי הִיא. אוֹכְמָא, אֱלִמְלָא אוֹכְמָא
 לָא אֲשַׁתְמוּדַע חִוּרָא, וּבְגִין אוֹכְמָא, אִסְתְּלִיק
 חִוּרָא וְאִתִּיקַר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשָּׁל לְמַתּוֹק
 בְּמַר, דִּלָּא יָדַע אֵינֶשׁ טַעְמָא דְּמִתִּיקָא, עַד דְּטַעִים
 מְרִירָא, מָאן עָבִיד לְהֵאִי מְתִיקָא. הָוִי אוֹמַר הֵאִי
 מְרִירָא. וְהֵינֵנו דְּכַתִּיב, (קהלת ז) גַּם אֶת זֶה לְעוֹמֶת זֶה
 עָשָׂה הָאֱלֹהִים. וְכַתִּיב (דף מ"ז ע"א) (קהלת ז) טוֹב אֲשֶׁר
 תֵּאָחֲזוּ בָזֶה וְגַם מִזֶּה אֶל תֵּנַח יָדְךָ.

תִּיאָנָא בְּכַמָּה דְּרַגִּין אֶתְקַרֵּי בַר נָשׁ: אָדָם, גָּבַר,
 אֲנוּשׁ, אִישׁ. גְּדוֹל שְׁבָכְלָם
 אָדָם. (משום) דְּכַתִּיב, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם בְּצִלְמוֹ. וְכַתִּיב (בראשית ט) כִּי בְּצִלְם אֱלֹהִים
 עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וְלֹא כַתִּיב, גָּבַר, אֲנוּשׁ, אִישׁ.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי, וְהָא כַתִּיב (ויקרא א) אָדָם
 כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה. (ולא גָבַר, אֲנוּשׁ, אִישׁ) מָאן בָּעִי

לשון הקודש

לֹא בָאָה (נראית) אֶלָּא מִתּוֹךְ הַחֲשֻׁכָה. (ולעולם) תִּקְוֶנָּה הִלְבֵּן מֵהוּ? הַשָּׁחַר. אֱלִמְלָא
 הַשָּׁחַר לֹא נוֹדַע הִלְבֵּן, וּמִשּׁוּם הַשָּׁחַר
 מִתְעַלָּה הִלְבֵּן וּמִתִּיקַר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 מִשָּׁל לְמַתּוֹק בְּמַר, שְׁאִין יוֹדַע אִישׁ טַעַם
 הַמַּתּוֹק עַד שְׁטוּעַם אֶת הַמֶּר. מִי עוֹשֶׂה
 אֶת זֶה מַתּוֹק? הוּא אוֹמַר זֶה הַמֶּר. וְהֵינֵנו
 שְׁכַתּוּב (שם ז) גַּם אֶת זֶה לְעוֹמֶת זֶה עָשָׂה
 הָאֱלֹהִים. וְכַתּוּב טוֹב אֲשֶׁר תֵּאָחֲזוּ בָזֶה
 וְגַם מִזֶּה אֶל תֵּנַח יָדְךָ.
 שְׁנֵינֵנו, בְּכַמָּה דְּרַגּוֹת נִקְרָא בֶן אָדָם:
 אָדָם, גָּבַר, אֲנוּשׁ, אִישׁ. גְּדוֹל שְׁבָכְלָם
 אָדָם, (משום) שְׁכַתּוּב (בראשית א) וַיִּבְרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ. וְכַתּוּב (שם ט) כִּי
 בְּצִלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וְלֹא
 כַתּוּב גָּבַר, אֲנוּשׁ, אִישׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,

לְמִקְרָב קָרַבְנָא. מָאן דְּאִיהוּ חֲטָאָה וּכְתִיב אָדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק תָּא חַזִּי, קַיּוּמָא דְּעֵלְמָא דְּעֵלְאִין
וְתַתְּאִין, הוּא קָרַבְנָא. נִיחָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. וּמָאן אֲתַתְּחִי לְמִקְרָב קַמִּיהָ הָאִי נִיחָא, חַזִּי
אוֹמֵר הָאִי אָדָם, דִּי־קִירָא מִכְּלָא. אָמַר לִיה אִי הָכִי,
הָא כְּתִיב, אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהִיא
בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת. אָמַר לִיה, לְהָאִי בְּעִי
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַכָּאָה יִתִּיר מִכְּלָא, דְּמָאן
דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא עֲלָאָה דְּכֻלְהוּ, לָא לִיתִּיב הָכִי.

וּבְגִין כִּדְ כְּתִיב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַכְּהֵן. וּבָא לָא
כְּתִיב, אֵלָא וְהוּבָא, דְּכָל מָאן דְּחָמִי לִיה,
אֲתַתְּחִיב בִּיה לְאַקְרוּבִי קָמִי בְּתִנָּא, דִּדְיוֹקְנָא קְדִישָׁא
לָא לִיתִּיב הָכִי. וּכְתִיב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ

לשון הקודש

בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהִיא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע
צָרַעַת. אָמַר לוֹ, אֵת זֶה צָרִיד לְמַהֲרָא
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִהַכֵּל, שְׁמִי
שְׁהוּא בְּדַרְגָּא עֲלִיוֹנָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל כָּלָם, לָא
יֵשֵׁב כֶּךָ.

וּמִשּׁוּם כִּדְ כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל
הַכְּהֵן. וּבָא לָא כְּתוּב, אֵלָא וְהוּבָא. שְׁכָל
מִי שְׂרוּאָה אוֹתוֹ, מִתְּחִיב בּוֹ לְהַקְרִיבוֹ
לְפָנֵי הַכְּהֵן, שְׁהַדְמוֹת הַקְדוּשָׁה לָא תִשָּׁב

אִם כֶּךָ, וְהִרִי כְּתוּב (וּקְרָא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב
מִכֶּם קָרְבָן לַה'. מִי צָרִיד לְהַקְרִיב קָרְבָן?
מִי שְׁהוּא חוּטָא, וּכְתוּב אָדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בָּא רָאָה, קִיּוּם הָעוֹלָם
שֶׁל עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחִיבִים הוּא קָרְבָן,
הַנִּחַת שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִי רָאוּי
לְהַקְרִיב לְפָנָיו אֵת הַנִּחַת הַזֶּה? הֲוֵה
אוֹמֵר זֶה אָדָם, שְׂיִקֵּר מִן הַכֵּל. אָמַר לוֹ,
אִם כֶּךָ, הִנֵּה כְּתוּב, אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר

נָגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם
בְּהָרֹת וְגו', וְלֹא כְּתִיב בְּהוֹ וְהוּבָא.

אָמַר לִיה, וְהָא כְּתִיב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, (שמות
לב) כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, אֲמַאי לָא אֶקְרִי
אָדָם. אָמַר לִיה מִשּׁוּם דְּאֶקְרִי עֶבֶד לְמַלְכָּא,
דְּכְתִיב, (במדבר יב) לֹא בֶן עֶבְדִּי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה
עֶבְדִּי. וְאוֹף הָכִי אֶקְרִי אִישׁ לְגַבִּי אָדָם דְּלַעִילָא.
אָמַר לִיה אִי הָכִי, וְהָא כְּתִיב (שמות טו) יִי' אִישׁ
מְלַחְמָה, וְלֹא כְּתִיב אָדָם. אָמַר לִיה (תהלים כה) סוּד יִי'
לִירְאוֹ. אָמַר לִיה אִי הָכִי אֲנָא בִּינִיחוֹ (ס"א
יְתִיב) אֲתִיבוּ בְּכֻלָּא, וּבְאַתֵּר דָּא לָא זְכִינָא.

אָמַר לִיה זִיל לְרַבִּי אַבָּא, דְּאַנָּא אוֹלִיפְנָא מִנִּיה
עַל מְנַת דְּלֹא לְגַלְּתָא. אֲזִל לְגַבִּי דְּרַבִּי
אַבָּא, אֲשַׁבְּחִיה דְּהִזְה דְּרִישׁ וְאָמַר, אִימַתִּי אֶתְקַרִּי

לשון הקודש

כְּדִין וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ נָגַע
וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם
בְּהָרֹת וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בְּהִם וְהוּבָא.
אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ
מִשָּׁה, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לָמָּה לֹא נִקְרָא
אָדָם? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שְׁנִקְרָא עֶבֶד
לְמַלְךְ, שְׁכְּתוּב (שם) לֹא בֶן עֶבְדִּי מִשָּׁה.
(יהושע א) מִשָּׁה עֶבְדִּי. וְאוֹף כְּדִין נִקְרָא אִישׁ

כְּדִין וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בּוֹ נָגַע
וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם
בְּהָרֹת וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בְּהִם וְהוּבָא.
אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ
מִשָּׁה, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לָמָּה לֹא נִקְרָא
אָדָם? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שְׁנִקְרָא עֶבֶד
לְמַלְךְ, שְׁכְּתוּב (שם) לֹא בֶן עֶבְדִּי מִשָּׁה.
(יהושע א) מִשָּׁה עֶבְדִּי. וְאוֹף כְּדִין נִקְרָא אִישׁ

רַבִּי אַבָּא, מִצָּא אוֹתוֹ שְׁהִיה דּוֹרֶשׁ

שְׁלִימוֹתָא דְלַעֲיָלָא (נ"א דְכָלָא), בַּד יְתִיב קְדָשָׁא בְרִיד
 הוּא בְּבוֹרְסִיָּא. וְעַד דְּלֹא יְתִיב בְּבוֹרְסִיָּא, לֹא
 אֲשַׁתְּבַח שְׁלִימוֹתָא. דְּכְתִיב, (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת
 הַכֶּסֶּא דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה, מִשְׁמַע
 דְּכְתִיב אָדָם, דְּהוּא כָּלָלָא, וְשְׁלִימוֹתָא דְכָלָא. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, בְּרִיד רַחֲמָנָא דְאֲשַׁכְּחִית לָךְ בְּהָא.
 אָמַר לִיה אִי הָכִי הָא כְּתִיב (שמות טו) יִי' אִישׁ
 מְלַחֲמָה, וְלֹא כְּתִיב אָדָם. אָמַר לִיה יָאוֹת שְׁאֵלָתָ.

תָּא חַזִּי, הָתָם לֹא אֲשַׁתְּבַח שְׁלִימוֹתָא דְכָלָא,
 וּבְגִינִי בַּד אַקְרִי אִישׁ. אָכֵל הָכָא, שְׁלִימוֹתָא
 דְכָלָא, וּכְלָלָא דְכָלָא, בְּגִין בַּד אַקְרִי אָדָם. קֶאֱרִי
 עָלֶיהָ (תהלים קיט) טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב וּכְסָף.

תָּו אָמַר לִיה, כְּתִיב (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה, וְלֹא
 כְּתִיב אִישׁ וּבְהֵמָה. אָמַר לִיה וְלֹא.

לשון הקודש

לו, אם כן, הרי כתוב ה' איש מלחמה,
 ולא כתוב אדם. אמר לו, יפה שאלת.
 בא ראה, שם לא נמצאת שלמות של
 הכל, ומשום כן נקרא איש. אבל כאן
 שלמות הכל והכלל של הכל, משום כן
 נקרא אדם. קרא עליו, (תהלים קיט) טוב לי
 תורת פיך מאלפי זהב וכסף.
 עוד אמר לו, כתוב (שם לו) אדם ובהמה,

ואומר: מתי נקראת שלמות של מעלה
 (של הכל)? בשיושב הקדוש ברוך הוא
 בכסא, ועד שלא יושב בכסא, לא
 נמצאת שלמות, שכתוב (יחזקאל א) ועל
 דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו
 מלמעלה. משמע שכתוב אדם, שהוא
 הכלל ושלמות הכל. אמר רבי יהודה,
 ברוך הרחמן שמצאתי אותך בזה. אמר

וְהִכְתִּיב (שמות יא) לְמֵאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אֲבָל מִה
 דְּכָתִיב אָדָם וּבְהֵמָה, בְּמָה דְּכָתִיב, (מלכים א, ה) מִן
 הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבָּנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יוֹצֵא בְּקִיר.
 אוֹרְחִיהָ דְּקָרָא הוּא, דְּנָקִיט עֲלָא מִכְּלָהּ, וְנִמְיָד
 מִכְּלָהּ. אוֹף הָכָא עֲלָא דְכָלָא, אָדָם, וְנִמְיָד
 מִכְּלָא בְּהֵמָה.

אֲמַר לִיה וְהָא כְּתִיב (בראשית ב) וְאָדָם אֵין לַעֲבוֹד
 אֶת הָאֲדָמָה. אֲמַר לִיה, תָּא חֲזִי, דְּכָל
 מַה דִּי בְּעֲלָמָא לָא תְּחִי אֶלָּא בְּגִינִיה דְּאָדָם,
 וּכְלָהּ בְּגִינִיה מִתְקַיְמִי, וְלָא אֶתְחִיאוּ בְּעֲלָמָא,
 וּכְלָהּ אֶתְעַכְּבוּ עַד דִּיִּיתִי תְּהוּא דְּאֶקְרִי אָדָם.
 הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (בראשית ב) וְכָל שִׁית הַשָּׂדֶה טָרֵם
 יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְגו'. טָרֵם: עַד לָא, כְּתִרְגוּמוֹ. מִשּׁוּם
 דְּדִיּוֹקְנָא עֲלָא לָא אֶתְחִי, הָדָא הוּא דְּכָתִיב

לשון הקודש

אֲמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (בראשית ב) וְאָדָם אֵין
 לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה. אֲמַר לוֹ, בָּא וּרְאֵה
 שְׂכָל מַה שְּׁבַע עוֹלָם אֵינוֹ אֶלָּא בְּשָׁבִיל
 הָאָדָם, וְכָלם בְּגִלְלוֹ מִתְקַיְמִים וְלָא
 גִּרְאִים בְּעוֹלָם, וְכָלם הִתְעַכְּבוּ עַד שְׁבִיבָא
 אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא אָדָם. זֶהוּ שְׂכָתוּב (שם) וְכָל
 שִׁית הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ וְגו'. טָרֵם:
 עַד שְׁלָא, כְּתִרְגוּמוֹ. מִשּׁוּם שְׁלָא גִרְאָתָהּ

וְלָא כְּתוּב אִישׁ וּבְהֵמָה. אֲמַר לוֹ, וְלָא?
 וְהָרִי כְּתוּב (שמות יא) לְמֵאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה.
 אֲבָל מַה שְּׂכָתוּב אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ
 שְׂכָתוּב (מלכים א-ה) מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבָּנוֹן
 עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יוֹצֵא בְּקִיר. דִּרְךְ הַכְּתוּב
 הוּא, שְׁלֹקְתָּ הָעֲלִיּוֹן מִכָּלם וְהִנְמוּדָּם
 מִכָּלם. אִף כָּאֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכָּל – אָדָם,
 וְהִנְמוּדָּם מִהַכָּל – בְּהֵמָה.

וְאָדָם אֵין, כְּלוּמַר, כְּלָהוּ אֶתְעַבְבוּ בְּגִיגִיה דְּהָא
דִּיּוֹקְנָא, עַד דְּאֶתְחַזִּי.

וּבְגִין כֶּךָ לֹא אֶתְחַזִּי (נ"א אֶתְבְּרִי) הָאִי דִּיּוֹקְנָא, אֶלָּא
בְּדִיּוֹקְנָא דְּאֶתְחַזִּי לִיה, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם
מָלְא. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, דְּאִיהוּ שְׁלִימוּתָא דְּכָלָא,
וּכְלָלָא דְּכָלָא.

תַּאנָּא, בְּשֵׁשׁ נִבְרָא אָדָם, בְּשַׁעָה שְׁנַשְׁלָם
הַכֶּסֶּא. וְנִקְרָא כֶּסֶּא, דְּכְתִיב, (מלכים א,
י) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶּא. וּלְפִיכָךְ נִבְרָא הָאָדָם בְּשֵׁשׁ,
שֶׁהוּא רָאוּי לֵישֵׁב עַל הַכֶּסֶּא. וְתַאנָּא בִּיּוֹן דְּנִבְרָא
אָדָם אֶתְתַּקֵּן כָּלָא, וְכָל מָה דְּלַעִילָא וְתַתָּא, וְכָלָא
אֶתְכַּלִּיל בְּאָדָם.

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנִיָּהֶם
פְּנֵי אָדָם, כְּלָלָא דְּכָלָא, וְכָלָא כְּלִילָן בְּהָאִי

לשון הקודש

לְמַדְנֻוּ, בְּשֵׁשׁ נִבְרָא אָדָם, בְּשַׁעָה
שְׁנַשְׁלָם הַכֶּסֶּא. וְנִקְרָא כֶּסֶּא, שְׁכִתּוּב
(מלכים-א י) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶּא. וּלְפִיכָךְ
נִבְרָא הָאָדָם בְּשֵׁשׁ, שֶׁהוּא רָאוּי לֵישֵׁב
עַל הַכֶּסֶּא. וְלְמַדְנֻוּ, בִּיּוֹן שְׁנִבְרָא אָדָם,
הַכֹּל הִתְתַּקֵּן, וְכָל מָה שְׁלִמְעָלָה וְלִמְטָה,
וְהַכֹּל נִכְלָל בְּאָדָם.

שְׁנִינֻוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (יחזקאל א)

הַדַּמּוֹת הָעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁכִתּוּב וְאָדָם אֵין.
כְּלוּמַר, כְּלָם הִתְעַבְבוּ בְּשִׁבְלִיהָ שֶׁל
הַדַּמּוֹת הַזֹּאת עַד שֶׁנִּרְאָתָה.

וּמִשּׁוּם כֶּךָ לֹא נִרְאָתָה (נִבְרָא) הַדַּמּוֹת הַזֹּו
אֶלָּא בְּדַמּוֹת שְׁרָאוּיָהּ לָהּ. זֶהוּ שְׁכִתּוּב
(שם) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם
מָלְא, כְּמוֹ שֶׁבִּארְנֹו, שֶׁהוּא שְׁלִמּוֹת הַכֹּל
וְהַכֹּל שֶׁל הַכֹּל.

דְּיוֹקְנָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְהָא כְּתִיב (יחזקאל א) וּפָנֵי
 אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם, וּפָנֵי שׁוֹר (דף מ"ח
 ע"ב) מִהַשְׁמָאֵל לְאַרְבַּעַתָּן, אָמַר לִיה כֹּלָא אִפִּי אָדָם
 הוּו, וּבְהֵהוּא דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, אֶתְחַזִּין כָּל גְּזוּזִין וְכָל
 דְּיוֹקְנִין. כְּמַה דְּתַנִּין אֲנָפִי אֲנָפִי נִשְׂרָא, לָא דְּהוּא
 נִשְׂרָא, אֵלָא דְּאֶתְחַזִּי בְּדְיוֹקְנָא דְּאָדָם, מַשּׁוּם דְּכָלִּיל
 כָּל גְּזוּזִין וְכָל דְּיוֹקְנִין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תָּא חַזִּי, כָּל מָאן דְּאִיהוּ תַּחֲתֵּי
 שׁוּלְטָנִי דְּאָדָם, אֶתְקַרֵּי אִישׁ. מַשּׁוּם
 דְּאֶתְתַּקֵּן בְּגִזְזָא דְּאָדָם, מִדְּרָגָא אַחְרָא דְּהוּא בֵּיה
 בְּקַדְמִיתָא. דְּתַנִּי בְּרִזָּא עֲלָאָה בְּסַפְרָא דְּצַנִּיעוּתָא,
 כִּד אֶתְבְּרִי אָדָם, נָחַת בְּדְיוֹקְנָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה,
 וְנִחְתָּו עַמִּיָּה תִּרִין רוּחִין, מִתִּירִין סְטִירִין, מִיִּמִּנָּא
 וּמִשְׁמָאֵלָא, כֹּלָלָא דְּאָדָם. וְרוּחָא דִּיִּמִּנָּא, אֶתְקַרֵּי

לשון הקודש

הַגִּזְזִים וְכָל הַדְּמִיּוֹת.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בָּא רָאָה, כָּל מִי שֶׁהוּא
 תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, נִקְרָא אִישׁ,
 מַשּׁוּם שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּגִזְזוֹ שֶׁל אָדָם מִדְּרָגָה
 אַחֲרֵת שֶׁהִיָּתָה לוֹ בְּרִאשׁוֹנָה. שְׁלֹמְדָנוּ
 בְּסוּד עֲלִיזוֹן בְּסַפְרָא דְּצַנִּיעוּתָא, כְּשֶׁנִּבְרָא
 אָדָם, יָרַד בְּדְמוּת קְדוּשָׁה עֲלִיזָה, וְיָרְדוּ
 עִמּוֹ שְׁתֵּי רוּחֹת מַשְׁנֵי צַדִּיקִים, מְלִמִּין
 וּמִשְׁמָאֵל, הַכֹּלֵל שֶׁל אָדָם. וְהָרוּחַ שֶׁל

וְדְמוּת פְּנִיָּהֶם פָּנֵי אָדָם, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
 וְהַכֹּל כֹּלִלִים בְּדְמוּת הַזֹּאת. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, וְהָרִי כְּתוּב וּפָנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין
 לְאַרְבַּעַתָּם וּפָנֵי שׁוֹר מִהַשְׁמָאֵל
 לְאַרְבַּעַתָּן? אָמַר לוֹ, הַכֹּל הָיוּ פָּנֵי אָדָם,
 וּבְאוֹתָהּ דְּמוּת שֶׁל אָדָם נִרְאִים כָּל
 הַגִּזְזִים וְכָל הַדְּמִיּוֹת. כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינּוּ, פָּנֵי
 פָּנֵי נִשְׂרָא, לֹא שֶׁהוּא נִשְׂרָא, אֵלָא שְׁנִרְאָה
 בְּדְמוּת שֶׁל אָדָם, מַשּׁוּם שֶׁכֹּלֵל אֶת כָּל

נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא, דְּכָתִיב, (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו
נִשְׁמַת חַיִּים. וְרוּחָא דְשָׁמְאָלָא, אֶתְקַרֵּי נֶפֶשׁ חַיָּה,
וְהָיָה אָזִיל וְנָחִית מֵעִילָא לְתַתָּא, וְלֹא אֶתִּישְׁבָּא
בְּהָדִי אַחֲרָא.

כִּד הָיָה עֵיִל שְׁבִתָּא, וְהָיָה חֵב אָדָם, אֶתְעֵבִידוּ (נ"א
אֶתְנַגִּידוּ) מִתְּהוּא רֹחָא שְׁמְאָלָא, בְּרִיין מִתְּפִשְׁטֹן
בְּעֵלְמָא, וְלֹא אֶסְתֵּימוּ גּוּפָא דְלֵהוּן. וְאֶתְחַבְּרוּ
בְּהָאֵי גּוּפָא דְאָדָם, בְּדְכוּרָא וְנוֹקְבָא, וְאֶתִּילִידוּ
בְּעֵלְמָא. וְאֵלִין אֶקְרוּן נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. תָּנָא, עֲלֵאִין
מִנֵּיהוּ דְלֹא אֶתְדַבְּקוּ לְתַתָּא, וְתִלְיִין בְּאַוִּירָא,
וְשִׁמְעִין מַה דְשִׁמְעִין מִלְּעִילָא. וּמִנֵּיהוּ יִדְעִין אֵינוֹן
אַחֲרָנִין לְתַתָּא.

תָּנָא, מִן בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, נִפְקִין תְּלַת מְאָה
וְעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ נִיצוּצֵי, מִתְּנַלְפִין וּמִתְאַחֲדִין
בְּחֻדָּא מִסְטָרָא דְגְבוּרָה, דְאֶקְרוּן גְּבוּרוֹת, (ס"א

לשון הקודש

וְהִתְחַבְּרוּ עִם גּוּף הָאָדָם הַזֶּה, עִם זָכָר
וְנִקְבָּה, וְנוֹלְדוּ בְּעוֹלָם. וְאֵלּוּ נִקְרָאִים נִגְעֵי
בְּנֵי אָדָם. לְמַדְנֹה, הָעֲלִיוֹנִים מֵהֶם שְׁלֹא
נִדְבְּקוּ לְמִטָּה וּתְלוּיִים בְּאוֹיֵר, וְשׁוֹמְעִים
מַה שֶּׁשׁוֹמְעִים מִלְּמַעְלָה, וּמֵהֶם יוֹדְעִים
אוֹתָם הָאַחֲרִים לְמִטָּה.

לְמַדְנֹה, מִהַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה יוֹצֵאִים שְׁלֹשׁ
מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה נִיצוּצוֹת, חֲקוּקִים

הַיְמִין נִקְרָאִים נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה, שְׁכָנוֹב
(בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים. וְהָרוּחַ
שֶׁל הַשְּׁמָאֵל נִקְרָאִים נֶפֶשׁ חַיָּה, וְהָיְתָה
הוֹלֶכֶת וְיוֹרֶדֶת מִמַּעַלָּה לְמִטָּה, וְלֹא
מִתְיֻשְׁבֶּת עִם הָאַחֲרִת.

בְּאִשְׁרֵי נִכְסָה הַשְּׁבִת וְאָדָם הָיָה חוּטָא,
נִעֲשׂוּ (נִשְׁפָּעוּ) מֵאוֹתָהּ רוּחַ הַשְּׁמָאֵל בְּרִיּוֹת
שְׁמֵתִפְשׁוּת בְּעוֹלָם, וְנוֹפֵם לֹא הִסְתֵּיב,

וּמִתְלַבֶּדֶן) בַּחֲדָא, וְאֶתְעֵבִידוּ חַד. (גופא) וְכַד עֵיילין אֵלֶּיךָ
בְּגוּפָא, אֶקְרִי אִישׁ. (ס"א וְלֹא אִישׁ דָּא) דָּא דְתַנִּינָן אִישׁ
תָּם וַיֵּשֶׁר אִישׁ צַדִּיק, וְאִישׁ דְּהֶבֶא, אִישׁ מְלַחֲמָה
כְּתִיב, וְכָלֹא סָלִיק דִּינָא, וְכָלֹא חֲדָא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אֲמַאי. לָא חָזָה בִּידֵיהּ (דְּרַבִּי יִצְחָק). אֲתוּ שְׂאִילוֹ
קָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֹון, תּוּ קְשִׁיָּא, דְּהָא
תַּנִּינָן כְּתִיב (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ
לִקְחָהּ זֹאת, וְתַנִּינָן מָאן אִישׁ דָּא חֶסֶד, וְהֶבֶא
אֲמַרִיתוּ דְּהוּא דִּינָא.

אֵלֶּא הָכִי תֵּאנָא, כָּלֹא הוּא בְּחַד מִתְקַלָּא סְלָקָא,
וְכָלֹא חַד. וּמִשּׁוּם דְּדִינִי תַתְּאִי
מִתְאַחֲדֶן (נ"א וּמִתְלַבֶּדֶן) וּמִתְחַבְּרֶן בְּשַׁעְרֵי דְהָאִי. אֶקְרִי
הוּא דִּינָא קְשִׁיָּא, וְכַד אֶתְעֵבֶר מִיָּה שַׁעְרָא
דְּרִישָׁא, אֶתְבָּסֵם, וְדִינִין דְּלִתְתָּא לָא אֶזְדַּמְנוּ. וּבְגִין

לשון הקודש

שְׁכַתוּב, (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי
מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת. וְשִׁנִּינוּ, מִי זֶה אִישׁ
חֶסֶד, וְכָאן אֲמַרְתֶּם שֶׁהוּא דִּין?
אֵלֶּא כִּד לְמַדְנָה, הַכֹּל הוּא בְּמִשְׁקַל אֶחָד
עוֹלָה, וְהַכֹּל אֶחָד. וּמִשּׁוּם שֶׁהַדִּינִים
הַתְּחִלּוֹתֵיהֶם אֶחָדִים (וּמִתְלַבֶּדִים) וּמִחֲבָרִים
בְּשַׁעְרוֹתָיו שֶׁל זֶה, הוּא נִקְרָא חֶדֶן
הַקֶּשֶׁה, וּבְשַׁעְרוֹת מִמֶּנּוּ הַשַּׁעַר שֶׁל הָרֹאשׁ
– נִמְתָּק, וְהַדִּינִים שֶׁל מִטָּה לֹא מְזַדְמָנִים,

וְאֶחָדִים יֶחֶד מִצַּד הַגְּבוּרָה, שְׁנִקְרָאִים
גְּבוּרוֹת, (וּמִתְלַבֶּדִים) יֶחֶד וְנַעֲשִׂיו אֶחָד (גוף).
וּבְשַׁאֲלָה נִכְנָסִים לְגוֹף, הוּא נִקְרָא אִישׁ.
(וְלֹא אִישׁ זֶה) זֶה שְׁשִׁנִּינוּ, אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר אִישׁ
צַדִּיק. וְהָאִישׁ שֶׁל כָּאן, כְּתוּב אִישׁ
מְלַחֲמָה, שֶׁהַכֹּל עוֹלָה דִּין, וְהַכֹּל אֶחָד.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה? לֹא הָיָה בִּידּוֹ (שֶׁל
רַבִּי יִצְחָק)? כָּאוּ שְׂאִילוֹ לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
אָמַר לָהֶם, עוֹד קֶשֶׁה, שֶׁהָרִי שִׁנִּינוּ

כָּךְ אֶקְרִי טָהוֹר. דִּלָּא אֶקְרִי טָהוֹר, אֶלָּא כִּד נָפִיק
מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא, וְכִד נָפִיק מִן מִסְאָבָא, אֶקְרִי
טָהוֹר. דְּכִתִּיב, (איוב יד) מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטְּמֵא. מִטְּמֵא
וְדָאִי, וְהָבֵא כְּתִיב, וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קִרְחַת
הוּא טָהוֹר הוּא.

וְתָא חַזִּי, בְּרִישָׁא דְהָאִי אִישׁ, בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא.
וּבְגִין כָּךְ גּוֹלְגֻלְתָּא דְרִישָׁא דְהָאִי, סוּמְקָא
כֻּלָּא כּוּוּרְדָּא, וְשַׁעְרֵי סוּמְקֵי בְּגוֹ סוּמְקֵי, וְתַלְיִין
מִנִּיהּ כְּתָרִין תַּתְּאִין דְּלִתְתָּא, דְּמַתְּעֵרִין דִּינִין
בְּעֻלְמָא. וְכִד אֶתְעֵבֵר מִנִּיהּ שַׁעְרָא וְאֶתְגְּלִישׁ, מִחֶסֶד
עֲלָאָה אֶתְבָּסֵּם כֻּלָּא, וְאֶתְקְרִי טָהוֹר עַל שְׁמִיָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי אֶתְקְרִי עַל שְׁמִיָּה, קְדוּשׁ
אֶתְקְרִי, וְלֹא טָהוֹר. אָמַר לִיהּ לָאוּ הָכִי,
דְּקְדוּשׁ לֹא אֶתְקְרִי אֶלָּא כִּד תַּלִּי שַׁעְרָא.

לשון הקודש

אֲדָמָה כְּלָה כְּשׁוֹשְׁנָה, וְהַשְׁעָרוֹת אֲדָמוֹת
בְּתוֹךְ אֲדָמוֹת, וְתַלְוִיִּים מִמֶּנּוּ כְּתָרִים
תַּחְתּוֹנִים שְׁלֻמְטָה שְׁמַעוּרִים דִּינִים
בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשַּׁעַר וְנִגְלֵשׁ,
מִהַחֲסֵד הָעֲלִיִּין הַכֹּל נִמְתָּק, וְנִקְרָא טָהוֹר
עַל שְׁמוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם נִקְרָא עַל שְׁמוֹ –
קְדוּשׁ נִקְרָא וְלֹא טָהוֹר? אָמַר לוֹ, לֹא

וּמִשּׁוּם כָּךְ נִקְרָא טָהוֹר. שְׁלֹא נִקְרָא
טָהוֹר, אֶלָּא כְּשִׁיּוּצָא מַצֵּד הַטְּמֵאָה,
וּכְשִׁיּוּצָא מַצֵּד הַטְּמֵאָה נִקְרָא טָהוֹר,
שְׁכַתוֹב (איוב יד) מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטְּמֵא.
מִטְּמֵא וְדָאִי, וְכֵאֵן כְּתוּב וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט
רֹאשׁוֹ קִרְחַת הוּא טָהוֹר הוּא.

וְכֵא רָאָה, בְּרֹאשׁ הָאִישׁ הָזֶה נִצּוּץ
הַקִּשּׁוּף, וּמִשּׁוּם כָּךְ גִּלְגֻּלְתָּא הָרֹאשׁ שֶׁל זֶה

דְּקָדוֹשָׁה בְּשַׁעֲרָא תָּלִי, דְּכַתִּיב, (במדבר ו) קָדוֹשׁ יְהִיָּה
גִּדְּל פְּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ. וְהָאִי אֶקְרִי מָחֹר, מִסְטָרָא
דְּתַלְיִין לְתַתָּא מִנִּיה, וּבְגִינִי כִּד אֶתְעַבֵּר מִנִּיה
שַׁעֲרָא, וְאֶתְדַּכֵּיא.

וְתָא חָזִי כָּל מָאן דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּדִינָא, וְדִינִין
מִתְאַחֲדִין בֵּיה, לָא אֶתְדַּכֵּי, עַד דְּאֶתְעַבֵּר
מִנִּיה שַׁעֲרָא, וּמִדְּאֶתְעַבֵּר מִנִּיה שַׁעֲרָא אֶתְדַּכֵּי. וְאִי
תִּימָא אָדָם. לָאו הָכִי, דְּהָא הוּא שְׁלִימוּתָא דְּכָלָא,
וְרַחֲמֵי אֶשְׁתַּבַּחוּ בֵּיה. בְּגִין כִּד לָאו הָכִי דְּכָלְהוּ
קָדוֹשָׁאן וְקַדִּישִׁין אֶתְיַחֲדוּ בֵּיה. אֲבָל הָאִי, הוּא
דִּינָא, וְדִינִי אֶתְאַחֲדִין בֵּיה, לָא אֶתְבָּסֵם עַד
דְּאֶתְעַבֵּר מִנִּיה שַׁעֲרָא.

תָּא חָזִי, דְּהָא לִיּוֹאִי דְּאָתוּ מִהָאִי סְטָרָא דְּדִינָא,
לָא מִתְדַּכָּאן עַד דְּאֶתְעַבֵּרוּ מִנְהוֹן שַׁעֲרָא,

לשון הקודש

שְׁעוּבָר מִמְּנוּ הַשְּׁעַר. וּמִשְׁעוּבָר מִמְּנוּ
הַשְּׁעַר, נִמְתָּר. וְאִם תֹּאמַר אָדָם – לָא
כִּד, שְׁתַּרְי הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְנִמְצָאִים
בּוּ רַחֲמִים. מִשּׁוֹם כִּד לָא כִּד, שְׁכָל
הַקִּדְשוֹת וְהַקְדוּשִׁים הַתִּיַּחֲדוּ בּוּ. אֲבָל זֶה
– הוּא דִּין, וְהַדִּינִים אֲחוּזִים בּוּ, לָא נִמְתָּק
עַד שְׁעוּבָר מִמְּנוּ הַשְּׁעַר.

בֹּא רֵאחַ, שְׁתַּרְי תְּלִימִים שְׂבָאוּ מִצַּד הַדִּין

כִּד, שְׁקָדוֹשׁ לָא נִקְרָא אֱלֹא כְּשֶׁהַשְּׁעַר
תְּלִי, שְׁהַקְדָּשָׁה תְּלִיזָה בְּשַׁעַר, שְׁכַתּוּב
(במדבר ו) קָדוֹשׁ יְהִיָּה גִּדְּל פְּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ.
וְזֶה נִקְרָא מָחֹר, מִהֲצַד שְׁתִּלְוִיִּים לְמִטָּה
מִמְּנוּ. וּמִשּׁוֹם כִּד עוֹבֵר מִמְּנוּ הַשְּׁעַר
וְנִמְתָּר.

וְבֹא רֵאחַ, כָּל מִי שֶׁהוּא מִצַּד הַדִּין
וְהַדִּינִים נִאֲחוּזִים בּוּ, לָא נִמְתָּר, עַד

דְּכַתִּיב, (במדבר ח) וְכֹה תַעֲשֶׂה לָּהֶם לְטַהֲרֵם הַזֶּה
עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְגו'.

וּבִגִּין דִּיתְבַּסְמוּן יִתִּיר, בְּעֵי כִּהְנָא דְאַתָּא מִסְטָרָא
דְּחֶסֶד עֲלָאָה, לְאַרְמָא לֹון, דְּכַתִּיב, (במדבר ח) וְהִנִּיף
אַהֲרֹן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יי'. כְּמַה דְּאִיהוּ
לְהֵאֵי אִישׁ דְּלַעִילָא, דְּכִד בְּעֵי לְאַתְבַּסְמָא (דף מ"ח ט
ע"א) יִתִּיר, אֶתְנַלְיָא בֵּיה חֶסֶד עֲלָאָה, וְאַתְבַּסְמָא.

וּמִבְּסָם הוּא, לְתַתָּא.

וְהֵאֵי אִישׁ בְּכָלֵל דְּאָדָם הוּא. וְכִד בְּעֵי קֳדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַנְחָא קֶרְבָּא, בְּהֵאֵי אִישׁ אֲנַח
בְּהוּ קֶרְבָּא, דְּכַתִּיב (שמות טו) יי' אִישׁ מִלְחָמָה, בְּהֵאֵי
אִישׁ מִמָּשׁ. וְלֹא אֲנַח בְּהוּ קֶרְבָּא, עַד דְּאֶעְכָּר לִיה
שַׁעְרָא דְּרִישָׁא, בְּגִין דִּישְׁתַּלְשְׁלוֹן מַשְׁלִשְׁוֹלִיחוֹן,
וְיִתְבְּרוֹן כָּל אֵינֹון בְּתָרִין דְּמִתְאַחֲדֵן בְּשַׁעְרֵי. הָדָא

לשון הקודש

וממתיק הוא לַמָּטָה.
וְהָאִישׁ הַזֶּה הוּא בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם,
וּבְשִׁרְוֹצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִלָּחֵם
בְּקֶרֶב, בְּאִישׁ הַזֶּה הוּא נִלָּחֵם בָּהֶם
בְּקֶרֶב, שְׂכָתוֹב (שמות יז) ה' אִישׁ מִלְחָמָה,
בְּאִישׁ הַזֶּה מִמָּשׁ. וְלֹא נִלָּחֵם בָּהֶם בְּקֶרֶב,
עַד שְׁעוֹבֵר לֹו שַׁעַר הָרֹאשׁ, כְּדִי
שִׁישְׁתַּלְשְׁלוּ מִהִשְׁתַּלְשְׁלוֹתָם, וְיִשְׁבְּרוּ כָּל
אוֹתָם הַכְּתָרִים הָאֲחוּזִים בְּשַׁעְרוֹת. וְהוּ

הַזֶּה לֹא נִמְהָרִים עַד שְׁעוֹבֵר מֵהֶם הַשַּׁעַר,
שְׂכָתוֹב (שם ח) וְכֹה תַעֲשֶׂה לָּהֶם לְטַהֲרֵם
הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל
כָּל בְּשָׂרָם וְגו'. וְכִדִּי שִׁימְתְּקוּ יוֹתֵר, צְרִיךְ
הַכְּהֵן, שֶׁהוּא מַצֵּד הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן, לְהָרִים
אוֹתָם, שְׂכָתוֹב וְהִנִּיף אַהֲרֹן אֶת הַלְוִיִּם
תְּנוּפָה לִפְנֵי ה'. כְּמוֹ שֶׁהוּא לְאִישׁ הַזֶּה
שְׁלַמְעֵלָה, שְׂכָאֲשֶׁר רוּצָה לְהִתְמַתֵּק
יוֹתֵר, מִתְנַלָּה בּוֹ חֶסֶד עֲלִיּוֹן, וְנִמְתְּק.

הוא דכתיב, (ישעיה ז) ביום ההוא יגלח יי' וגו'. בעברי נהר במלך אשור את הראש ושער הרגלים וגם את הזקן תספה.

תאנא, וכה תעשה להם לטהרם. מאי וכה. בגוונא דלעילא, הנה עליהם מי חטאת, שיוירי טלא דבדולחא חבא מי חטאת, דאינון שיוירי טלא. לזמנא דאתי כתיב, (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים מהורים. וכבסו בגדיהם, בגוונא דלעילא, דתקונוי דהאי איש אתסחן בחסד עלאה ואתרפי מכלא.

ותנינן, אמאי כתיב בתער ולא במספרים. אלא משום דיתעבר שער א בשרשוי, ויתעברון מניה דינין תתאין משולשליהון. ולזמנא דיתפשרון עוברין לתתא, זמין קדשא בריך הוא שער דא לאעברא ליה, ולמגלישיה בגין דלא

לשון הקודש

מהורים. וכבסו בגדיהם, כמו שלמעלה, שתקוני האיש הנה רוחצים בחסד עליון, ונטהר מן הכל.

ושנינו, למה כתוב בתער, ולא במספרים? אלא, משום שיעבר השער בשרשו ויעברו ממנו הדינים התחתונים מהשתלשלותם. ובזמן שיכשרו המעשים למטה, עתיד הקדוש ברוך

שכתוב (ישעיה ז) ביום ההוא יגלח ה' וגו', בעברי נהר במלך אשור את הראש ושער הרגלים וגם את הזקן תספה.

למדנו, וכה תעשה להם לטהרם. מה זה וכה? כמו שלמעלה, הנה עליהם מי חטאת, שיוירי הטל של הבדולח כאן מי חטאת, שהם שיוירי הטל. לעתיד לבא כתוב, (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים

יִצְמַח וַיִּרְבֶּה, דְּכֹתִיב כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, רַב מִכָּל לִיּוֹאֵי, קִרְחָ הוּא, דְּעֵבְדִּיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַתָּא, בְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא, וְקִרְיִיהּ קִרְחָ. אִימָתִי. בְּשַׁעֲתָא דְגָלִישׁ בְּגִינִיהּ לְהֵאֵי אִישׁ, דְּכֹתִיב קִרְחָ הוּא.

וְכֵד חָמָא קִרְחָ רִישִׁיהּ בְּלֹא שַׁעְרָא, וְחָמָא לְאַהֲרֹן מִתְקַשְׁט בְּקִשּׁוּמֵי מַלְכִין, אֶתְנַלְזֵל בְּעִינִיהּ וְקִנָּא לְאַהֲרֹן. אָמַר לִיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָנָּא עֲבָדִית לָךְ בְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא, לָא בָּעָאת לְאַעֲלָאָה בְּעֶלְאִין, חוּת לְתַתָּא וַחֲוֵי בְּתַתָּאִין. דְּכֹתִיב, (במדבר טז) וַיֵּרְדּוּ חַיִּים שְׂאוֹלָה. מָאי אִיהוּ שְׂאוֹל. גִּיהֶנֶם. דְּתַמָּן צוֹנְחִין חַיִּיבִין, וְלִית מָאן דְּמַרְחֵמִי עֲלֵיהוּ. וְזַמְינִין אִינוֹן לְאַחֲיָא וּלְאַעֲלָא, כֵּד יתַּעַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

לשון הקודש

וְרָאָה אֶת אַהֲרֹן מִתְקַשְׁט בְּקִשּׁוּמֵי מַלְכִים, הִנְדַּלְזֵל בְּעִינֵיו וְקִנָּא לְאַהֲרֹן. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי עֲשִׂיתִי אוֹתְךָ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעָלָה, לֹא רָצִיתָ לַעֲלוֹת לְעִלְיוֹנִים, רַד לְמַטָּה וְתִהְיֶה בְּתַתְּוֹנִים. שְׁכָתוֹב (במדבר טז) וַיֵּרְדּוּ חַיִּים שְׂאוֹלָה. מֵהוּ הַשְּׂאוֹל? גִּיהֶנֶם, שְׁשָׁם צוֹנְחִים הָרָשָׁעִים, וְאִין מִי שְׁמַרְחֵמִים עֲלֵיהֶם. וְעַתִּידִים הֵם לְחַיּוֹת וּלְעֲלוֹת בְּשִׁיעוֹרֵר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

הוּא לְהַעֲבִיר לוֹ אֶת הַשַּׁעַר הַזֶּה וּלְגַלְחַת אוֹתוֹ, כִּדִּי שְׁלֹא יִצְמַח וַיִּרְבֶּה, שְׁכָתוֹב כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, גְּדוֹל מִכָּל הַלּוּיִם הָיָה קִרְחָ, שַׁעֲשָׂה אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעָלָה, וְקָרָא לוֹ קִרְחָ. מָתִי? בְּשַׁעֲהּ שְׁגִלַח בְּשִׁבִּילוֹ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, שְׁכָתוֹב קִרְחָ הוּא.

וּבְשִׁרְרָאָה קִרְחָ אֶת רֹאשׁוֹ כְּלִי שַׁעַר

לְעַמִּיהָ, וּלְאַחֲיָא לָהּ. וּבְתִיב, (שמואל א, ב) יִי' מִמִּית
וּמַחֲיָה מוֹרִיד שָׁאוּל וַיַּעַל.

וְאַם מִפֶּאת פָּנָיו יִמְרֹט רֹאשׁוֹ. (ויקרא יג) תָּאנָא, אִית
פָּנִים וְאִית פָּנִים, וּמֵאן פָּנִים הִלְלוּ. אֲלִין
אֵינוֹן דְּאֶקְרוֹן פָּנִים שֶׁל זַעַם. וְכָל אֲלִין דְּתַלְיִין
מֵאֵינוֹן פָּנִים חֲצִיפִין, בְּלָחוּ תְקִיפִין. בְּלָחוּ דְלֹא
מֵרַחֲמֵי, וְכֵד אֶתְעַבֵּר שַׁעְרָא מִסְטָרָא דְאֵינוֹן פָּנִים,
מִתְעַבְרָן בְּלָחוּ וְאֶתְבְּרוּ.

דְּתַנִּיא, כָּל אֵינוֹן דְּתַלְיִין מִשַּׁעְרָא דְרִישָׁא, אֵינוֹן
עֲלָאִין עַל אַחֲרָנִין, וְלֹא חֲצִיפִין
בְּנוֹתֵיהוּ. וְכָל אֵינוֹן דְּתַלְיִין מִסְטָרָא דְשַׁעְרָא
דְאֵינוֹן פָּנִים, בְּלָחוּ חֲצִיפִין וְתְקִיפִין, וּבְגִין כֶּךָ
אֲנָהּוּ מִתְלַהֲטֵן בְּאַשָּׁא, מִשּׁוּם נִיצוּצָא דְבוּצִינָא
דְקַרְדִּינוּתָא. וּבְהָאֵי כְתִיב, (איכה ד) פָּנֵי יִי'
חֲלָקָם. (תהלים לד) פָּנֵי יִי' בְּעוֹשֵׁי רָע.

לשון הקודש

עוֹבְרִים וְנֹשְׁבִרִים.

שְׁלֹמֹדְנוּ, כָּל אוֹתָם שְׁתַּלּוּיִים מִהַשְׁעַר
שֶׁל הָרֹאשׁ, הֵם עֲלִיוֹנִים עַל הָאֲחֵרִים וְלֹא
חֲצוּפִים כְּמוֹתָם, וְכָל אוֹתָם שְׁתַּלּוּיִים
מִצַּד הַשְׁעַר שֶׁל אוֹתָם הַפָּנִים, כָּלָם
חֲצוּפִים וְתְקִיפִים, וּמִשּׁוּם כֶּךָ פָּנָיו
מְלַהֲטִים בְּאַשׁ, מִשּׁוּם הַנִּיצוּץ שֶׁל הַנִּיצוּץ
הַקָּשָׁה. וּבִזְזָה כְּתוּב (איכה ד) פָּנֵי ה' חֲלָקָם.

הוא את עמו ולהחיותם, שכתוב (שמואל-א

ה') מִמִּית וּמַחֲיָה מוֹרִיד שָׁאוּל וַיַּעַל.
וְאַם מִפֶּאת פָּנָיו יִמְרֹט רֹאשׁוֹ. לְמַדְנָהּ,
יֵשׁ פָּנִים וְיֵשׁ פָּנִים. וּמִי הַפָּנִים הִלְלוּ?
אֵלּוּ הֵם שְׁנֵקְרָאִים פָּנִים שֶׁל זַעַם. וְכָל
אֵלּוּ שְׁתַּלּוּיִים מֵאוֹתָם פָּנִים חֲצוּפִים,
כָּלָם תְּקִיפִים, כָּלָם לֹא מֵרַחֲמִים.
וּבְשַׁעֲוֵיבֵר הַשְׁעַר מִצַּד אוֹתָם הַפָּנִים, כָּלָם

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מַהוּ נִגַּע לָבָן אֲדָמָדָם. נִגַּע מִמָּשׁ
 הוּא, אִי תוֹרָא אֶתְחִי, וְסוּמָקָא לָא אֶתְעֵבֵר.
 מִשְׁמַע דְּכִתִּיב לָבָן אֲדָמָדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 דְּתוֹרָא לָא אֶתְחִי אֱלָא בְּסוּמָקָא, כְּגוּוּנָא תוֹרָא
 וְסוּמָקָא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אַף עַל גַּב דְּתוֹרָא
 אֶתְחִי, אִי סוּמָקָא לָא אָזִיל, נִגַּע הוּא. דְּכִתִּיב, (ישעיה
 א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשָּׁלֹג יִלְבִּינוּ. וְכֵן
 אֶתְתּוֹר, כֹּלָא רַחֲמֵי אֶשְׁתַּכְחוּ, וְדִינִין לָא
 אֶשְׁתַּכְחוּ. (ס"א דְּהָא אֶתְעֵקְרוּ).

תַּאֲנִי רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב נִגַּע הוּא, וְכִתִּיב נִגַּע הִיא.
 תַּד דְּבֵר וְתַד נִוְקָבָא. אֱלָא כֵּד נִוְקָבָא,
 אֶסְתַּאבֵּת בְּגִין חוּבֵי תַתָּאי, כְּתִיב נִגַּע הִיא. וְכֵן
 דְּבֵר לָא אֶתְדְּבִי בְּגִין חוּבֵי תַתָּאי, כְּתִיב נִגַּע הוּא.
 וְאֶשְׁתַּמוּדְעֵן מַלִּין אֵלִין לְגַבִּי כַּהֲנָא, דִּינִין דְּאֶתוּ

לשון הקודש

וּבְשִׁמְלֵבִין, כָּל הֶרְחָמִים נִמְצָאִים, וְדִינִים
 לָא נִמְצָאִים. (שְׁחִירֵי נַעֲקָרוּ).

לְמַד רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב נִגַּע הוּא, וְכְתוּב
 נִגַּע הִיא. אַחַד זָכָר וְאַחַד נְקֵבָה. אֱלָא
 כְּשֶׁהִנְקֵבָה נִטְמָאת מִשּׁוּם חֲטָאֵי
 הַתַּחְתּוֹנִים, כְּתוּב נִגַּע הִיא. וְכְשֶׁהִזְכָּר
 לָא נִטְהַר מִשּׁוּם חֲטָאֵי הַתַּחְתּוֹנִים, כְּתוּב
 נִגַּע הוּא.

וְתַדְבָּרִים הִלְלוּ נוֹדְעִים לַבְּהֵן, הַדִּינִים

(תהלים לד) פָּנֵי ה' בַּעֲשֵׂי רָע.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַהוּ נִגַּע לָבָן אֲדָמָדָם?
 נִגַּע מִמָּשׁ הוּא, אִם נִרְאָה לָבָן, וְהָאֲדָם
 לָא עֵבֵר. מִשְׁמַע שְׁכָתוּב לָבָן אֲדָמָדָם.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁהִלָּבָן לָא נִרְאָה אֱלָא
 עִם אָדָם, כְּמוֹ הִלָּבָן וְהָאֲדָם. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר, אַף עַל גַּב שְׁהִלָּבָן נִרְאָה, אִם
 הָאֲדָם לָא הוֹלֵךְ – נִגַּע הוּא, שְׁכָתוּב (ישעיה

א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשָּׁלֹג יִלְבִּינוּ.

מֵהָאֵי, וְדִינִין דְּאֵתוּ מֵהָאֵי. וְאַשְׁתְּמוּדְעֹן קָרְבָּנִי
 דְּבַעֲיִין לְקָרְבָּא, דְּכִתִּיב זָכַר תָּמִים. וְכִתִּיב נִקְבָּה
 תְּמִימָה יְבִיאָנָה, דְּהָא אֲשְׁתְּמוּדְעֹן מְלִי, מֵאֵן אֵתוּ
 דִּינִין, וּמֵאֵן אֵינוֹן חוּבִי. דְּאֵתְאַחֲדֵן בְּהָאֵי אֹו בְּהָאֵי.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים נא) וּבָחִי אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָּרָה.
 לְאַפָּקָא שְׂאֵר קָרְבָּנִין דְּלֹא כְּתִיב רוּחַ נְשֻׁבָּרָה,
 דְּאֵינוֹן שְׁלֵמָא לְעֵלְמָא, וְחִדּוּחַ דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין.

וְאַם יִרְאָנָה הַכֹּהֵן. (ויקרא יג) תֵּאֲנִי רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (דף
 מ"ט ע"ב) (תהלים סה) שִׁמְעַתְּ תִפְלָה עֲרִידָךְ וְגו'. שִׁמְעַתְּ
 תִפְלָה, דָּא קִדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר,
 שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת מִיָּבֵעֵי לֵיהּ, מֵחוּ
 שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה. אֵלָּא תִפְלָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 דְּאֵיחֵי תִפְלָה, דְּכְתִיב, (תהלים קט) וְאֲנִי תִפְלָה (ס"א תהלים
 ט) וְאֲנִי תִפְלָתִי וְדוֹד בְּגִין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָאֵמַר לָהּ. וּמֵחַ

לשון הקודש

הַעֲלִינִים וְהַתְּחַתְּנִים.
 וְאַם יִרְאָנָה הַכֹּהֵן. שְׁנֵה רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב
 (תהלים סה) שִׁמְעַתְּ תִפְלָה עֲרִידָךְ וְגו'. שִׁמְעַתְּ
 תִפְלָה – זֶה הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי
 חִזְקִיָּה אָמַר, שִׁמְעַתְּ תִפְלָה? שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת
 הִיא עֲרִידָךְ לְהַיּוֹת! מַה זֶה שִׁמְעַתְּ תִפְלָה?
 אֵלָּא תִפְלָה זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
 תִפְלָה, שְׁכֵנִית (שם קט) וְאֲנִי תִפְלָה. (תהלים
 ט) וְאֲנִי תִפְלָתִי וְדוֹד אָמַר אוֹתָהּ בְּשִׁבִּיל

שְׁכָנִים מֵזֶה וְהַדִּינִים שְׁכָנִים מֵזֶה.
 וְנוֹדְעִים הַקְּרִבּוֹת שְׁעָרֶיךָ לְחֻקֵּיב,
 שְׁכֵנִית זָכַר תָּמִים, וְכְתוּב נִקְבָּה תְּמִימָה
 יְבִיאָנָה. שְׁהִי הַדְּבָרִים נוֹדְעִים מֵאִיפָּה
 בָּאוּ הַדִּינִים וּמֵאִיפָּה אוֹתָם הַחֲטָאִים,
 שְׁאֲחֻזִּים בָּנָה אוֹ בָּנָה. וְעַל כֵּן כְּתוּב,
 (תהלים נא) וּבָחִי אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָּרָה.
 לְהוֹצִיא שְׂאֵר הַקְּרִבּוֹת שְׁלֵל כְּתוּב רוּחַ
 נְשֻׁבָּרָה, שֶׁהֵם שְׁלֹום לְעוֹלָם וְשִׁמְחַת

דָּאָמַר וְאֲנִי תִפְלָה, כָּלָא חַד, וְעַל דָּא שׁוֹמַע תִּפְלָה,
וְדָא תִפְלָה שְׁל יֵד, דְּכַתִּיב, (שמות יג) עַל יְדֻכָּה בְּה"א.

עֲדִידָךְ כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ. בְּשַׁעֲתָא דְּגּוֹפָא שְׂרִיא
בְּצַעֲרָא, בְּמִרְעִין בְּמִכְתָּשִׁין. כְּמָה דְּאֵת
אָמַר וּבָשָׂר כִּי יִהְיֶה בְּעוֹרוֹ. אֵת הִנֵּנֶע בְּעוֹר הַבָּשָׂר.
הַבָּשָׂר חַחִי. וּבִגִּין כֶּךָ לֹא כְּתִיב, כָּל רוּחַ יָבֹאוּ,
אֲלֹא כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ. מֵהוּ עֲדִידָךְ. אֲלֹא כְּמָה
דְּאֵתְמַר, וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן, דָּא הוּא קֳדָשָׁא בְּרִידָךְ
הוּא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן. תָּא חַחִי,
בְּאַתֵּר חַד אֲהֵרֵן הַכֹּהֵן, וּבְאַתְרָא אֲחֵרָא הַכֹּהֵן סִתָּם,
וְדָא קֳדָשָׁא בְּרִידָךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהָא כְּתִיב נִגַּע צִרְעַת כִּי תִהְיֶה
בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן, אִי חָכִי דָּא קֳדָשָׁא
בְּרִידָךְ הוּא. אָמַר לִיה אֵין. בְּגִין דְּבִיָּה תִלְיָא כָּל

לשון הקודש

מַה זֶה עֲדִידָךְ? אֲלֹא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהוּבָא
אֶל הַכֹּהֵן, זֶה הוּא הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּ
שֶׁכְּתוּב וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן. בֹּא רֵאחַ,
בְּמָקוֹם אֲחֵד אֲהֵרֵן הַכֹּהֵן, וּבְמָקוֹם אֲחֵר
הַכֹּהֵן סִתָּם, וְזֶה הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהִרִי כְּתוּב נִגַּע צִרְעַת
כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן, אִם
כֶּךָ, זֶה הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אָמַר לוֹ, כֵּן,

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְמָה שֶׁאָמַר וְאֲנִי תִפְלָה,
הַכֹּל אֲחֵד, וְעַל זֶה שִׁמְעַת תִּפְלָה, וְזֶה תִפְלָה
שְׁל יֵד, שֶׁכְּתוּב (שמות יג) עַל יְדֻכָּה, בְּה"א.
עֲדִידָךְ כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ – בְּשַׁעֲתָא שֶׁהִגּוּף
שְׂרׁוּי בְּצַעֲרָא, בְּמַחְלֹת וּמִכּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וּבָשָׂר כִּי יִהְיֶה בְּעוֹרוֹ. אֵת הִנֵּנֶע
בְּעוֹר הַבָּשָׂר. הַבָּשָׂר חַחִי. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ לֹא
כְּתוּב כָּל רוּחַ יָבֹאוּ, אֲלֹא כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ.

דְּבִיּוֹתָא וְכָל קְדָשָׁה. אָמַר לִיה, אִי הָבִי, אָמַי
וְהוּבָא, וְהוּעֵלָה מִיבְעֵי לִיה. אָמַר לִיה, בְּמָה דָּאֲתָ
אָמַר (שמות כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו בַּטָּפְעוֹת, דְּעִיִּיל דָּא
בְּגוּ דָּא. אוֹף הָבָא וְהוּבָא, דִּיבְנִסוֹן לִיה לְבַהֲנָא,
לְדַבָּאָה לִיה (פֶּד אַהֲדָר בִּיה) וַיַּעֲלוֹן מֶלֶךְ קַמִּיָּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָבִי תִינִין, נִגַּע צָרַעַת. נִגַּע הוּא
דִּינָא תְקִיפָא שְׂרִיָּא בְּעֵלְמָא. צָרַעַת: סְגִירו.
בְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, סְגִירו דְּנִהוּרָא עֲלָאָה. סְגִירו
דְּטִיבו עֲלָאָה, דִּלָּא נָחִית לְעֵלְמָא. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם,
בְּאָדָם סְתָם. וְהוּבָא אֶל הַכֶּהֱן. דָּא כֶּהֱן דִּלְתַּתָּא,
דִּהוּא אֲתַתְּקֵן לְמַפְתַּח הַהוּא סְגִירו, וְלֹאֲדִלְקָא
בוֹצִינָיָא דִּישְׁתַּכְּחוּ עַל יְדוֹי בֶּרֶךְ לְעִילָא וְלַתַּתָּא.
וַיִּתְּעֶבֶר וַיִּסְתַּלַּק הַהוּא נִגַּע, וַיִּשְׁרִי נִהִירו דִּרְחֵמֵי
עַל כֹּלָא, וּבְגִין כֶּךָ וְהוּבָא אֶל הַכֶּהֱן.

לשון הקודש

צָרַעַת - הַסְּגָרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַסְּגָר
הָאֹר הָעֲלִיּוֹן. הַסְּגָר שֶׁל הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן
שֶׁלֹּא יוֹרֵד לְעוֹלָם. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם -
בְּאָדָם סְתָם. וְהוּבָא אֶל הַכֶּהֱן - זֶה הַכֶּהֱן
שֶׁלִּמְטָה, וְהוּא מִתְּקֵן לְפָתַח אוֹתוֹ הַסְּגָר
וְלִהְדָּלִיק מְאוּרוֹת, שִׁמְצָאוּ עַל יְדוֹ
בְּרֻכּוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וַיִּעֲבֹר וַיִּסְתַּלַּק
אוֹתוֹ הַנִּגַּע, וַיִּשְׁרֶה אוֹר שֶׁל רַחֲמִים עַל
הַכֹּל, וּמִשּׁוּם כֶּךָ וְהוּבָא אֶל הַכֶּהֱן.

מִשּׁוּם שֶׁבּוֹ תְלוּיָה כָּל מְהֵרָה וְכָל קְדָשָׁה.
אָמַר לוֹ, אִם כֶּךָ, לְמָה וְהוּבָא? וְהוּעֵלָה
הִיָּה צָרִיד לְהִיּוֹת! אָמַר לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שם כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו בַּטָּפְעַת, שִׁמְכָנִים
זֶה לְתוֹךְ זֶה. אִף כָּאֵן וְהוּבָא, שִׁיבְנִסוּ
לְכֶהֱן לְמַהֲרָא אוֹתוֹ (בְּשַׁחֲזָר כז) וַיְכַנִּסוּ דְּכָר
לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֶּךָ שְׁנִינּוּ, נִגַּע צָרַעַת:
נִגַּע - הוּא הַדִּין הַקָּשָׁה הַשְּׂרִוִי בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אָבָא, הִמְיָנָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא
 מְשַׁנְּחִין, וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיחֹן, כְּתִיב
 בָּהּ בְּיִשְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן
 הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וְכְתִיב, (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם
 וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יי'. אִי אֵינוֹן
 מִתְרַחֲקוֹ, אֲן הוּא קְדָשָׁה דְּלֵהוֹן, הָא רַעוּתָא דְּלֵהוֹן
 אֶתְרַחֲקַת מִנֶּיהָ. וְקָרָא אַבְרָיו וְאָמַר, (תהלים לב) אֵל
 תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין, בְּמָה אֶתְפָּרְשֵׁן בְּנֵי
 נָשָׂא מִסּוּם וּפָרֵד, בְּקָדוּשָׁה דְּגֵרְמִייהוּ, לְאַשְׁתַּבְּחָא
 שְׁלִימִין וְרִשְׁימִין מִכָּלָא.

וְעַל דָּא זְווגָא דְּבְנֵי נָשָׂא הוּא בְּזִמְנִין יִדְעוּן,
 לְבִזְווגָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא. וְהָא אֶתְעֵרוּ, בְּפִלְגוּת לִילִיָּא קְדָשָׁא
 בְּרִידָה הוּא עָאל בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
 צְדִיקָיָא, וּבְנִסְת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת לִיהּ לְקוּדְשָׁא

לשון הקודש

וְאָמַר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין
 הָבִין. בְּמָה נִפְרָדִים בְּנֵי אָדָם מִסּוּם
 וּפָרֵד? בְּקָדְשָׁת עַצְמָם, שְׂמִימָצְאוּ שְׁלָמִים
 וְרִשְׁוּמִים מִכָּלָא.

וְעַל כֵּן זְווגָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם הוּא בְּזִמְנִים
 יְדוּעִים, לְכַוֵּן הִרְצוֹן לְהִתְדַבֵּק בְּקָדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְהָרִי הָעִירוֹ, בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגִן עֵדֶן

אָמַר רַבִּי אָבָא, רְאִיתִי אוֹתָם בְּנֵי
 הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מְשַׁנְּחִים וְלֹא יוֹדְעִים
 בְּכְבוֹד רַבּוֹנָם. כְּתוּב בְּיִשְׂרָאֵל, (ויקרא כ)
 אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת
 לִי. וְכְתוּב (שם) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
 קְדוֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה'. אִם הֵם
 מִתְרַחֲקִים, אֵיפֹה הַקְדָּשָׁה שְׁלָהֶם? הָרִי
 רְצוֹנָם הִתְרַחַק מִמֶּנּוּ, וְהִכְתוּב מִכְרִיו

בְּרִידָה הוּא, וְהִיא שְׁעֵתָא דְרַעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בָּהּ.

וְחִבְרִיָּא דְמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא, מִשְׁתַּתְּפִי בָּהּ
בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבְחָא לְמַלְכָּא

קַדִּישָׁא, וְאַתְעַסְקֵן בְּאוּרִייתָא, שְׁאֵר בְּנֵי נָשָׂא בְּדִין
עֵידֵן רַעוּתָא לְאַתְקַדְשָׁא בְּקַדוּשָׁה דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא, וּלְכוּנָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ. וְאִינוּן
חִבְרִיָּא דְמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא זְוּנָא דְלַחֲוֹן בְּשַׁעֲתָא
דְזְוּנָא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח, וְהִיא מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת לְכוּנָא
רַעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּהוּא עֵידֵן רַעוּתָא דְמִתְבָּרְכֵן
כָּלֵא עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי.

אִי בְּנֵי נָשָׂא אֲתִרְחִקוּ מִנִּיהּ, וְעֵבְדֵן כְּבַעֲיָרִי, אָן
הוּא קַדְשָׁה דְלַחֲוֹן, לְאַשְׁתַּכְחָא קַדִּישִׁין. אָן
אִינוּן נִפְשָׁאן קַדִּישִׁין דְמִשְׁכֵּן מַעֲיֵלָא. וְשְׁלֹמֹה

לשון הקודש

לְדַבֵּק בּוֹ. וְאוֹתָם הַחֲבֵרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה, הַזְּוּנֵי שְׁלֵהֶם בְּשַׁעֲה שְׁנִמְצָא זְוּנֵי
אַחֵר, וְזֶה מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, לְכוּן הַרְצוֹן
לְדַבֵּק בְּקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא עַת רְצוֹן שֶׁחָבַל
מִתְבָּרְכִים, הַעֲלִיזִים וְהַתְחַתֵּנִים.

אִם בְּנֵי אָדָם הַתִּרְחִקוּ מִמֶּנּוּ וְעוֹשִׂים
כְּבִהְמוֹת, אֵיפֹה הַקְדָּשָׁה שְׁלֵהֶם שְׁיִמְצָאוּ

לְהַשְׁתַּעֲשֶׂע עִם הַצַּדִּיקִים, וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִשְׁבַּחַת אֵת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא
עַת רְצוֹן לְדַבֵּק בָּהֶם.

וְהַחֲבֵרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
מִשְׁתַּתְּפִים עִם כַּנְסַת יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח אֵת
הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, וּמִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה לְשֹׁאֵר
בְּנֵי הָאָדָם, אִזְּ עַת רְצוֹן לְהַתְקַדְּשׁ
בְּקַדְשַׁת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְכוּן רְצוֹן

מִלֵּבָא צִוּוּחַ וְאָמַר, (משלי יט) גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. גַּם בְּלֹא דַעַת, מָאן הוּא דַעַת. דָּא קֳדָשׁא בְּרִיד הוּא. נֶפֶשׁ לֹא טוֹב, דָּא הוּא נֶפֶשׁ, דְּאִינוּן מַשְׁכִּין בְּעוֹבְדֵייהוּ, לֹא טוֹב, דִּהָא מִסְטָרָא אַחֲרָא אֲתַמְשְׁכָּאן עַלֵייהוּ נִפְשָׁתָא דְלֹא אִיהוּ טוֹב, בְּגִין דְּלֹא מַכּוּנִי לְבִייהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא.

מָאן דְּאֲתֵלְהִיט בִּיַּצֵּר הָרַע, בְּלֹא רַעוּתָא וְכוּנָה דְּלֵבָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. מִסְטָרָא דִּיַּצֵּר הָרַע אֲתַמְשְׁךְ עַלֵיהּ נִפְשָׁא, דְּלֹא אִיהי טוֹב, דָּא הוּא דְּכֵתִיב גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב וְאֵין בְּרַגְלִים חוּטָא. מָאן דְּאִיהוּ אֵין בְּרַגְלִים וְדָחִי שַׁעֲתָא בְּלֹא רַעוּתָא קֳדִישָׁא, חוּטָא. חוּטָא וְדָאִי, בְּכֵלָא.

לשון הקודש

מַכּוּנִים לְבָם לְקוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִי שֶׁמֵּתְלַחֵט בִּיַּצֵּר הָרַע בְּלִי רְצוֹן וְכוּנָה חֵלֶב לְקוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֵהַצֵּד שֶׁל יַצֵּר הָרַע נִמְשָׁכֶת עָלָיו נֶפֶשׁ שְׂאִינָה טוֹב. זֶהוּ שְׁכָתוּב גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב וְאֵין בְּרַגְלִים חוּטָא. מִי שֶׁהוּא אֵין בְּרַגְלִים וְדוּחָה אֶת הַשְּׁעָה בְּלִי רְצוֹן קָדוֹשׁ – חוּטָא, חוּטָא וְדָאִי בְּכֵל.

קְדוּשִׁים? אִיפֹה הַנִּפְשוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁמוֹשָׁכִים מִלְמַעְלָה? וּשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ צִוּוּחַ וְאָמַר, (משלי יט) גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. גַּם בְּלֹא דַעַת, מִי הוּא הַדַּעַת? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. נֶפֶשׁ לֹא טוֹב – זֶהוּ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהֵם מוֹשָׁכִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם. לֹא טוֹב, שֶׁהֵרִי מֵהַצֵּד הָאֲחֵר נִמְשָׁכֹת עֲלֵיהֶם נֶפֶשׁ שְׂאִינָה טוֹב, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא

וְעַל דָּא שְׂרִיין מִכְתָּשִׁין בִּישִׁין בְּבִנֵי נָשָׂא, וְאַסְהִידוּ
בְּאַנְפֵיהוּ בְּחִצִּיפּוּתָא דְלֶהוֹן, לְאַחֲזָא דְהָא
קֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא מָאִים בְּהוּ, וְלֹא דַעֲתִיה בְּהוֹן,
עַד דְּאִינוּן זָכָאן (דף נ' ע"א) וּמִכְשָׁרָאן עוֹבְדֵיהוּ
בְּמִלְקָדְמִין, וּמִתְפָּרְכֵן (ס"א וּמִתְדַכָּאן). וְעַל דָּא
אֲשֶׁתְּמוֹדֶעֶן מִכְתָּשִׁין לְגַבִּי בְּהִנָּא, אִינוּן דַּאֲתִיין
מִסְטָרָא דְמִסְטָבָא, וְאִינוּן דַּאֲתִיין מִסְטָרָא אַחֲרָא.

בְּגִזְזוּנָא דָּא כְּתִיב, כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן וְגו',
וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזּוֹתְכֶם.
וְכִי אֲנִי טֹב הוּא, דִּישְׁתַּכַּח בְּאִינוּן דְּזָכָאן לְמִיעַל
בְּאַרְעָא. אֵלָּא הָא אִיִּקְמוּהָ לְאַשְׁכַּחא מִטְמוּנִין
דַּאֲטַמְרֵן בְּבֵיתֵיהוּ, וְלֹאֲהִנָּא לֹון לְיִשְׂרָאֵל.

אַבֵּל תָּא חַזִּי, זָכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן
מִתְדַבְּקֵן בֵּיהּ בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְקוֹדֶשָׁא

לשון הקודש

כְּמוֹ זֶה כָּתוּב, כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן
וְגו', וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ
אֲחֻזּוֹתְכֶם. וְכִי שֶׁכַּר טוֹב הוּא שִׁימָצָא
בְּאוֹתָם שְׂזוּכִים לְהַכְנִס לְאֶרֶץ? אֵלָּא הִנֵּה
פְּרִשׁוּהָ, לְמָצָא מִטְמוּנִים שֶׁהִטְמִינוּ
בְּבֵיתָם, וְלִהְנוֹת בָּהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל.
אַבֵּל בֹּא רֵא, אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֶם
מִתְדַבְּקִים לְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַקֹּדֶשׁ

וְעַל זֶה שׁוֹרֹת מִכּוֹת רְעוֹת בְּבִנֵי אָדָם,
וּמַעֲרִידִים בְּפִנְיָהֶם עַל חֲצָפָתָם, לְהִרְאוֹת
שֶׁהֵנָּה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בָּהֶם וְאִין
דַּעֲתוּ בָהֶם, עַד שֶׁהֶם זוֹכִים וּמַכְשִׁירִים
אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כְּמִקְדָּם וּמִתְפָּרְכִים (וּמִשְׁתַּחֲוִים).
וְעַל זֶה נּוֹדְעוֹת הַמִּכּוֹת לִכְהֹן, אוֹתָן
שֶׁבָּאוֹת מִצַּד הַטְּמֵאָה וְאוֹתָן שֶׁבָּאוֹת
מִהַצֵּד הָאֲחֵר.

בְּרִידָה הוּא רָחִים לָהּ, וְכִתִּיב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם
אָמַר יי'. וּמִגֵּו רְחִימוֹתָא דִּילִיָּה, אָעִיל לָהּ לְאַרְעָא
קַדִּישָׁא, לְאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתִּיהָ בִּינִיָּהּ, וּלְמַהּוּ
דִּינִירִיה עֲמַהוֹן, וְיִשְׂרָאֵל דִּישְׁתַּכְחוֹן קַדִּישִׁין עַל כָּל
בְּנֵי עָלְמָא.

תָּא חַיִּי, כְּתִיב (שמות לה) וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְבִן
וְגו'. בְּשַׁעְתָּא דַּהּוּ עֲבָדִין עֲבִידְתָּא, הוּוּ אָמַרִי,
דָּא לְמַקְדָּשָׁא. דָּא לְמַשְׁכְּנָא. דָּא לְפָרוּכְתָּא. וְכֵן
כָּל אִינוֹן אוֹמְנִין בְּגִין דִּישְׁרִי קַדְשָׁה עַל יְדִיָּהּ,
וְאַתְקַדֵּשׁ הָהוּא עֲבִידְתָּא. וְכַד סָלִיק לְאַתְרִיהָ,
בְּקַדוּשָׁה סָלִיק.

כְּגִוּוֹנָא דָּא מָאן דְּעָבִיד עֲבִידְתָּא לְעִבּוּדָה זָרָה,
אוּ לְסִטְרָא אַחְרָא, דִּלָּא קַדִּישָׁא. בִּיּוֹן
דְּאַדְבַּר לִיָּה עַל הָהוּא עֲבִידְתָּא, הָא רוּחַ מְסֻבָּא

לשון הקודש

מַעֲשָׂה, הָיוּ אוֹמְרִים: זֶה לְמַקְדָּשׁ, זֶה
לְמַשְׁכָּן, וְזֶה לְפָרְכָּת. וְכֵן כָּל אוֹתָם
הָאֻמְנִים, כְּדִי שְׁתַּשְׁרֶה קַדְשָׁה עַל יְדֵיהֶם,
וּמִתְקַדְּשֵׁת אוֹתָהּ עִבּוּדָה. וּכְשֶׁעוֹלָה
לְמַקְוֵמו, עוֹלָה בְּקַדְשָׁה.

כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁעוֹשֶׂה עִבּוּדָה לְעִבּוּדָה
זָרָה אוּ לְצַד הָאֲחֵר שְׂאִינוּ קְדוּשָׁה, בִּיּוֹן
שְׂמֻכְבִּיר אוֹתוֹ עַל אוֹתוֹ הַמַּעֲשָׂה, הָרִי

בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָם, שְׂכָתוֹב (מלאכי א)
אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה'. וּמִתּוֹךְ אֶהְבֵּתוֹ
הַכִּנִּים אוֹתָם לְאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, לְהַשְׁרוֹת
שְׂכִינְתוֹ בִּינֵיהֶם, וְשִׁיחֶיהָ דִּינורוֹ עִמָּהֶם,
וְיִשְׂרָאֵל שְׂיַמְצָאוּ קְדוּשִׁים עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם.

בַּא רְאָה, כְּתוּב (שמות לה) וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר
נָשָׂא לְבִן וְגו'. בְּשַׁעְתָּה שְׁחִיו עוֹשִׂים

שָׂרִיא עָלָיו, וְכֵן סָלִיק עֲבִידָתָא, בְּמִסְאָבָא סָלִיק.
 בְּנִעְנִיָּם פְּלִחֵי לְעִבּוּדָה זָרָה אִינְהוּ, וּמִתְדַבְּקֵן בְּלָחוּ
 כְּחֵדָא בְּרוּחַ מִסְאָבָא בְּעִבּוּדָה זָרָה, וְהוּ בְּנִיין בְּנִין
 לְפִרְצוּפִיָּהּ (ס"א לְטַנּוּפִיָּהּ) וּלְגַעוּלִיָּהּ לְסִטְר מִסְאָבָא
 לְעִבּוּדָה זָרָה, וְכֵן שָׂרִיא לְמִבְּנֵי, הוּ אֲמִירֵי מְלָחָה,
 וְכִיּוֹן דְּאִתְדַבֵּר בְּפּוּמִיָּהּ, סָלִיק עָלֶיהָ רוּחַ מִסְאָבָא.
 כֵּן אֲסִתְלִיק עֲבִידָתָא, בְּרוּחַ מִסְאָבָא אֲסִתְלִיק.

כִּיּוֹן דְּעָאֵלּוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, בָּעָא קֳדָשָׁא בְּרִידָה
 הוּא לְדַבָּחָה לֹוֹן, וּלְקֳדָשָׁא לֹוֹן אֲרַעָא,
 וְלֹאֲפִנָּא אֲתֵר לְשְׂכִינָתָא דְלֹא תִשְׂרִי שְׂכִינָתָא גּוֹ
 מִסְאָבָא. וְעַל דָּא בְּתֵהוּא נִגַּע צָרַעַת, הוּ סִתְרִין
 בְּנִיִּין דְּאָעִין וְאַבְנִין דְּאִתְעִבִּידוּ בְּמִסְאָבוֹ.

תָּא חַיִּי, אִי עוֹבְדָא דָּא הוּא לְאַשְׁכְּחָא מִטְמוּנִין
 בְּלַחֲדוּי, יַחְדָּרוּן אֲבָנִין לְבִתָּר בְּמָה דְּאִינוּן

לשון הקודש

עוֹלָה בְּרוּחַ טְמָאָה.
 כִּיּוֹן שְׂכִינָתוֹ יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָא, רָצָה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אוֹתָם וּלְקַדְּשׁ
 לָהֶם אֶת הָאָרֶץ, וּלְפָנֹת מְקוֹם לְשְׂכִינָתָהּ,
 שְׁלֹא תִשְׂרֶה הַשְׂכִּינָה בְּתוֹךְ הַטְּמָאָה. וְעַל
 כֵּן בָּאוּתוֹ נִגַּע צָרַעַת הָיוּ סוֹתְרִים בְּנִיָּים
 שֶׁל עֲצִים וְאַבְנִים שֶׁנִּעְשׂוּ בְּטְמָאָה.
 בָּא רָאָה, אִם הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה לְמִצָּא
 מִטְמוּנִים בְּלִבָּד, יַחְזִירוּ הָאֲבָנִים אַחֵר כֵּן

רוּחַ טְמָאָה שׁוֹרֶה עָלָיו. וּבִשְׁעוֹלָה
 הַמַּעֲשֶׂה, עוֹלָה בְּטְמָאָה. הַכְּנַעֲנִים הֵם
 עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה, וּמִדְּבָקִים בָּלֵם יַחַד
 בְּרוּחַ טְמָאָה בְּעִבּוּדָה זָרָה, וְהָיוּ בּוֹנִים
 בְּנִין לְפִרְצוּפִיָּהֶם (לְטַנּוּפִיָּהֶם) וּלְגַעוּלִיָּהֶם
 לְצַד הַטְּמָא לְעִבּוּדָה זָרָה.
 וּבִשְׁמִתְחִילִים לְבָנוֹת, הָיוּ אוֹמְרִים
 דְּבוּר. וְכִיּוֹן שֶׁנִּזְכָּר בְּפִיהֶם, עוֹלָה עָלָיו
 רוּחַ שֶׁל טְמָאָה. בִּשְׁעוֹלָה הַמַּעֲשֶׂה, הוּא

לְאַתְרֵיהֶו, וְעַפְרָא לְאַתְרֵיהָ. אֲבָל קָרָא כְּתִיב,
וַחֲלָצוּ אֶת הָאֲבָנִים. וְכְתִיב וְעַפְרָא אַחֵר יִקָּח. בְּגִין
דִּיתַעֲבַר רוּחַ מִסְּאֲבָא, וַיִּתְּפֵנִי וַיִּתְּקֵדֵשׁ הַשְּׁתָא
כְּמִלְקַדְמִין, וַיִּשְׁתַּכְּחוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִדּוּשָׁהּ, וּבְדִיּוּרָא
קִדִּישָׁא, לְמִשְׁרֵי בִינֵיהֶו שְׂכִינְתָא.

וְעַל דָּא מָאן דְּבָנִי בְּגִין כִּד שְׁאֲרֵי לְמִבְנֵי, בָּעֵי
לְאַדְבָּרָא בְּפּוּמִיהָ, דְּהָא לְפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא הוּא בָּנִי. בְּגִין דְּכְתִיב, (ירמיה כב) הוּא בּוֹנֵה
בֵּיתוֹ בְּלֹא צָדֵק וְגו', וּכְדִין סִיעֵתָא דְּשְׂמִיָּא שְׁאֲרֵי
עָלוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא זְמִין עָלֶיהָ קִדּוּשְׁתָּא,
וְקִיָּא עָלֶיהָ שָׁלוֹם, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב ה) וַיֵּדַעַת
כִּי שָׁלוֹם אֶהְיֶה וְגו'. מֵהוּ (איוב ה) וּפָקַדְתָּ נֶגֶד, הָא
אוֹקְמוּתָא, אֲבָל וּפָקַדְתָּ, לְאַפְקָדָא מְלָה בְּפּוּמָא כִּד
אִיהוּ בָּנִי. וּכְדִין וְלֹא תַחֲטֵא כְּתִיב. וְאִי לָאוּ הָא
זְמִין לְבֵיתָהּ סֵטְרָא אַחְרָא.

לשון הקודש

לְעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בּוֹנֵה,
מְשׁוּם שְׁכִתּוּב (ירמיה כב) הוּא בּוֹנֵה בֵּיתוֹ בְּלֹא
צָדֵק וְגו'. וְאִזּוּ סִיעַ שְׂמִימֵי שׁוּרָה עָלוּ,
וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן עָלָיו קִדְשָׁהּ
וְקוּרָא עָלָיו שָׁלוֹם. זֶהוּ שְׁכִתּוּב (איוב ה)
וַיֵּדַעַת כִּי שָׁלוֹם אֶהְיֶה וְגו'. מֵה זֶה וּפָקַדְתָּ
נֶגֶד? הָרִי פֶרְשׁוּתָא. אֲבָל וּפָקַדְתָּ, לְהַפְקִיד
דְּבוּר בְּפִהּ כְּשֶׁהוּא בּוֹנֵה. וְאִזּוּ כְּתוּב וְלֹא

כְּמוֹת שְׁהֵם לְמִקּוּמָם, וְהַעֲפֵר לְמִקּוּמוֹ.
אֲבָל הַפְּסוּק כּוֹתֵב, וַחֲלָצוּ אֶת הָאֲבָנִים.
וְכְתוּב וְעַפְרָא אַחֵר יִקָּח. כִּדִּי שְׁתַּעֲבַר רוּחַ
הַטְּמֵאָה, וַיִּתְּפֵנָה וַיִּתְּקֵדֵשׁ כַּעַת כְּמִקְדָּם,
וַיִּמְצְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁהּ וּבְדִיּוּרָא קִדּוּשׁ,
לְהִשְׁרוֹת בִּינֵיהֶם שְׂכִינָה.

וְעַל כֵּן, מִי שְׁבוּנָה בְּגִין, כְּשֶׁמִּתְחִיל
לְבָנוֹת צְרִידָא לְהַזְכִּיר בְּפִיו, שְׁהֵרִי

כָּל שָׁבוֹן, מֵאֵן דְּבָנֵי וִרְעוּתֶיהָ בְּגוּוֹנָא אַחֲרָא, בְּגִין
 דְּמִיחַד בֵּיתָא לְסִטְרָא אַחֲרָא, לְאַסְתָּאבָא בֵּיתָא.
 הָא וְדָאֵי שְׂרִיא בֵּיתָא רוּחַ מְסִאבָא, וְלֹא נָפִיק הַהוּא
 בַּר נָשׁ מֵעָלְמָא, עַד דְּאַתְעֵנֵשׁ בְּהַהוּא בֵּיתָא, וּמֵאֵן
 דְּדִייר בֵּיתָא, יָכִיל לְאַתְזָקָא, דְּהָא הַהוּא דִּירָה רוּחַ
 מְסִאבָא שְׂרִיא בֵּיתָא, וְאִזְיק מֵאֵן דְּאַשְׁתַּכַּח בֵּיתָא.

וְאֵי תִימָא בְּמַה יָדִיעַ. בְּגוּן דְּאַתְזָק בְּהַהוּא בֵּיתָא,
 הַהוּא דְּבָנֵי לָהּ, אוֹ אֲנָשִׁי בֵּיתֶיהָ, אוֹ בְּנִזְקֵי
 דְּגוּפָא, אוֹ בְּנִזְקֵי מְמוֹנָא, הוּא וְתָרִין אַחֲרֵינִין
 אַבְתָּרִיהָ. הָא וְדָאֵי יַעְרוֹק בַּר נָשׁ לְטוֹרָא, וְלֹא יָדוּר
 בֵּיתָא. יָדוּר בְּטִיחָלָא דְּעַפְרָא, וְלֹא יָדוּר בֵּיתָא.

וּבְגִין כֶּךָ, קָדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חָס עַלִייתָהּ דִּישְׂרָאֵל,
 דְּאֵינֻן לָא יָדְעִין מַלְּהָ בְּכָל אֵינֻן בְּתִי. וְהוּא
 אָמַר, אַתּוּן לָא יָדְעִין, אֲנָא יָדְעֵנָא, וְאַרְשִׁימָנָא לֹון

לשון הקודש

וְאִם תִּחְטָא, וְאִם לֹא, הָרִי מְזַמֵּין לְבֵיתָא אֵת
 הַצֵּד הָאֲחֵר.
 כָּל שָׁבוֹן מִי שְׂבוּנָה, וִרְצוֹנוֹ בְּצוּרָה
 אַחֲרָת, מִשּׁוּם שְׂמִיחַד הַבֵּית לַצֵּד הָאֲחֵר
 לְהַטְמֵא בּוֹ, הָרִי וְדָאֵי שׁוּרָה בּוֹ רוּחַ שֶׁל
 טְמֵאָה, וְלֹא יוֹצֵא אוֹתוֹ אֲדָם מִן הָעוֹלָם
 עַד שְׁנַעֲנֵשׁ בְּבֵית הַהוּא. וּמִי שְׁדַר בּוֹ
 יָכֹול לְהַנְזֹק, שְׁתָּרִי בְּדִירָה הַהִיא שׁוּרָה
 בָּהּ רוּחַ טְמֵאָה, וּמִזִּיקָה מִי שְׁנִמְצָא בָּהּ.

וְאִם תִּחְטָא, וְאִם לֹא, הָרִי מְזַמֵּין לְבֵיתָא אֵת
 הַצֵּד הָאֲחֵר.
 כָּל שָׁבוֹן מִי שְׂבוּנָה, וִרְצוֹנוֹ בְּצוּרָה
 אַחֲרָת, מִשּׁוּם שְׂמִיחַד הַבֵּית לַצֵּד הָאֲחֵר
 לְהַטְמֵא בּוֹ, הָרִי וְדָאֵי שׁוּרָה בּוֹ רוּחַ שֶׁל
 טְמֵאָה, וְלֹא יוֹצֵא אוֹתוֹ אֲדָם מִן הָעוֹלָם
 עַד שְׁנַעֲנֵשׁ בְּבֵית הַהוּא. וּמִי שְׁדַר בּוֹ
 יָכֹול לְהַנְזֹק, שְׁתָּרִי בְּדִירָה הַהִיא שׁוּרָה
 בָּהּ רוּחַ טְמֵאָה, וּמִזִּיקָה מִי שְׁנִמְצָא בָּהּ.

וְאִם תִּחְטָא, וְאִם לֹא, הָרִי מְזַמֵּין לְבֵיתָא אֵת
 הַצֵּד הָאֲחֵר.
 כָּל שָׁבוֹן מִי שְׂבוּנָה, וִרְצוֹנוֹ בְּצוּרָה
 אַחֲרָת, מִשּׁוּם שְׂמִיחַד הַבֵּית לַצֵּד הָאֲחֵר
 לְהַטְמֵא בּוֹ, הָרִי וְדָאֵי שׁוּרָה בּוֹ רוּחַ שֶׁל
 טְמֵאָה, וְלֹא יוֹצֵא אוֹתוֹ אֲדָם מִן הָעוֹלָם
 עַד שְׁנַעֲנֵשׁ בְּבֵית הַהוּא. וּמִי שְׁדַר בּוֹ
 יָכֹול לְהַנְזֹק, שְׁתָּרִי בְּדִירָה הַהִיא שׁוּרָה
 בָּהּ רוּחַ טְמֵאָה, וּמִזִּיקָה מִי שְׁנִמְצָא בָּהּ.

בְּנֶנֶע. נֶנֶע דִּייר בְּבִיתָא, הָא נֶנֶע אַחֲרָא תְּקִיפָא,
 דִּיפִּיק לִיה, וְיַעֲבֹר לִיה מִן עֲלָמָא. וְכִדִּין וְנָתַן אֶת
 הַבֵּית אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו. בֵּינוֹן דְּאִזִּיל לִיה, מָאִי
 מַעֲמָא וְנָתַן אֶת הַבֵּית. אֵלָא בְּכָל זְמָנָא דְּהָהוּא
 בְּנִין לְהוּי קַיִים, (דף נ' ע"ב) דִּילִיָּה הוּא, וְיָכִיל לְאַהֲדָרָא.

הָאִי בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, כָּל שָׁבִין בְּאַרְעָא אַחֲרָא,
 דְּזָמִינָא רוּחַ מְסַאבָּא יִתִּיר, וְיָכִיל בְּרַגְשָׁא
 לְאַתְזָקָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכָל שָׁבִין דְּאַקְרִי
 בְּקַלְפֵּי דְּחִבְרֵי אַחֲרָנִין, לְאַשְׁתַּבַּח תַּפָּן, וְאַפִּילוּ
 מִזְרָפִי דְּקִסְפָּתָא לָא מַעֲבָרֵן לִיה מִהָהוּא בֵּיתָא,
 וּבְגִין כֹּךְ הָאִי קָרָא אַבְרָהָם וְאָמַר, הוּי בּוֹנָה
 בֵּיתוֹ בְּלֹא צָדֵק. הוּי וְדָאִי קְאָמְרִי כָּל יוֹמָא
 בְּהָהוּא בֵּיתָא.

לשון הקודש

יודעים – אָנִי יוֹדַע, וְרִשְׁמֵתִי אוֹתָם בְּנֶנֶע.
 נֶנֶע דֶּר בְּבִית, הִנֵּה נֶנֶע אַחֲרֵי תְּקִיפָא
 שִׁיּוּצִיא אוֹתוֹ וְיַעֲבִיר אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם. וְאִז
 – וְנָתַן אֶת הַבֵּית אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו.
 בֵּינוֹן שְׁהוּלְךָ לוֹ, מָה הַטַּעַם וְנָתַן אֶת
 הַבֵּית? אֵלָא בְּכָל זְמַן שְׁאוֹתוֹ בְּנִין וְהִיא
 קַיִם – שְׁלוֹ הוּא, וְיָכִיל לְחֹזֵר.
 זֶה בְּאַרְצָא הַקְּדוּשָׁה, כָּל שָׁבִין בְּאַרְצָא

אַחֲרָת, שְׁרוּחַ הַטַּמָּאָה מְצוּיָה יוֹתֵר,
 וְיָכִיל אָדָם לְהִנָּזֵק. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכָל
 שָׁבִין שְׁנִקְרָא בְּקַלְפֹת שֶׁל חִבְרֵי
 הָאַחֲרִים לְהַמְצִיא שֵׁם, וְאַפִּילוּ דְּפִיקוֹת
 בְּכָלִים לֹא מַעֲבִירִים אוֹתוֹ מִן הַבֵּית.
 וּמִשּׁוּם כֹּךְ הַפְּסוּק הָזֶה מְכַרְיוֹ וְאָמַר, הוּי
 בּוֹנָה בֵּיתוֹ בְּלֹא צָדֵק. הוּי וְדָאִי שְׁאוֹמְרִים
 כָּל יוֹם בְּבִית הַהוּא.

רַבִּי יוֹסִי עָאֵל חַד יוֹמָא בְּחַד בֵּיתָא, מָטָא
בְּסַפְתָּא (ס"א אִמְרַח בְּמִיפְסָא), עָאֵל לָגוּ. שָׁמַע חַד
קָלָא דְאִמְרַ, אֶתְכַנְשׁוּ עוּלוּ, הָא חַד פְּלוּגְתָּא
דִּילָן. סִיפְתּוּ וְנִנְזִיק לִיהָ עַד לָא יִנְפּוֹק, אָמְרוּ,
לָא יִיכּוּל אֶלָּא אִי דִּינּוּרִיָּה חָכָא. נָפַק רַבִּי יוֹסִי
וְדַחִיל. אָמַר, וְדָאִי מָאן דְּאֶעְבֵּר עַל מְלוּי
דְּחַבְרִיָּא, אֶתְחַיֵּיב בְּנַפְשִׁיהָ.

אָמַר לִיהָ רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָא גּוֹיִם וּשְׂאָר בְּנֵי נֶשֶׁא
דִּיִּירִי בְּגוֹיָהּ, וְאֶשְׁתְּלִימוּ. אָמַר לִיהָ, אֵינּוֹן
מִסְטְרִיָּהּ קָא אֶתְיִין, אָבֵל מָאן דְּדַחִיל חֲטָאָה,
יָכִיל לְאֶתְזַקָּא. וְאֶפִּילוּ אֵינּוֹן, אִי יַעֲבֹבוּ דִּינּוּרִיָּהּ
בֵּיתָא, לָא יִפְקוֹן בְּשָׁלָם. אָמַר לִיהָ, וְהָא כְּתִיב (איוב
כא) בְּתִיָּהֶם שָׁלוֹם מִפְּתַח. אָמַר לִיהָ כְּגוֹן דְּחָזָה
מֵאַחֲרָא, וְאֶתְבְּנִי מִצָּדֵק. וְקָרָא הָכִי הוּא, בְּתִיָּהֶם

לשון הקודש

אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָרִי הַגּוֹיִם וּשְׂאָר
בְּנֵי אָדָם דְּרִים בְּתוֹכוֹ, וְנִשְׁלָמוּ. אָמַר לוֹ,
הֵם מִצָּדֵם הֵם בָּאִים, אָבֵל מִי שִׁירָא חֲטָא
יָכֹול לְהַנָּזֵק. וְאֶפִּילוּ הֵם, אִם יַעֲבֹבוּ אֶת
דִּינּוּרָם בּוֹ, לָא יַצְאוּ בְּשָׁלוֹם. אָמַר לוֹ,
וְהָרִי כְּתוּב (איוב כא) בְּתִיָּהֶם שָׁלוֹם מִפְּתַח.
אָמַר לוֹ, כְּגוֹן שְׁהִיָּה מֵאַחֲרָא, וְנִבְנָה מִצָּדֵק.
וְהַפְסוּק כֵּךְ הוּא, בְּתִיָּהֶם שָׁלוֹם מִפְּתַח –

רַבִּי יוֹסִי נִכְנָס יוֹם אֶחָד לְבֵית אֶחָד,
הִגִּיעַ לִסְפָּא (סַרְח בַּפּוּס) וְנִכְנָס פְּנִימָה. שָׁמַע
קוֹל אֶחָד שְׂאוֹמֵר: הִתְכַּנְסוּ וְהִתְכַּנְסוּ, הִנֵּה
אֶחָד מֵהִירִיבִים שָׁלָנוּ. הִתְחַבְּרוּ וְנִזְיִק
אוֹתוֹ לִפְנֵי שְׂנֵאָא. אָמְרוּ, לָא נוּכַל אֶלָּא
אִם דִּינּוּר כָּאן. יָצָא רַבִּי יוֹסִי וּפְתַח. אָמַר,
וְדָאִי מִי שְׁעוּבֵר עַל דְּבָרֵי הַחֲבָרִים,
מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

שָׁלוֹם מִפֶּתַח, בְּשִׁבְתֵּיהֶם שָׁלוֹם מִפֶּתַח שִׁבְט אֱלֹהִים
לֹא שָׂרִיא עֲלֵיהֶם.

וַבֹּא אֲשֶׁר לוֹ הַבֵּית וְהַגִּיד וְגו'. (ויקרא יד) וְהַגִּיד,
וַיֹּאמֶר מִיִּבְעֵי לִי, אוֹ וַיִּדְבֵּר, מִהוּ וְהַגִּיד.
אֵלָּא בְּכָל אֶתֶר מְלָה דְחֻכְמָתָא הוּא, וְהָא אוֹקְמוּהָ.
בְּנִגְע נִרְאָה לִי בַּבֵּית, בְּנִגְע, נִגְע מִיִּבְעֵי לִי. נִרְאָה
לִי, יֵשׁ לִי מִיִּבְעֵי לִי. דְּהָא כְּתִיב, וְנָתַתִּי נִגְע
צָרַעַת בַּבֵּית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם, דִּיתְחִזִּי לְכָלֵּא. אֲמַאי
בְּנִגְע נִרְאָה לִי.

אֵלָּא בְּשַׁעֲתָא דְּהָאִי עֵיִל, אַחֲרָא אֲתִגְלִיא.
וּמִקְטִירָא דָּא בְּדָא. וְעַל דָּא נִרְאָה לִי,
הֵהוּא דְּאֲתַכְּסִי אֲתִגְלִיא, וְדִאֲתִגְלִיא אֲתַכְּסִי, וְלִבְתָּר
מִתְחִזִּי לִי בְּדִיוֹקְנָא דְּהֵהוּא נִגְע דְּבֵיתָא, וְאֲתַכְּסִי
אַחֲרָא. וְעַל דָּא וְהַגִּיד לַכֹּהֵן, דְּמְלָה דְּחֻכְמָתָא הִיא.

לשון הקודש

להיות, שְׁהָרִי כְּתוּב וְנָתַתִּי נִגְע צָרַעַת
בַּבֵּית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם, שִׁירָאָה לְכָל! לְמָה
בְּנִגְע נִרְאָה לִי.

אֵלָּא בְּשַׁעֲתָא שְׁוָה נִכְנָס, אַחֲרָא מִתְנַגְלָה,
וּמִתְנַגְרִים זֶה בְּזֶה. וְעַל זֶה נִרְאָה לִי. אוֹתוֹ
שְׁהִתְכַּסָּה הִתְנַגְלָה, וְשְׁהִתְנַגְלָה הִתְכַּסָּה,
וְאַחֲרָא כִּד נִרְאָה לוֹ בְּדַמּוּת אוֹתוֹ הַנִּגְע
שֶׁל הַבֵּית, וְאַחֲרָא מִתְכַּסָּה. וְעַל זֶה וְהַגִּיד

בְּשִׁבְתֵּיהֶם שָׁלוֹם מִפֶּתַח, שִׁבְט אֱלֹהִים לֹא
שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם.

וַבֹּא אֲשֶׁר לוֹ הַבֵּית וְהַגִּיד וְגו' (ויקרא יד).
וְהַגִּיד? וַיֹּאמֶר הִיךְ צָרִיד לְהִיּוֹת, אוֹ
וַיִּדְבֵּר. מִה זֶה וְהַגִּיד? אֵלָּא בְּכָל מְקוֹם
דְּבָר שֶׁל חֻכְמָה הוּא, וְהִנֵּה פִּרְשׁוּהָ. בְּנִגְע
נִרְאָה לִי בַּבֵּית. בְּנִגְע? נִגְע הִיךְ צָרִיד
לְהִיּוֹת! נִרְאָה לִי? יֵשׁ לִי הִיךְ צָרִיד

וּבְדִין אֶתִּי בַּהֲנֹא, וַיִּרְמוּן בִּיתָא, וַיִּנְתְּצוּן לִיה
 אֲבָנִין וְאֶעִין וְכָלֵא. כִּיּוֹן דְּאִנְתְּצוֹן
 וְאִתְּדָכוּן כָּלֵא, מִתְּבַרְכָּאן, כְּדִין כְּתִיב, (דברים
 ח) וּבָתִּים טוֹבִים תִּבְנֶה וַיִּשְׁבֶּתָּ. אֵלִין אֲקִרוּן
 טוֹבִים, דְּהָא קִדְמָאִי לָאו אֵינּוּן טוֹבִים, וְלָאו
 בְּכָלֵלֵא דְקִדְוִשָׁה וְדִכְיוֹ נִינְהוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי בְּמָאִי מוֹקְמִינָן קָרָא
 דְּכְתִיב, (דברים ו) וּבָתִּים מְלָאִים כָּל טוֹב אֲשֶׁר
 לֹא מְלֵאתָ. אִי רוּחַ מְסַאֲבָא שְׂרִיא בְּגוּיִיָּהּ חֵידָ
 מְלָאִים כָּל טוֹב. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מְלָאִים כָּל טוֹב:
 בְּמִמוּנָא, בְּכִסְפָּא, וּבְדִהָבָא, וּבְכָלֵא. כְּמָה דְּאִתָּ
 אָמַר (בראשית מה) כִּי טוֹב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וְאָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, וְהָא כָּל בְּתִי דְּמִצְרָאִי, מְלִיִין חֲרָשִׁין וְטַעֲוִין
 הֵווּ. אֵלֵא בְּגִין עוֹתָרָא דְּאַרְעָא אִתְּמַר. אוֹף הָכֵא
 בְּגִין עוֹתָרָא וּמְמוּנָא הוּא.

לשון הקודש

אֶת הַפֶּסוּק שְׁכַתוּב, (שם ו) וּבָתִּים מְלָאִים
 כָּל טוֹב אֲשֶׁר לֹא מְלֵאתָ? אִם רוּחַ טְמֵאָה
 שׁוֹרָה בְּתוֹכָם, אִיד מְלָאִים כָּל טוֹב?
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מְלָאִים כָּל טוֹב –
 בְּמִמוּן, בְּכִסֵּף וּבְזָהָב, וּבְכָל, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (בראשית מה) כִּי טוֹב כָּל אֶרֶץ
 מִצְרַיִם. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִנֵּה כָּל בְּתִי

לְכַחַן, שְׁדִּבְר חֲכָמָה הוּא.
 וְאִזּוּ בֵּא הַכֶּהֱן, וַיִּפְּלוּ הַבֵּית, וַיִּנְתְּצוּ לוֹ
 הָאֲבָנִים וְהָעֵצִים וְהַכֹּל. כִּיּוֹן שְׁנִתְּצוּ
 וְטִהְרוּ הַכֹּל, מִתְּבַרְכִּים. אִזּוּ כְּתוּב (דברים ח)
 וּבָתִּים טוֹבִים תִּבְנֶה וַיִּשְׁבֶּתָּ. אֵלֵו
 נִקְרָאִים טוֹבִים, שְׁהָרִי הָרֵאשׁוֹנִים אֵינָם
 טוֹבִים, וְאֵינָם בְּכָלֵל שֶׁל קִדְוִשָׁה וְטִהָרָה.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֵּן, כְּמָה מְפָרְשִׁים

תִּירִין עוֹתֵרִין נִטְלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד בַּד נִפְקוּ מִגְלוֹתָא
 דְּמִצְרִים. וְחֵד בַּד עָאֵלוּ לְאַרְעָא. רַבִּי
 שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל דָּא וְדָאִי הָוָה לְאַתְקַדְשָׁא אֲרַעָא,
 וְלֹאֲעֲבָרָא רוּחַ מִסְאָבָא מֵאַרְעָא, וּמִגּוּ יִשְׂרָאֵל. וְכֵד
 בֵּיתָא הָוָה נָתִיץ, הָוָה אֲשַׁתְּבַח בָּהּ מִמוֹנָא, לְמִבְנֵי
 לֵיהּ, וְלִמְלִיָּא בֵּיתִיהּ, בְּגִין דְּלֹא יִצְטַעַר עַל בֵּיתָא,
 וְיִשְׁרוֹן בְּדִיּוֹרָא דְקָדוּשָׁה.

וְאִישׁ אִו אֶשָׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם בַּחֲרוֹת
 וְגו' (ויקרא יג) רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּסִילָתָא
 דְּמוֹקָפִי בְּבִהְרַת עֵזָה, חִיזוּ תַּיִנְנָא, וּבְחִיזוּ אֶתְדִן,
 בְּאִינוּן גְּוִוִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק שְׁלֹשׁ מֵאוֹת טַעְמֵי
 אֵית מָאן דְּגָרִים בְּבִהְרַת עֵזָה. וְכִלְהוּ אוֹלִיפְנָא
 מֵאַבָּא, בַּר חִיזוֹר (חִיזוֹר) חֵד סְאִיב, סְהָדָא חֵד. תִּירִין,
 תִּירֵי סְהָדִי, וְדָבִי. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֲפִילוּ מֵאַחַ

לשון הקודש

וְלִמְלָא אֶת בֵּיתוֹ, כְּדִי שְׁלֹא יִצְטַעַר עַל
 הַבַּיִת וְיִשְׁהוּ בְּדִיּוֹר שֶׁל קִדְשָׁהּ.
 וְאִישׁ אִו אֶשָׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר וְגו',
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּמוֹ מְקוֹם גְּבוּהָ
 שֶׁמְקִיף בְּבִהְרַת עֵזָה, מֵרָאֵה שְׁנִינִג,
 וּבִמְרָאֵה גְדוֹן, בְּאוֹתָם הַגְּוִוִּים. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת טַעְמִים יֵשׁ מִי
 שְׁגוֹרִם בְּבִהְרַת עֵזָה, וְכֻלָּם לְמַדְתֵּי
 מֵאֲבִי, פֶּרֶט לְשַׁעֲרָה (לְכַנֵּה) אַחַת טַמְמָה,

הַמִּצְרִים הָיוּ מְלֵאִים בְּשָׁפִים וְתוֹעֵבוֹת?
 אֵלֹא עֲבוּר הָעֵשֶׂר שֶׁל הָאָרֶץ זֶה נֶאֱמַר.
 אֵף כָּאן עֲבוּר הָעֵשֶׂר וְהַמָּוֶן הוּא.
 שְׁתֵּי עֲשִׂירִיּוֹת נִטְלוּ יִשְׂרָאֵל, אַחַת
 כְּשִׁינְאוּ מִגְלוֹת מִצְרַיִם, וְאַחַת כְּשִׁנְכְּנָסוּ
 לְאָרֶץ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל זֶה וְדָאִי הָיָה
 לְקַדֵּשׁ אֶת הָאָרֶץ, וְלַהֲעֲבִיר רוּחַ הַטְּמָאָה
 מִן הָאָרֶץ וּמִתּוֹךְ יִשְׂרָאֵל. וּכְשֶׁהַבַּיִת הָיָה
 מִנְתֵּץ, הָיָה נִמְצָא בּוֹ מָוֶן לְבָנוֹת אוֹתוֹ

בְּתִירִי, וְתִירִי כִּמְאָה. וְדָא אוֹלִיפְנָא לְבַתָּר
 דְּבַתִּיב, (דברים יט) לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ וְגו', עַל
 פִּי שְׁנַיִם עֲדִים וְגו'.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָוָה יְתִיב קַמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר,
 בְּתִיב נִנְעָ לָבָן אֲדַמְדָּם, בְּדִין הוּא נִנְעָ, דְּהָא
 חוּזָרָא לָא קָאִים בְּעֵינֵיהּ. פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 בְּתִיב (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים וְגו', וּכְאִין
 אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעֵי לְדַבָּא לֹון
 בְּכָלָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּבְּחוּן בְּדִינָא קַמִּיָּה. וּכְאִרִּיהוֹן
 דְּדִינָא לָא יִשְׁלֹטוֹן בְּהוֹן, דְּהָא כָּלָא אָזִיל בְּתַר
 זִינִיָּה. סוּמָקָא לְסוּמָקָא, וְחוּזָרָא לְחוּזָרָא. יְמִינָא
 לְיְמִינָא, וְשִׁמְאָלָא לְשִׁמְאָלָא.

בְּעֵשׂוֹ בְּתִיב, (בראשית כה) וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי, וְעַל
 דָּא שְׂרִיא בִּיה זִינִיָּה. (דף נ"א ע"א) וְאִי תִימָא

לשון הקודש

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, כְּתוּב אִם יִהְיוּ
 חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים וְגו'. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְמַחֵר אוֹתָם
 בְּכָל כְּדֵי שְׁלֹא יִמָּצְאוּ בְּדִין לְפָנָיו, וּבְעֲלֵי
 הַדִּין לֹא יִשְׁלֹטוּ בָהֶם, שְׁהָרִי הַכֹּל הוֹלֵךְ
 אַחֵר מֵינוּ. אָדָם לְאָדָם, וְלָבָן לְלָבָן, יְמִין
 לְיְמִין, וְשִׁמְאָל לְשִׁמְאָל.

בְּעֵשׂוֹ כְּתוּב וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי, וְעַל

עַד אֶחָד. שְׁנַיִם, שְׁנֵי עֲדִים, וְמִהוּר.
 מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, אֶפְלוּ מֵאָה כְּשָׁנִים,
 וְשָׁנִים כִּמְאָה. וְזֶה לְמַדְּנוּ לְאַחֵר
 שְׁכַתּוּב, (דברים יט) לֹא יָקוּם עַד אֶחָד
 בְּאִישׁ וְגו', עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים וְגו'.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
 אָמַר, כְּתוּב נִנְעָ לָבָן אֲדַמְדָּם, אִין הוּא
 נִנְעָ, שְׁהָרִי הַלָּבָן לֹא עוֹמֵד בְּעֵינּוּ. פֶּתַח

אֲדַמּוּנִי כְּתִיב בְּעֵשׂוֹ. וּכְתִיב בֵּיהּ בְּדוֹד, (שמואל א, טז) וַיָּבִיאוּהוּ וְהוּא אֲדַמּוּנִי. אֵלָּא דָּא מְזוּהָמָא דְדַהֲבָא אֲתַעֲבִיד, וְדָא בְּזוּהָרָא דְדַהֲבָא אֲתַדְבֵּק, בְּעֵשׂוֹ כְּתִיב בֵּיהּ, אֲדַמּוּנִי כָּלּוּ כְּאַדְרֵת שַׁעַר, בְּזוּהָמָא דְהִתּוּכָא נָפֵק. בְּדוֹד כְּתִיב בֵּיהּ, עִם יִפָּה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.

תָּא חַיִּי, מָאִי טַעְמָא. גִּוּוּנָא חוּרָא אֲשַׁתְּמוּדַע, וְגִוּוּנָא סוּמְקָא אֲשַׁתְּמוּדַע, סוּמְקָא בְּקַדְמִיתָא, וְהָא אֲתַחֲזִי בֵּיהּ חוּרָא, הָא דְכִוּיָּתָא אֲתַיִלִיד בֵּיהּ, וְשָׁאֲרִי לְאֲתַדְכָּאָה. חוּרָא בְּקַדְמִיתָא, וְאֲתַחֲזִי בֵּיהּ סוּמְקָא, הָא שָׁאֲרִי לְאֲסַתְּאַבָּא, וּכְתִיב וְטַמְאוּ הַכֹּהֵן, דְּהָא אֲתַיִלִיד בֵּיהּ סוּמְקָא, לְאֲסַתְּאַבָּא. וּכְהֵנָּה הוּא יָדַע בְּכָל אֵינֶזֶן גִּוּוּנִין. וְלִזְמַנִּין דְּאֲתַחֲזִי בֵּיהּ גִּוּוּנָא דְּכִוּיָּתָא, וַיִּסְגֵּר לִיהּ לְמַחְמִי אִי אֲתַיִלִיד בֵּיהּ גִּוּוּנָא אַחֲרָא. וְאִי לָא, מִדְּכִי לִיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּמִתְּרוּ הַכֹּהֵן וְגו'.

לשון הקודש

בֵּלָא וִירָאָה מָה הַטַּעַם. הַגִּוּוֹן הַלְבָן נוֹדַע, וְהַגִּוּוֹן הָאָדָם נוֹדַע. אָדָם בְּרָאשׁוֹנָה, וְהֵנָּה נִרְאָה בּוֹ לָבָן, הָרִי טְהוֹרָה נוֹלְדָה בּוֹ וּמִתְחִיל לְהַטְהֵר. לָבָן בְּרָאשׁוֹנָה וְנִרְאָה בּוֹ אָדָם, הֵנָּה מִתְחִיל לְהַטְמָא. וּכְתוּב וְטַמְאוּ הַכֹּהֵן, שְׁהֵנָּה נוֹלֵד בּוֹ אָדָם לְהַטְמָא. וְהַכֹּהֵן הָיָה יוֹדַע בְּכָל אוֹתָם

בֶּן שׁוֹרָה בּוֹ מִינוֹ. וְאִם תֹּאמַר אֲדַמּוּנִי כְּתוּב בְּעֵשׂוֹ, וּכְתוּב בּוֹ בְּדוֹד, (שמואל א-טז) וַיָּבִיאוּהוּ וְהוּא אֲדַמּוּנִי. אֵלָּא זֶה מְזוּהָמָת הַזֹּהָב נַעֲשֶׂה, וְזֶה נִדְבֵּק בְּזוּהַר הַזֹּהָב. כְּתוּב בְּעֵשׂוֹ, אֲדַמּוּנִי כָּלּוּ כְּאַדְרֵת שַׁעַר, יֵצֵא בְּזוּהָמָת הַהִתּוּךְ. בְּדוֹד כְּתוּב, עִם יִפָּה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא, אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, בְּתִיב (מלכים ב', ה) וְצָרַעַת נֶעְמָן
 תִּדְבֹּק בָּךְ וּבִזְרַעְךָ לְעוֹלָם וָגו', אִי הוּא חָטָא בְּנוֹי
 אֲמַאי יִלְקוּן. אָמַר לִיה, אֱלִישֶׁעַ יִתִּיר מִשָּׂאֵר נְבִיאֵי
 חָמָא. חָמָא דְּלֹא נָפִיק מִגִּחְזֵי בְּרָא דְּמַעֲלִיא, וְעַל
 דָּא לֵייט לְבַלְהוּ.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אָמַר לִיה, אֲנָא פְּלַחְנָא בְּשִׁמוּשָׁא
 עֲלָאָה לְגַבִּי אֱלִיָּהוּ, וְזָכִינָא בְּתָרִין חוֹלְקִין,
 דִּהָא פְּלַחְנָא לִיה בְּקִשּׁוּט, וְאַנְתָּ רָשָׁע פְּגִימַת לִי,
 אוֹמִית לְשִׁקְרָא, וְחִמִּידַת, הָא עֲבַרְתָּ עַל אוֹרֵייתָא
 כָּלָא, וּמֵאן דְּאֵעָבֵר עַל דָּא, מִית הוּא לְעֵלְמָא
 דָּאֲתִי. אֲבָל בְּגִין דְּפִלַּחַת לִי, שְׁמוּשָׁא דִּילָךְ לֹא
 לַחְזִי לְמוֹנָא, תַּחֲזִי מִיתָה דִּילָךְ בְּעֵלְמָא דִּין,
 וּבְעֵלְמָא דָּאֲתִי לֹא. וּבְגִין כָּךְ, וְצָרַעַת נֶעְמָן תִּדְבֹּק

לשון הקודש

רָאָה שְׂלֵא יֵצֵא מִגִּחְזֵי בֶן מַעֲלָה, וְעַל בֶּן
 קָלֵל אֶת בָּלָם.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אָמַר לוֹ: אֲנִי עֲבַדְתִּי
 בְּשִׁמוּשׁ עֲלִיוֹן אֶצֶל אֱלִיָּהוּ, וְזָכִיתִי בְּשָׁנֵי
 חֲלָקִים, שְׁהָרִי עֲבַדְתִּי אוֹתוֹ בְּאִמָּת.
 וְאַתָּה רָשָׁע פְּגִמַת אוֹתִי, נִשְׁפַּעַת לְשִׁקְרָא
 וְחִמִּידַת, הָרִי עֲבַרְתָּ עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה,
 וּמִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה, מִת הוּא לְעוֹלָם הַבָּא.
 אֲבָל מִשּׁוֹם שֶׁעֲבַדְתָּ אוֹתִי, הַשְׁמוּשׁ שֶׁלָּךְ

הַגּוֹנִים. וְלִפְעָמִים שֶׁנִּרְאָה בּוֹ גּוֹן שֶׁל
 מְהֵרָה, וְיִסְגִּירוּ לְרֹאוֹת אִם יוֹלֵד בּוֹ גּוֹן
 אֲחֵר. וְאִם לֹא, מְהֵרָה אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
 וּמְהֵרָה הִכְהֵן וָגו'.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ חוֹלְקִים
 בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (מלכים-ב ה)
 וְצָרַעַת נֶעְמָן תִּדְבֹּק בָּךְ וּבִזְרַעְךָ לְעוֹלָם
 וָגו'. אִם הוּא חָטָא, לָמָּה יִלְקוּ בְּנוֹי? אָמַר
 לוֹ, אֱלִישֶׁעַ רָאָה יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הַנְּבִיאִים.

בְּךָ וּבִזְרַעְךָ. (גוֹנוֹנָא דְחִינוּרָא אֲשֶׁתְּמוֹדֶעַ, וְגוֹנוֹנָא דְסוּמְקָא אֲשֶׁתְּמוֹדֶעַ).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּגֵד הַצֵּמֶר אוֹ הַפְּשֵׁתִים אֲמַאי.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכֹלָא שְׂרִיא, וּבְכֹלָא
שְׁלֵטָא. וְאִית בְּגוֹנוֹנָא דָּא דְכֶתִיב, (משלי לא) דְרִשָּׁה
צֵמֶר וּפְשֵׁתִים. וּבְגִינִי בְךָ, שׁוֹלְטָנִיָּה דְהַהוּא נִגַּע
דְּנִפִּיק מֵאַתֵּר עֲלָאָה, דָּא שְׁלֵטָא בְּכֹלָא, בְּתִרֵי גּוֹזִי,
בְּצֵמֶר וּבְפְשֵׁתִים. וּבְגִין בְּךָ, זֹאת תוֹרַת נִגַּע הַצֵּרְעָת
בְּגֵד הַצֵּמֶר אוֹ הַפְּשֵׁתִים.

רַבִּי יִצְחָק הָוָה אָזִיל לְקַטְפוּרֵי דְאַבּוּי. חָמָא חַד
בַּר נָשׁ, דְּסֵאטִי בְּקוּטְרָא דְמָטוּלָא אֲבַתְפוּי.
אָמַר לִיה, שׁוּרְטָא דְקִישְׁטָא בְּבִתְפָךְ אֲמַאי, לֹא
אָמַר לִיה מְדִי. אָזִל אֲבַתְרִיָּה, חָמָא דְעִיִּיל
בְּמַעֲרָתָא חָדָא, עָאל אֲבַתְרִיָּה, חָמָא קְטוּרָא דְתַנְנָא
דְהָוָה סָלִיק מִתַּחַת אֲרַעָא, וְעָאל הַהוּא בַר נָשׁ

לשון הקודש

שולט בכל, בשני גוונים, בצמר
ובפשתיים. ומשום כך, זאת תורת נגע
הצרעת בגד הצמר או הפשתיים.

רבי יצחק היה הולך לבציר של אביו.
ראה איש אחד שסטה עם קשר של
משא על כתפו. אמר לו, קנים של עצים
שעל כתפך לשם מה? לא אמר לו דבר.
הלך אחריו. ראה שנכנס למערה אחת,
נכנס אחריו. ראה קיטור של עשן שהיה

לא יהיה לחנם; תהיה מיתתך בעולם
הזה, ולא בעולם הבא. ומשום כך,
וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך. (גון הלכו

נודע, וגון האדם נודע).

אמר רבי יוסי, בגד הצמר או הפשתיים
למה? אמר רבי יצחק, בכל שורה ובכל
שולט. ויש כמו זה, שכתוב (משלי לא)
דרשה צמר ופשתיים. ומשום כך שלטונו
של אותו נגע שיוצא ממקום עליון, זה

בְּנוֹקְבָא חַד, וְאַתְּכִסִּיא מַנִּיה. דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק, וְנִפְק
לְפִיּוֹם מְעֵרְתָּא.

עַד דְּחִוָּה יְתִיב, אַעֲבֵרוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חִזְקִיָּה,
חָמָא לֹון, וְקָרִיב גַּבִּיהוֹן, סַח לֹון עוֹבְדָא. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשׁוֹבֵב. הֵיא מְעֵרְתָּא
דְּסָגִיר, דְּסָרוּנָא הִיא, וְכָל יְתִיב תַּחֲיָא קַרְתָּא,
חֲרָשִׁין אֵינוֹן, וְאַתֵּינן לְמַדְבָּרָא לְחַוּוּיִין אוֹכְמִין,
דְּאֵינוֹן בְּנֵי עֶשֶׂר שָׁנִין, אוּ יְתִיר, לְמַעַבְד חֲרָשִׁין,
וְלֹא מִנְטָרָא מַנִּיָּהוּ, וְאַתְעָבִידוּ סָגִירִין וְכָל זַיְיָנִי
חֲרָשִׁין דְּלַהוֹן בְּהֵאֵי מְעֵרְתָּא אֵינוֹן.

אָזְלוּ, עַד דְּחִוּוּ אָזְלִי, אַעֲרָעֵרוּ בְּחַד בַּר נָשׁ דְּחִוָּה
אֲתִי, וּבְרִיָּה דְּחִוָּה מָרַע, קָטִיר עַל חֲמָרָא.
אָמְרוּ לִיה מָאן אַתָּ. אָמַר לְהוּ יוֹדָאי, וְדָא הוּא
בְּרִי דְאִיהוּ קָטִיר עַל חֲמָרָא. אָמְרוּ לִיה, אָמַאי הוּא

לשון הקודש

לְנַחֲשִׁים הַשְּׁחָרִים, שֶׁהֵם בְּנֵי עֶשֶׂר שָׁנִים
אוּ יוֹתֵר, לַעֲשׂוֹת כְּשָׁפִים, וְלֹא נִשְׁמָרִים
מֵהֵם וְנַעֲשִׂים מַעֲרָעִים, וְכָל מִינֵי כְּשָׁפִים
שֶׁלָּהֶם הֵם בְּמַעֲרָה הַזֹּאת.

חֲלָבוֹ. בַּעֲדָם הוֹלְכִים פְּגִשׁוּ בְּאִישׁ
אַחֵר שֶׁהָיָה בָּא, וּבְגוֹ שֶׁהָיָה חוֹלָה קָשׁוֹר
עַל הַחֲמוֹר. אָמְרוּ לוֹ, מִי אַתָּה? אָמַר
לָהֶם, יְהוּדִי, וְזֶה הוּא בְּנֵי שְׁקָשׁוֹר עַל
הַחֲמוֹר. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה הוּא קָשׁוֹר? אָמַר

עוֹלָה מִתַּחַת לְאָרֶץ, וְנִכְנָם הָאִישׁ הַהוּא
לְנֶקֶב אַחֵר וְהִתְכַּסֶּה מִמֶּנּוּ. פָּחַד רַבִּי
יִצְחָק, וַיֵּצֵא לְפִי הַמַּעֲרָה.

בַּעֲדוֹד יוֹשֵׁב, עָבְרוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי
חִזְקִיָּה. רָאָה אוֹתָם וְקָרַב אֲלֵיהֶם. סִפֵּר
לָהֶם אֵת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
בְּרוּךְ הַרְחֵמָן שֶׁהִצִּילָךְ. זֹוְהִי מְעֵרַת
הַמַּעֲרָעִים שֶׁל סָרוּנָא, וְכָל יוֹשְׁבֵי הַקָּרִיָּה
הֵיא הֵם מְכַשְּׁפִים, וּבָאִים לְמַדְבָּר

קָטִיר. אָמַר לוֹן דִּיּוּרֵי הוּא בְּחַד פְּפֹר, דְּאִיהוּ מִבְּנֵי רוּמָאִי, וְהָאִי בְּרִי הָהָא אוֹלִיף אוֹרֵייתָא בְּכָל יוֹמָא, וְהָהָא אַהֲדָר לְבֵיתָא, וְלָעִי לוֹן לְאִינוּן מַלְיוֹן. וְתִלַּת שָׁנִין הָהָא דִּיּוּרֵי בְּהֵהוּא בֵּיתָא, וְלֹא חֲמִינָא מִדִּי. וְהַשְׁתָּא יוֹמָא חַד עָאֵל בְּרִי לְבֵיתָא לְאַהֲדָרָא מַלְיוֹן, אַעֲבָר חַד רוּחָא קָמִיָּה, וְנָזִיק לִיָּהּ, אַעֲקָם פּוּמִיָּה וְעִינוּי, וִידּוּי אַתְּעַקְמוּ, וְלֹא יָכִיל לְמַלְלָא. וְאַתִּינָא לְגַבִּי מַעֲרַתָּא דְסָגִירוּ דְסָרוּנָא דְלָמָא יִלְפּוֹן לִי מַלְחָה דְאַסּוּתָא.

אָמַר לִיָּהּ רַבִּי יְהוּדָה, וּבְהֵהוּא (דף נ"א ע"ב) בֵּיתָא יִדְעַת מִן קַדְמַת דְּנָא, דְּאַתְנִזְק בִּיָּה בַר נָשׁ אַחֲרָא. אָמַר לִיָּהּ יִדְעָנָא, דְּהָא מִכְּמָה יוֹמִין אַתְנִזְק בִּיָּה חַד בַּר נָשׁ, וְהָווּ אֲמָרֵי דְמַרְעָא הָהָא, וּמִנִּיִּיהוּ אֲמָרֵי דְרוּחָא דְבֵיתָא, וְלִבְתָּר עָאלוּ בִּיָּה כְּמָה בְּנֵי נָשָׂא, וְלֹא אַתְנִזְקוּ. אָמְרוּ, חֵינּוּ דְאַמְרֵי חֲבַרְיָא,

לשון הקודש

וְלֹא יָכִיל לְדַבֵּר. וּבִאֲתֵי לְמַעֲרַת הַמַּעֲרָעִים שֶׁל סְרוּנָא אוֹלִי לְמַדּוּ אוֹתִי דְבַר שֶׁל רְפוּאָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, וּבִאֲתוֹתֵי הַבֵּית הָאֵם יִדְעַת מִקְדָּם לְבֵן אִם גְּזוּק בּוֹ אִישׁ אַחֵר? אָמַר לוֹ, יִדְעַתִּי, שֶׁהָרִי מִכְּמָה יָמִים גְּזוּק בּוֹ אִישׁ אַחֵר, וְהָיוּ אוֹמְרִים שֶׁהָיָה חוֹלָה, וּמֵהֶם אוֹמְרִים שְׂרוּתָה שֶׁל הַבֵּית, וְאַחֵר

לָהֶם, מְגוּרֵי הֶם בְּכַפֵּר אַחֵד, שֶׁהוּא מִבְּנֵי הָרוּמָאִים, וּבְנֵי הָהָא הָיָה לוֹמַד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְהָיָה חוֹזֵר הַבֵּיתָה וְלוֹמַד אֶת אוֹתָם הַדְּבָרִים, וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים הָיוּ מְגוּרֵי בֵּיתָה הַהוּא וְלֹא רָאִיתִי דְבַר. וְכַעַת יוֹם אַחֵד נִכְנָס בְּנֵי לְבֵית לַחֲזוֹר עַל הַדְּבָרִים, עֲבָרָה רוּחַ אַחַת לְפָנָיו וְהִזְיקָה לוֹ, הִתְעַקְמוּ פִּיו וְעִינוֹ, וִידּוּ הִתְעַקְמוּ

וַיִּלְאִינוּ דְעִבְרִין עַל מַלְיָהּ.

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (ירמיה כב) הוּי בּוֹנָה בֵּיתוֹ
בְּלֹא צֶדֶק, דְּהָא בְּכָל אֲתֵר דְּאַשְׁתַּבַּח בֵּיה
צֶדֶק, כָּל רוּחִין וְכָל מוֹיְקֵי עֲלָמָא עֲרָקֵי מַנְיָה, וְלֹא
מִשְׁתַּבְּחֵי קַמֵּיהּ. וְעַם כָּל דָּא, מָאן דְּאַקְדִּים וְנָטִיל
אֲתֵר, אֲחִיד בֵּיה. אָמַר לִיה רַבִּי חֲזַקְיָה, אִי הָבִי
שְׁקִיל שְׂמָא קַדִּישָׁא כְרוּחַ מְסֻאָבָא.

אָמַר לִיה, לָאוּ הָבִי, אֶלָּא שְׂמָא קַדִּישָׁא לָא שְׂרִיא
בְּאַתֵּר מְסֻאָבָא, וּבְגִין כֵּךְ, אִי שְׂמָא קַדִּישָׁא
נָטִיל אֲתֵר מִקְדָּמַת דִּנְא, כָּל רוּחִין וְכָל מוֹיְקֵין
דְּעֲלָמָא לָא יְכַלִּין לְאַתְחֻזָּא בֵּיה, כָּל שְׁבִין לְקֶרְבָּא
בְּהִדְיָה. אִי רוּחַ מְסֻאָבָא קָדִים, נָטִיל אֲתֵר. שְׂמָא
קַדִּישָׁא לָא שְׂרִיא בֵּיה, דְּהָא לָאוּ אֲתֵרִיה.

לשון הקודש

כֵּךְ, שְׁקִיל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּרוּחַ הַטְּמָאָה?
אָמַר לוֹ, לֹא כֵּךְ, אֶלָּא הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא
שׁוֹרָה בְּמָקוֹם טָמֵא, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ, אִם הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ נֹטֵל הַמָּקוֹם מִקְדָּם לְבֵן, כָּל
הַרוּחוֹת וְכָל מוֹיְקֵי הָעוֹלָם לֹא יְכַלִּים
לְהִרְאוֹת בּוֹ, כָּל שְׁבִין לְקֶרֶב עִמּוֹ. אִם רוּחַ
טָמֵא קוֹדֵם וְנֹטֵל אֶת הַמָּקוֹם – הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ לֹא שׁוֹרָה בּוֹ, שְׁהִרִי אֵינוֹ מְקוֹמוֹ.

כֵּךְ נִכְנָסוּ בּוֹ כֹּמָה אֲנָשִׁים וְלֹא נִזְקָו.
אָמְרוּ, זֶהוּ שְׂאֻמָּרִים הַחֲבֵרִים, אוֹי
לְאוֹתָם שְׁעוֹבָרִים עַל דְּבִרְיָהֶם.

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (ירמיה כב) הוּי בּוֹנָה
בֵּיתוֹ בְּלֹא צֶדֶק, שְׁהִרִי בְּכָל מָקוֹם
שְׁנִמְצָא בּוֹ צֶדֶק, כָּל הַרוּחוֹת וְכָל מוֹיְקֵי
הָעוֹלָם בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא נִמְצְאִים
לְפָנָיו. וְעַם כָּל זֶה, מִי שְׁמַקְדִּים וְנֹטֵל
הַמָּקוֹם, אוֹחֻז בּוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזַקְיָה, אִם

וְכֵן הָיָה נָחִית נִגַּע צָרַעַת, הָיָה מִדְּבִי אֶתְרָא,
וְאַפִּיק לְרוּחַ מְסֻאָבָא מֵאַתְרִיָּה, וְלִבְתֵּר
מִנְתַּצִּי בֵּיתָא, אֲבָנִין וְאַעִּין וְכֻלָּא, וּבְנֵי לָהּ
בְּמִלְקָדְמִין, בְּסֹטֵר קַדִּישָׁא בְּצֶדֶק, וְדָכִיר לִיָּה
לְשִׁמָּא קַדִּישָׁא, וְלִשְׂרֵי עָלִיָּה קִדְשָׁה, וְעַם כָּל דָּא
בְּעַפְרָא אֶתְרָא, וְיִרְחִיק בֵּיתָא מֵאַתְרִיָּה, מִיִּסּוּדָא
קַדְמָאָה תִּירֵי מְפָחִים.

הַשְׁתָּא דְּלֹא אֶתְחַזִּי, וְלֹא נָחִית מָאן דְּמִקְטִירַג בֵּיתָא
בְּהַהוּא רוּחַ מְסֻאָבָא, לְאַפְקָא לִיָּה
מֵאַתְרִיָּה, מָאִי תִקְנִיתִיה. אִי יָכִיל לְנַפְקָא מִהָאִי
בֵּיתָא שְׁפִיר. וְאִי לֹא יִבְנֶה לִיָּה בְּמִלְקָדְמִין, בְּאַבְנִין
אַחֲרֵנִין, וְאַעִּין וְכֻלָּא, וְיִפִּיק וְיִרְחִיק לִיָּה מֵאַתֵּר
קַדְמָאָה, וְיִבְנֵי לִיָּה עַל שְׁמָא קַדִּישָׁא.

וְעַם כָּל דָּא, לֹא נָפִיק הַהוּא רוּחָא מִן אֶתֶר
קַדְמָאָה, בְּגִין דְּקִדּוּשָׁה לֹא שְׂרִיא עַל אֶתֶר

לשון הקודש

עֲבָשׁוּ שְׂלֹא נִרְאָה וְלֹא יוֹרֵד מִי
שְׁמִתְנַגְּה בְּאוֹתָהּ רוּחַ מְסֻאָה לְהוֹצִיאָהּ
מִמְקוֹמוֹ, מַה תִּקְנֶתָּ? אִם יָכוֹל לְצִאת מִן
הַבֵּית הַזֶּה – יָפֵה, וְאִם לֹא – יִבְנֶה אוֹתוֹ
בְּמִקְדָּם בְּאַבְנִים אַחֲרוֹת, וְעֲצִים וְהַכֵּל.
וְיִוצֵא וְיִרְחִיק אוֹתוֹ מִהַמְּקוֹם הָרָאוּשׁוֹן,
וְיִבְנֶה אוֹתוֹ עַל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

וְעַם כָּל זֶה לֹא יוֹצֵאת אוֹתָהּ הָרוּחַ מִן

וּבְשִׁחְתָּהּ יוֹרֵד נִגַּע צָרַעַת, הִנֵּה מִמְּהֵר
אֶת הַמְּקוֹם, וּמוֹצִיא אֶת רוּחַ הַמְּסֻאָה
מִמְקוֹמוֹ, וְאַחֵר כִּד מְנַתְּצִים אֶת הַבֵּית,
הָאַבְנִים וְהָעֲצִים וְהַכֵּל, וּבוֹנֶה אוֹתוֹ
בְּמִקְדָּם, בְּצֶד הַקָּדוֹשׁ בְּצֶדֶק, שְׁמוֹפִיר
אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וּמְשַׁרְה עָלָיו קִדְשָׁה,
וְעַם כָּל זֶה בְּעַפְרָא אַחֵר, וְיִרְחִיק אֶת הַבֵּית
מִמְקוֹמוֹ, מִיִּסּוּד הָרָאוּשׁוֹן שְׁנֵי מְפָחִים.

מִסָּאבָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לָמָּה לִּיה לְאַטְרָחָא כּוּלִי
הָאִי, בְּזִמְנָא דָּא בְּתִיב, (קהלת א) מְעֻנֹת לֹא יוּכַל
לְתַקּוֹן וְגו'. מִיּוֹמָא דְאַתְחָרַב בִּי מִקְדָּשָׁא, לֹא
אֲשַׁתְּכַח אֲסוּנָתָא בְּעֻלְמָא, בְּגִינִי בְּךָ פְּעִי בַר נָשׁ
לְאַזְדַּהֲרָא, בִּי חֵיכִי דְלַחֲוֵי נָטִיר.

אָמַרִי נְזִיל בְּהָדִי הָאִי בַר נָשׁ וְנַחֲמִי. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, אָסִיר לָן. אִי הָוָה אָזִיל לְגַבִּי גִבְרָא
רַבָּא דְחִיל חֲטָאָה, בְּגוֹן נַעֲמָן לְגַבִּי אֱלִישָׁע, נְזִיל
אַבְתְּרִיה. הֲשָׁתָא דְאִיהוּ אָזִיל לְגַבִּי רְחִיקִי עֻלְמָא,
רְחִיקִי אֲוִרִיתָא, גַּעֲלִי מִכְּלָא, אָסִיר לָן לְאַתְחֻזָּא
קְמִיִּיהוּ. בְּרִיד רַחֲמָנָא דִּי שְׁזִיב לָן מִנִּיִּיהוּ. וְהָאִי
בַר נָשׁ אָסִיר לִיה. אָמַר רַבִּי יְחֻדָּה, וְהָאִי תַנִּינָן
בְּכָל מִתְרַפְּאִין, חוּץ מִעֲצֵי אֲשֶׁרָה וְכו'. אָמַר לִיה,
וְדָא עֲבוּדָה זָרָה אִיהוּ, וְלֹא עוֹד, אֵלָּא דְהָא בְּתִיב
(דברים יח) לֹא יִמָּצֵא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ וְגו'.
אֲזִלוּ לְאַרְחֵיִיהוּ.

לשון הקודש

אָמַרְוּ, גִּלְף עִם הָאִישׁ הָוָה וְנִרְאָה. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, אָסוּר לָנוּ. אִם הָיָה הוֹלֵךְ
לְאִישׁ גָּדוֹל יֵרָא חֲטָא, כְּמוֹ נַעֲמָן
לְאֱלִישָׁע, גִּלְף אַחֲרָיו. עֲבָשׁוּ שְׁהוּא הוֹלֵךְ
לְרַחוּקֵי הָעוֹלָם, רַחוּקֵי הַתּוֹרָה, מְגַעֲלִים
מִן הַכָּל, אָסוּר לָנוּ לְהִרְאוֹת לְפָנֵיהֶם.
בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁהֶצִּיל אוֹתָנוּ מֵמָה. וְהָאִישׁ

הַמְּקוֹם הָרִאשׁוֹן, מִשּׁוֹם שֶׁקִּדְּשָׁה לֹא
שׁוֹרָה עַל מְקוֹם טָמֵא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
לָמָּה לוֹ לְטַרְחַת עַל זֶה? בְּזִמְנֵי הָוָה כְּתוּב,
(קהלת א) מְעֻנֹת לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן וְגו'. מִיּוֹם
שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא נִמְצְאָה רְפוּאָה
בְּעוֹלָם, מִשּׁוֹם כֶּךָ צָרִיד אָדָם לְהַזְהִיר, כֶּךָ
שִׁיחִיָּה שְׁמוּרָה.

אֶזֶל הַהוּא בַר נָשׁ לְהֵיחִי מְעֵרְתָּא, הוּא וּבְרִיהַ, שְׂרִי לִיה בְּמְעֵרְתָּא. עַד דְּנָפַק אָבוּי לְקַטְרָא לַחֲמֵרִיה, נָפַק קִיטּוּרָא דְאַשָּׁא, וּמָחָא לִיה בְּרִישָׁא, וְקַטְלִיה. אֲדַהְכִּי עָאל אָבוּי, וְאַשְׁכַּחִיה מִית. נָטַל לִיה וּלְחֲמֵרִיה, וְאֶזֶל לִיה. וְאַשְׁכַּח לְהוּ לְבַתָּר יוֹמָא חַד, לְרַבִּי יִצְחָק, וּלְרַבִּי יְהוּדָה, וּרְבִי חִזְקִיָּה, וְהוּוּ אֶזְלִי. בָּבָה קַמֵּייהוּ, וְסַח לֹון עוֹבְדָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְלֹא זְמַנִּין סְגִיִּין אֲמִינָא לָךְ, דְּאַסִּיר לְמִיתָךְ תַּמָּן. בְּרִיד רַחֲמָנָא, (דְּנִיֵּאל ד) דִּי כָּל מְעַבְדוּהִי קְשׁוּט, וְאַרְחֵתִּיה דִּין. וּבָאִין אֵינּוֹן צְדִיקֵיָּא, דְּאֶזְלִין בְּאַרְח קְשׁוּט, בְּעֶלְמָא דִּין, וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי, וְעַלֵּייהוּ כְּתִיב, (מְשִׁלִּי ד) וְאַרְח צְדִיקִים בְּאֹר נְגִה וְגו'.

לשון הקודש

וְאֵת חֲמוּרוֹ וְהִלָּךְ לוֹ. וּמָצָא אַחֵר יוֹם אֶחָד אֶת רַבִּי יִצְחָק וְאֵת רַבִּי יְהוּדָה וְאֵת רַבִּי חִזְקִיָּה שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים. בָּבָה לְפָנֵיהֶם, וְסִפֵּר לָהֶם אֵת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהָאִם לֹא אֲמַרְתִּי לָךְ פְּעָמִים רַבּוֹת שֶׁאֲסוּר לְלַבֵּת לְשֵׁם? בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו אֲמֵת, וּדְרָכָיו אֲמֵת. אֲשֶׁרִּיהֶם הַצְדִּיקִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הָאֲמֵת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (מְשִׁלִּי ד) וְאַרְח צְדִיקִים בְּאֹר נְגִה וְגו'.

הַזֶּה אֲסוּר לוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי שְׁנִינּוּ, בְּכָל מַתְרַפָּאִים חוּץ מַעֲצֵי אֲשֶׁרָה וְכו'. אָמַר לוֹ, וְהוּוּ עֲבוּדָה זָרָה, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׁחָרִי כְּתוּב, (דְּבָרִים יח) לֹא יִמָּצָא בָךְ בְּנוֹ וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ וְגו'. הִלְכוּ לְדֶרֶכָם. חִלָּף אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמַעַרְה הָהִיא, הוּא וּבְנוֹ, שֶׁם אוֹתוֹ בְּמַעַרְה. עַד שֶׁיָּצָא אָבוּי לְקִשּׁוֹר אֶת חֲמוּרוֹ, יָצָא קִיטּוּר שֶׁל אֵשׁ וְהִכָּה אוֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְהָרַג אוֹתוֹ. בֵּינָתִים נִכְנַם אָבוּי וּמָצָא אוֹתוֹ מֵת. לָקַח אוֹתוֹ

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכָל עוֹבְדוֹי דְּבַר נָשׁ, לְבָעֵי
 לִיה דְּלַהּוֹן בְּלָחוּ לְשָׂמָא קַדִּישָׁא. מָאִי
 לְשָׂמָא קַדִּישָׁא. לְאַדְבָּרָא בְּפוּמִיה שְׂמָא קַדִּישָׁא עַל
 כָּל מַה דְּאִיהוּ עָבִיד, דְּכָלָא הוּא לְפוּלְחָנִיה, וְלֹא
 יִשְׂרֵי עָלּוּי סִטְרָא אַחְרָא. בְּגִין דְּאִיהוּ זְמִין תְּדִירָא
 לְגַבֵּי בְּנֵי נָשָׂא, וְיָכִיל לְאַשְׁרָאָה עַל הַחֹא עֲבִידְתָּא.
 וְעַל דָּא, הִשְׁתִּי אוֹ הָעֶרְב הָזֶה אֶסְתַּאֲב, וְשִׁרְיָא ^(ד)
 עָלֶיהָ רוּחַ מְסֻאָבָא. וּמַה בְּחַאי כֵּךְ, מָאִי
 דְּפָקִיד מְלוּי לְסִטְרָא אַחְרָא דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ, עַל
 אַחַת בְּמַה וּבְמַה. וּבְגִין כֵּךְ פְּתִיב ^(דברים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ
 מִכָּל דְּבַר רָע.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָזֶה אָזִיל לְמַחְמֵי לְאַבּוּי ^(ס"א)
^(לחמיו) וְהָזֶה עָמִיה רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי אַבָּא
 גֵּימָא מַלִּין דְּאוֹרֵייתָא וְגִזִּיל. פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר
 וְאָמַר, ^(בראשית יב) אֲמָרִי נָא אַחֲתִי אַתָּה, הֲאִי קָרָא

לשון הקודש

וְשׁוּרָה עָלֵיו רוּחַ טְמֵאָה. וּמַה בָּזָה כֵּךְ –
 מִי שְׂמִפְקִיד דְּבָרָיו לְצַד הָאֲחֵר שְׁלֹא
 צָרִיךְ עַל אַחַת בְּמַה וּבְמַה. וּמִשּׁוּם כֵּךְ
 פְּתוּב, ^(דברים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע.
 רַבִּי אֶלְעָזָר הָזֶה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת אָבִיו
^(לחמיו) וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי
 אַבָּא, נֹאמַר דְּבָרֵי תוֹרָה וְגִלְךָ. פֶּתַח רַבִּי
 אֶלְעָזָר וְאָמַר, ^(בראשית יב) אֲמָרִי נָא אַחֲתִי

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכָל מַעֲשֵׂי הָאָדָם
 צָרִיךְ שְׂכָלָם יִהְיוּ לְשֵׁם הַקְּדוּשָׁה. מַה זֶה
 לְשֵׁם הַקְּדוּשָׁה? לְהַזְכִּיר בְּפִיו אֶת הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ עַל כָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה שֶׁהַכֹּל
 הוּא לְעִבּוּדָתוֹ, וְלֹא יִשְׁרָה עָלָיו הַצַּד
 הָאֲחֵר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא תָּמִיד מְזֻמָּן לְבְּנֵי
 הָאָדָם וְיָכֹול לְשִׁרּוֹת עַל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה.
 וְעַל כֵּן, הִשְׁתִּי אוֹ הָעֶרְב הָזֶה נְטֵמָא,

קָשָׂא. וְכִי אֲבָרְהָם דָּאִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה, רְחִימוּ
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָנֹה אָמַר הָכִי עַל אֶתְתִּיָּה,
 בְּגִין דִּיּוֹטְבִין לִיה. אֵלָּא אֲבָרְהָם, אָף עַל גַּב דְּהָהּ
 דְּחִיל חֲטָאָה, לֹא סָמִיד עַל זְכוּתָא דִּילִיה, וְלֹא בְּעָא
 מִן קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא זְכוּתִיה, אֵלָּא עַל
 זְכוּתָא דְּאֶתְתִּיָּה, דִּיּוֹרוּחַ בְּגִינָה מְמוֹנָא דְשָׂאָר עֲמִין,
 דְּהָא מְמוֹנָא בְּאֶתְתִּיָּה זָכִי לִיה בַּר נֶשׁ, הָדָא הוּא
 דְּכִתִּיב, (משלי יט) בֵּית וְהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת וּמִיִּי אִשָּׁה
 מִשְׁכָּלֶת. מָאן דְּזָכִי בְּאִשָּׁה מִשְׁכָּלֶת, זֹכֶה בְּכָלָא.
 וְכִתִּיב, (משלי לא) בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לֹא יִחָסֵר.

וְאֲבָרְהָם הָהּ אָזִיל בְּגִינָה, לְמִיכַל שְׁלָלָא מִשְׂאָר
 עֲמִין, וְסָמִיד עַל זְכוּתָא דִּילָהּ, דְּלֹא
 יִכְלוֹן לְאַעֲנִשָּׂא לִיה, וּלְחַיִּיכָא בָּהּ. וּבְגִינִי בָּךְ לֹא
 יִהְיֶה מְדִי לְמִימַר אַחֲתִי הִיא. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא

לשון הקודש

שְׁכַתוּב (משלי יט) בֵּית וְהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת
 וּמִיִּי אִשָּׁה מִשְׁכָּלֶת. מִי שְׁזוֹכֶה בְּאִשָּׁה
 מִשְׁכָּלֶת, זֹכֶה בְּכָל. וְכַתוּב, (שם לא) בָּטַח
 בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לֹא יִחָסֵר.

וְאֲבָרְהָם הָהּ הוֹלֵךְ בְּשִׁבְלָהּ לְאָכַל
 הַשָּׁלָל מִשְׂאָר הָעַמִּים, וְסָמִיד עַל זְכוּתָהּ
 שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְהַעֲנִישׁוּ וְלַצַּחֵק בָּהּ. וּמִשּׁוּם
 כֵּךְ לֹא נָתַן דְּבַר לִמְרַא אַחֲתִי הִיא, וְלֹא
 עוֹד, אֵלָּא שְׂרָאָה מְלֹאךְ אַחַד הוֹלֵךְ

אֶת. הַפְסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי אֲבָרְהָם
 שְׁהוּא יֵרָא חֲטָא, אֲהוּבוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, הָיָה אוֹמֵר כֵּךְ עַל אִשְׁתּוֹ בְּדִי
 שְׂיִיטִיבוּ לוֹ? אֵלָּא אֲבָרְהָם, אָף עַל גַּב
 שְׁהִיָּה יֵרָא חֲטָא, לֹא סָמִיד עַל זְכוּתוֹ, וְלֹא
 רָצָה מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא
 מִזְכוּתוֹ, אֵלָּא עַל זְכוּת אִשְׁתּוֹ, שְׂיִרְוִיחַ
 בְּשִׁבְלָהּ מִמּוֹן שֶׁל שְׂאָר הָעַמִּים, שְׁחֲרִי
 הַמִּמּוֹן זֹכֶה לוֹ הָאָדָם בְּאִשְׁתּוֹ. וְהוּ

דַּחֲמָא חַד מִלְאֲכָא אָזִיל קַמָּה, וְאָמַר לִיהּ לְאַבְרָהָם,
 לָא תִדְחַל מִנָּה, קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׂדֵר לִי, לְאַפְקָא
 לִיהּ מִמּוֹנָא דְשָׂאר עֲמִין, וּלְנִטְרָא לָהּ מִכְּלָא. וּבְדִין
 לָא דְחִיל אַבְרָהָם מְאַתִּיתִיהּ, אֱלָא מִינִיהּ, דְּלֹא חֲמָא
 עֲמִינָה מִלְאֲכָא, אֱלָא עֲמָה. אָמַר הָא הִיא מִתְנַטְרָא,
 וְאַנָּא לָא נְטִירָנָא. וּבְגִינִי כֹךְ אָמַר, אָמַרִי נָא אַחֲתִי
 אֶת וְגו'.

**יִיטֵב לִי, יִיטִיבוּ לִי מִיבְעִי לִיהּ, דְּכִתִּיב וְהָיָה כִּי
 יֵרְאוּ אֹתְךָ הַמִּצְרִים וְאָמְרוּ אֲשֶׁתּוֹ זֹאת, וְעַל
 דָּא יִיטִיבוּ לִי מִיבְעִי לִיהּ. אֱלָא יִיטֵב לִי, דָּא דְאָזִיל
 קַמָּךְ. יִיטֵב לִי בְּהֵאֵי עֲלָמָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 בְּמּוֹנָא. וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּהָהּ עֲלָמָא בְּגִלְלָךְ, דְּלֹא
 תִסְטִי מִן אוֹרְחָא דְקִשּׁוּט, דָּאִי אֲזִיבִי בְּגִינְךָ בְּמּוֹנָא
 בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְתִסְטִי אֲנִתְּ בְּאוֹרְחָא, הָא מִיתָא
 זְמִינָא בְּהָהּ עֲלָמָא, אֱלָא תִסְתַּמַּר, דְּתַחֵי נַפְשִׁי
 בְּהָהּ עֲלָמָא בְּגִלְלָךְ.**

לשון הקודש

שְׂכֵתוֹב וְהָיָה כִּי יֵרְאוּ אוֹתְךָ הַמִּצְרִים
 וְאָמְרוּ אֲשֶׁתּוֹ זֹאת, וְעַל כֵּן יִיטִיבוּ לִי
 צְרִיךְ לִהְיוֹת! אֱלָא יִיטֵב לִי – זֶה שֶׁהוֹלֵךְ
 לְפָנָיִךְ. יִיטֵב לִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם
 הַזֶּה בְּמִמּוֹן. וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם
 בְּגִלְלָךְ, שֶׁלֹּא תִסְטִי מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת. שְׂאֵם
 אֲזִכָּה בְּגִלְלָךְ בְּמִמּוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֶת
 תִּסְטִי בְּדֶרֶךְ, הֲרִי מִיתָה זְמִינָה בְּעוֹלָם

לְפָנֶיךָ, וְאָמַר לְאַבְרָהָם: אַל תִּפְחַד עָלֶיךָ,
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלַח אוֹתִי לְהוֹצִיא לּוֹ
 אֶת מִמּוֹן שְׂאֵר הָעַמִּים וּלְשַׁמֵּר אוֹתָהּ
 מִכְּכֹל. וְאִזּוֹ לֹא פָחַד עַל אֲשֶׁתּוֹ, אֱלָא
 עָלָיו, שֶׁלֹּא רָאָה עִמּוֹ מִלְאָךְ, אֱלָא עֲמָה.
 אָמַר, הֲרִי הִיא שְׂמוּרָה, וְאֲנִי לֹא שְׂמוּרָה.
 וּמִשּׁוֹם כֹּךְ אָמַר, אָמַרִי נָא אַחֲתִי אֶת וְגו'.

יִיטֵב לִי?! יִיטִיבוּ לִי הֵיכָּה צְרִיךְ לִהְיוֹת,

וּבְגִין דִּיהוּא מְלֹאכָא אָזִיל קִמָּה לְנִטְרָא לָהּ, מַה כְּתִיב. וַיִּנָּע יִי' אֶת פְּרָעָה וְגו', עַל דְּבַר שְׂרֵי וְדָאִי, דִּיהוּת אִמְרַת לְמֹלֹאכָא מַחִי, וְהוּא מַחִי. וְעַל דָּא לֹא דְחִיל אֲבָרְהָם מִנָּה כְּלוּם, דִּיהָא הִיא מִתְנַטְרָא. וּמַה דְּדְחִיל, מִגְרָמִיה דְּחִיל, דְּלֹא חֲמָא עֲמִיה נִטְרָא חָכִי.

תָּא חֲזִי, עֶשֶׂר זְמָנִין פְּקִידַת שָׂרָה לְמֹלֹאכָא, לְמַחְתָּא לְפְרָעָה. וּבְעֶשֶׂר מִכְתָּשִׁין אֱלֹקֵי סִימָנָא עֲבַדַּת שָׂרָה לְבִנְהָא בְּתָרָא בְּמִצְרַיִם. רַבִּי אָבָא פָּתַח, (מִכָּה ז) בִּימֵי צֹאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. זְמַן קִדְשָׁא בְרִיד הוּא לְאַחְזָא פּוֹרְקָנָא לְבָנִי, בְּאֵינוֹן יוֹמִין דְּשִׁלַּח קִדְשָׁא בְרִיד הוּא לְאַפְקָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחֲזִי אֵינוֹן מִכְתָּשִׁין בְּמִצְרַאִי, וְאַלְקֵי לֹון בְּגִינִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי,

לשון הקודש

לְמֹלֹאךְ לְהַכּוֹת אֶת פְּרָעָה, וּבְעֶשֶׂר מַכּוֹת לָקָה. סִימָן עֲשֵׂתָה שָׂרָה לְבָנִיהָ אַחֲרֶיהָ בְּמִצְרַיִם.

רַבִּי אָבָא פָּתַח, (מִכָּה ז) בִּימֵי צֹאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִרְאוֹת גְּאֻלָּה לְבָנָיו כְּאוֹתָם הַיָּמִים שֶׁשִּׁלַּח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִרְאָה אֶת אוֹתָן הַמַּכּוֹת לְמִצְרַיִם, וְהִלָּקָה אוֹתָם בְּגִלְגַּל יִשְׂרָאֵל. בֹּא וּרְאֵה מַה בֵּין הַגְּאֻלָּה הַזֹּאת

הַהוּא, אֵלֶּא תִשְׁמְרִי, שֶׁתִּחִי נַפְשִׁי בְּעוֹלָם הַהוּא בְּגִלְגַּל.

וּמַשּׁוּם שֶׁהַמִּלְאךְ הַהוּא הִלָּךְ לְפָנֶיהָ לְשֹׁמֵר אוֹתָהּ, מַה כְּתוּב? וַיִּנָּע ה' אֶת פְּרָעָה וְגו', עַל דְּבַר שְׂרֵי, וְדָאִי. שְׁהִיתָה אוֹמְרַת לְמֹלֹאךְ הַכָּה – וְהוּא מַכָּה. וְעַל כֵּן לֹא פָּחַד אֲבָרְהָם עָלֶיהָ כְּלוּם, שֶׁחֲרִי הִיא שְׁמוּרָה. וּמַה שֶּׁפָּחַד – עַל עֲצָמוֹ פָּחַד, וְלֹא רָאָה עִמּוֹ שְׁמִירָה כְּזוֹ.

בֹּא רְאֵה, עֶשֶׂר פְּעָמִים צִוְּתָה שָׂרָה

מֵה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא, לְפּוֹרְקָנָא דְּמִצְרִים. פּוֹרְקָנָא
 דְּמִצְרִים הָוָה בְּחַד מְלָפָא, וּבְמַלְכוּתוֹ חָדָא. חָכָא, בְּכָל
 מְלָכִין דְּעֵלְמָא, וּבְדִין יְתִיקָר קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא
 בְּכָל עֵלְמָא, וַיִּנְדְּעוֹן כָּלָא שׁוֹלְטָנִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא, וּבְלָהוּ יִלְקוֹן בְּמִכְתָּשִׁין עֲלָאִין, עַל חַד תִּרְיִן,
 בְּגִין דִּיפְרָבוֹן בְּלָהוּ בִּישְׂרָאֵל.

וּבְדִין יְתִגְלִי שׁוֹלְטָנִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא,
 דְּכְתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ. וּבְדִין בְּלָהוּ יִתְנַדְּבוֹן בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא, חָדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת
 כָּל אֲחֵיכֶם וְגו'. בְּדִין קִיַּמִּין אֲבָתָן בְּחֻדָּה, לְמַחְמִי
 פּוֹרְקָנָא דְּבִנְיָהוּ בְּמִלְקָדְמִין. חָדָא הוּא דְּכְתִיב,
 כִּימִי צֵאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת. אָמֵן
 כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמִלוּךְ
 יְיָ אָמֵן וְאָמֵן:

לשון הקודש

כָּל הָאָרֶץ. וְאֵז כָּלִם יִתְנַדְּבוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
 לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּ שְׁכֵתוֹב (ישעיה סו)
 וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם וְגו'. אֵז יַעֲמְדוּ
 הָאֲבוֹת בְּשִׁמְחָה לְרֵאוֹת אֶת גְּאֻלַּת
 בְּנֵיהֶם בְּמִקְדָּם. וְהוּ שְׁכֵתוֹב כִּימִי צֵאתָךְ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת, אָמֵן כֵּן
 יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן
 יְמִלוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן

לְגֻאֲלַת מִצְרַיִם. גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הִיְתָה
 בְּמִלְךְ אַחֵר, וּבְמַלְכוּת אַחַת – כָּאֵן בְּכָל
 הַמְּלָכִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאֵז יִתְכַבֵּד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הָעוֹלָם, וַיִּדְּעוּ הַכָּל
 שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָלִם
 יִלְקוּ בְּמִכּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת, עַל אַחַת שְׁתֵּים,
 מִפְּנֵי שִׁסְרָבוֹ כָּלִם אֶת יִשְׂרָאֵל.

וְאֵז יִתְגַּלֶּה שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שְׁכֵתוֹב (זכריה יד) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל